

การศึกษาวงดนตรีหล่อโก้วสมาคมฮั่วเคี้ยวเฮียบหวย อำเภอดะพานหิน จังหวัดพิจิตร

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาศิลปกรรมศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชามานุษยวิทยามหาวิทยาลัย

มกราคม 2558

การศึกษาวงดนตรีหล่อโก้วสมาคมฮั่วเคี้ยวเฮียบหวย อำเภอดะพวนหิน จังหวัดพิจิตร

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาศิลปกรรมศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชามานุษยดุริยางควิทยา

มกราคม 2558

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

การศึกษาวงดนตรีหล่อโก้วสมาคมฮั่วเคี้ยวเฮียบหวย อำเภอดะพานหิน จังหวัดพิจิตร

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาศิลปกรรมศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชามานุษยดุริยางควิทยา
มกราคม 2558

กฤตม์ณี พลประถม. (2558). การศึกษาวงดนตรีหล่อแก้วสมาคมฮั่วเคี้ยวเฮียบฮวย อำเภอตะพานหิน

จังหวัดพิจิตร. ปริญญาโท ศึกษาศาสตร์. (มานุษยวิทยา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. คณะกรรมการควบคุม: ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.รุจิ ศรีสมบัติ,
รองศาสตราจารย์ ดร.กาญจนา อินทรสุวรรณ์.

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้เป็นการศึกษาวงดนตรีหล่อแก้วสมาคมฮั่วเคี้ยวเฮียบฮวย อำเภอตะพานหิน
จังหวัดพิจิตร มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาประวัติความเป็นมาของวงดนตรีหล่อแก้ว วัฒนธรรมที่เกี่ยวข้อง
และศึกษาวงดนตรีหล่อแก้วสมาคมฮั่วเคี้ยวเฮียบฮวย โดยใช้ข้อมูลภาคสนามเป็นหลัก และใช้ข้อมูล
ทางด้านเอกสารประกอบการศึกษา ซึ่งสรุปผลการศึกษาดังนี้

วงดนตรีหล่อแก้วของชาวตะพานหิน ได้ก่อตั้งขึ้นจาก สมาชิกชมรมดนตรีจีน ซึ่งเป็นชาวจีน
แต่จิวที่อพยพมาเข้ามาอยู่ในอำเภอตะพานหิน ประมาณปี พ.ศ. 2480 ภายหลังคณะกรรมการและอาจารย์
ผู้สอนได้ส่งมอบวงดนตรีหล่อแก้วให้กับสมาคมฮั่วเคี้ยวเฮียบฮวย หลังเสร็จสิ้นจากฤดูการเก็บเกี่ยว
ผลผลิตทางการเกษตร ชาวจีนจะว่างเว้นมาแสดงเพื่อเป็นการตอบแทนคุณเทพเจ้าที่ช่วยคุ้มครองดูแล ให้
การงานราบรื่น ตลอดปี และการอัญเชิญเทพเจ้าออกจากศาลเจ้านั้น จำเป็นต้องมีวงดนตรีหล่อแก้วมา
บรรเลงพิธีปวงจับเชียงเพื่อความสิริมงคล จึงเกิดเป็นงานประจำปีเจ้าพ่อเจ้าแม่ ปึงท้าวกงม่า ประกอบด้วย
พิธีกรรมเชิญเจ้า พิธีกรรมส่งเจ้า พิธีกรรมแห่เป๊ยะ พิธีขึ้นเสาที่กงเต็ง

วงดนตรีหล่อแก้วสมาคมฮั่วเคี้ยวเฮียบฮวย อำเภอตะพานหิน จังหวัดพิจิตร เป็นดนตรีจีนแต่จิว
ซึ่งมีบทบาทสำคัญต่อ พิธีกรรม เป็นดนตรีที่มีพลังและความศักดิ์สิทธิ์ เครื่องดนตรีที่ใช้บรรเลง แบ่ง
ออกเป็น 2 ประเภท คือ 1. เครื่องดนตรีประเภทบรรเลงทำนอง 2. เครื่องดนตรีประเภทประกอบจังหวะ
บทเพลงที่ใช้บรรเลงแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ 1. เพลงประกอบพิธีกรรม 2. เพลงบรรเลงทั่วไป มีการ
ถ่ายทอดการสอนทางดนตรีด้วยวิธีการมุขปาฐะ และการสอนด้วยวิธีสาธิต ให้กับนักดนตรี

วงดนตรีหล่อแก้วเป็นวงดนตรีที่มีเอกลักษณ์ที่โดดเด่น มีลักษณะเฉพาะตัว เป็นดนตรีที่มีแบบ
แผน แสดงให้เห็นถึงความเข้มแข็งทางวัฒนธรรมประเพณี ความเชื่อและพิธีกรรมที่สืบทอดมาจากบรรพ
บุรุษ วงดนตรีหล่อแก้วสมาคมฮั่วเคี้ยวเฮียบฮวย ได้สร้างชื่อเสียงและช่วยกระตุ้นเศรษฐกิจ ให้กับชาว
อำเภอตะพานหิน ยังแสดงให้เห็นถึงความสามัคคี ของคนในชุมชน ความ รักใคร่กลมเกลียวของคน
ตะพานหินทั้งคนจีน - ไทย ที่ช่วยรักษาธรรมเนียมประเพณี และสืบสานวัฒนธรรมที่มีมาแต่อดีตให้คง
อยู่สืบไป

A STUDY OF LUOGU MUSIC BAND OF HUA KHIEW HIAB HUY ASSOCIATION TAPHANHIN
DISTRICT, PHICHIT PROVINCE.

Presented in Partial Fulfillment of the Requirements for the
Master of Fine and Applied Art Degree in Ethnomusicology
at Srinakharinwirot University

January 2015

Kritmanee Phonpratom. (2015). **A Study of Luogu Music Band of Hua Khiew Hiab Huy Association, TaPhanHin District, Phichit Province.** Master thesis, M.F.A. (Ethnomusicology). Bangkok: Graduated school, Srinakharinwirot University. Advisors: Asst. Prof. Dr. Rujee Srisombat, Assoc. Prof. Dr. Kanchana Intarasunanont,

The objectives of A Study of Luogu Music Band of Hua Khiew Hiab Huy Association, Ta Phan Hin District, Phichit Province, was to study the background and related culture and to study the Luogu Music Band of Hua Khiew Hiab Huy Association, Taphanhin District, Phichit Province by using the fieldwork data and printed matter. The summary of study was:

The Luogu Music Band of Taphanhin villager was established members of Chinese music band who were Chinese people migrated from Chaozhou to settle in Taphanhin District in 1937. Later on the committee and instructors handed over the band to Hua Khiew Hiab Huy Association. After completing the agriculture harvesting, the Chinese people will hire a Chinese opera to play in order to compensate Gods for protecting and facilitating smooth works all year long. In addition, the inviting Gods to exit of the shrine must use a Luogu Music Band to perform Puang Chab Sieng (Teochew opera) to bless for luck. According to this event, there were the annual festival ceremonies to worship the guardian spirits (Pueng Thao Kong Ma) which consisted of: Inviting Gods to exit the shrine, Sending Gods to the heaven, rising a lantern pillar (Tee kong Teng) and Hae Pia.

The Luogu Music Band of Hua Khiew Hiab Huy Association, Taphanhin District, Phichit Province was a Chinese music band which played an important role for ceremonies. Its music filled with powered and holiness. The music instruments were divided into 2 types: 1. instrumental music and 2. percussion instrument. Songs were divided into 2 types: 1. songs for ceremony and 2. songs for general. The teaching methods used oral tradition and demonstration.

Luogu Music band showed its outstanding, uniqueness, being customarily. It presented the strength of culture and tradition, believe and ceremony which was carried on from their ancestors. The Luogu Music Band of Hua Khiew Hiab Huy Association brought the reputation and stimulated the economic for Taphanhin villager. Especially, we could see the unity, well-getting along of the villager in Taphanhin District both Chinese and Thai to preserve the custom and tradition including carrying on the culture to remain forever.

ปริญญานิพนธ์
เรื่อง
การศึกษาวงดนตรีหล่อแก้วสมาคมฮั่วเคี้ยวเสียบหวย อำเภอตะพานหิน จังหวัดพิจิตร
ของ
กฤติมณี พลประถม

ได้รับอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยให้นับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาศิลปกรรมศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชามานุษยคุริยางควิทยา
ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(รองศาสตราจารย์ ดร.สมชาย สันติวัฒนกุล)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ. 2558

คณะกรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์

คณะกรรมการสอบปากเปล่า

..... ประธาน

..... ประธาน

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.รุจี ศรีสมบัติ)

(รองศาสตราจารย์ ดร.มานพ วิสุทธิแพทย์)

..... กรรมการ

.....กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร.กาญจนา อินทรสุนานนท์)

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.รุจี ศรีสมบัติ)

.....กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร.กาญจนา อินทรสุนานนท์)

.....กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เฉลิมพล งามสุทธิ)

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ ผู้วิจัยต้องขอกราบขอบพระคุณผู้ที่ให้ความช่วยเหลือทำให้ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดีขอขอบ พระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร .รุจิ ศรีสมบัติ , รองศาสตราจารย์ ดร .กาญจนา อินทรสุณานนท์ คณะกรรมการควบคุมการทำปริญญานิพนธ์ ซึ่งเป็นครูผู้ให้ความรู้ คำปรึกษา คอยชี้แนะ ตรวจสอบแก้ข้อบกพร่องต่างๆ และให้กำลังใจ ความเมตตาจนปริญญานิพนธ์ฉบับนี้เสร็จสมบูรณ์

ขอขอบ พระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร .มานพ วิสุทธิแพทย์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เฉลิมพล งามสุทธิ กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม ที่ให้ความเมตตาและเสียสละเวลาเป็นกรรมการสอบปริญญานิพนธ์พร้อมทั้งให้ข้อคิดเห็นและคำแนะนำที่เป็นประโยชน์

ขอขอบพระคุณอาจารย์สุรศักดิ์ จานงค์สาร ผู้ให้คำปรึกษาและคำแนะนำต่างๆ แนวคิดและหลักการในการศึกษาซึ่งเป็นประโยชน์กับปริญญานิพนธ์ฉบับนี้

ขอขอบพระคุณนักดนตรีวงดนตรีหล่อแก้วสมาคมอั่วเคี้ยวเอียบห้วยทุกท่าน ที่เมตตาปรานี ให้คำแนะนำ ตลอดจนการเสียสละเวลา ทั้งกำลังกาย กำลังใจ ถวายทอดความรู้ ภูมิปัญญาอันล้ำค่าให้ผู้วิจัยได้ศึกษา

ขอขอบพระคุณผู้บริหารของสมาคมอั่วเคี้ยวเอียบห้วย คณะครูโรงเรียนหัวเฉียว

ขอขอบคุณอาจารย์ไมตรี ศศิณิรัตศัย ครูที่ให้ความรู้ในทุกๆเรื่อง ทั้งด้าน ประวัติวงดนตรีหล่อแก้วและวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับวงดนตรี

และเหนือสิ่งอื่นใด ขอกราบขอบพระคุณบิดาและมารดาผู้ที่เลี้ยงดูแล อบรมบ่มนิสัย มอบกำลังร่างกาย กำลังแรงใจและสติปัญญา คอยสนับสนุนและช่วยเหลือในด้านต่างๆ จนทำปริญญานิพนธ์สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

บุญกุศลที่เกิดจากการทำปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ ขอมอบแด่ท่านผู้มีส่วนร่วมในงานวิจัยนี้ ให้สุขภาพแข็งแรง ปราศจากโรคภัยไข้เจ็บ ประสบแต่ความเจริญยิ่งๆ ขึ้นไป

กฤดีมณี พลประถม

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
ภูมิหลัง	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	5
ความสำคัญของการศึกษาวิจัย	5
ขอบเขตของการศึกษาวิจัย	5
ข้อตกลงเบื้องต้น	6
นิยามศัพท์เฉพาะ	6
กรอบแนวคิดในการวิจัย	9
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	10
เอกสารและตำราวิชาการที่เกี่ยวข้อง	10
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	18
3 วิธีดำเนินการศึกษาวิจัย	26
การกำหนดแหล่งข้อมูล	26
การเก็บรวบรวมข้อมูล	26
การศึกษาข้อมูล	27
การวิเคราะห์ข้อมูล	28
การสรุปข้อมูลและอภิปรายผล	28
4 การศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูล	29
ศึกษาประวัติความเป็นมาของวงดนตรีหล่อแก้วและละเล่นวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้อง	29
ประวัติความเป็นมาของวงดนตรีหล่อแก้ว	29
วัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับวงดนตรีหล่อแก้ว	40
ความเชื่อที่เกี่ยวข้อง	40
พิธีกรรมที่เกี่ยวข้อง	42
การแต่งกายของนักดนตรี	57

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
2 (ต่อ)	
บทบาทของวงดนตรีที่มีต่อชุมชน.....	60
ศึกษาวงดนตรีหล่อโก้วสมาคมฮั่วเกี้ยวเฮียบหวย อ.ตะพานหิน จ.พิจิตร.....	61
วิธีการถ่ายทอดทางดนตรี.....	61
นักดนตรี.....	63
เครื่องดนตรี.....	82
บทเพลง.....	99
5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	141
สรุปผลการศึกษาค้นคว้า.....	141
อภิปรายผล.....	145
ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยต่อไป.....	147
บรรณานุกรม.....	148
ภาคผนวก.....	154
ภาคผนวก ก.....	155
ภาคผนวก ข.....	177
ภาคผนวก ค.....	180
ประวัติย่อผู้วิจัย.....	185

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 ตำแหน่งเสียงของฮ่ายเต็ก.....	1
2 ตำแหน่งเสียงของตี้ต้า.....	86
3 พังวงดนตรีหล่อโก้วสมาคมฮั่วเกี้ยวเหียบหวย.....	97
4 การแทนสัญลักษณ์ของโน้ตดนตรีสากล.....	100

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
1 นายหมิงต้า แซ่เอ็ง ผู้ก่อตั้งสมาคมคนตรีจีน	30
2 นายเซากวาง แซ่เล้า ผู้ก่อตั้งสมาคมคนตรีจีน	31
3 นักดนตรีไม่ทราบชื่อ ผู้ก่อตั้งสมาคมคนตรีจีน	31
4 สมาคมคนตรีจีนกุ่หลักโป้ว	32
5 วงดนตรีหล่อโก้วที่ใช้ผู้ชายบรรเลงเป็นครั้งแรกในปีพ.ศ. 2501.	33
6 วงดนตรีหล่อโก้วที่ใช้ผู้หญิงบรรเลง	34
7 นายวิเชียร หล่อทองไพศาล	34
8 นายชุนห์ พรรณเชษฐ์	36
9 นายอ้ายหมิ่น แซ่กู่	37
10 นายรังสรรค์ เกสรคุปต์	38
11 รูปหมู่นักเรียนโรงเรียนหัวเฉียวถ่ายร่วมกับผู้บริหารของสมาคม	38
12 โรงเรียนหัวเฉียวสถานที่ใช้ซ้อมวงดนตรีหล่อโก้วสมาคม	39
13 อาคารอนุประสงศ์ โรงเรียนหัวเฉียว	39
14 ชั่งง้วนส่วย ซึ่งเป็นเทพเจ้าแห่งศิลปะศาสตร์	41
15 วงดนตรีหล่อโก้วบรรเลงปวงจับเข็ง	43
16 ถ่านั่งไต้ยกองค์เจ้าพ่อออกจากแท่นที่ประทับเพื่อย้ายสู่เกี้ยว	44
17 ถ่านั่งยกเกี้ยวเจ้าพ่อขึ้นรถรอเคลื่อนขบวนเสด็จไปศาลเจ้าชั่วคราว	44
18 เจ้าพ่อเจ้าแม่ทุกพระองค์เข้าประทับในศาลเจ้าชั่วคราว	45
19 มังกรเงินมังกรทองทำความเคารพสักการะเจ้าพ่อเจ้าแม่หน้าศาล	46
20 วงดนตรีหล่อโก้ว ทำพิธีกรรมปวงจับเข็ง หน้าศาลเจ้าชั่วคราว	47
21 คณะถ่านั่ง จุฑารูปเพื่อบอกกล่าวขอพรจากเจ้าพ่อเจ้าแม่	48
22 ขบวนแห่เครื่องแสดงเกียรติยศเทพเจ้า	49
23 เปียอวยพรจากเจ้าพ่อเจ้าแม่	50
24 สิงโตเซิกระหว่างพิธีกรรมแห่เปีย	50
25 คณะเอ็งกอ พะนู้	51
27 มังกรแห่รอบตลาดนำหน้าขบวนเสด็จของเจ้าพ่อเจ้าแม่	51
27 วงดนตรีหล่อโก้วสมาคมฮั่วเกี้ยวเหียบหอยบรรเลงอยู่หน้าขบวนแห่เจ้าพ่อเจ้าแม่	52

บัญชีภาพประกอบ (ต่อ)

ภาพประกอบ	หน้า
28 ชาวบ้านนำรูปของตนมาแลกกับรูปในกระถางของเจ้าพ่อเจ้าแม่.....	52
29 ขบวนแห่เจ้าพ่อเจ้าแม่.....	53
30 วงดนตรีหล่อโก้วทำพิธีกรรมปวงจับเซียงระหว่างพิธีกรรมแห่เปี้ย.....	53
31 วงดนตรีหล่อโก้วทำพิธีปวงจับเซียงหน้าศาลเจ้าชั่วคราว.....	54
32 ส่งเสด็จเจ้าแม่ทับทิมกลับศาลเจ้าที่ประทับ.....	55
33 วงดนตรีหล่อโก้วทำพิธีปวงจับเซียงหน้าศาลเจ้าพ่อปู่ท้าวทอง.....	55
34 วงดนตรีหล่อโก้วทำพิธีขึ้นเสาที่กองเต็ง.....	56
35 การแต่งกายของวงดนตรีหล่อโก้วในอดีต ที่ใช้นักดนตรีผู้ชายบรรเลง.....	57
36 การแต่งกายของวงดนตรีหล่อโก้วในอดีต ที่ใช้นักดนตรีผู้หญิงบรรเลง.....	58
37 การแต่งกายของนักดนตรีหล่อโก้วในปัจจุบัน.....	58
38 การแต่งกายของนักดนตรีหล่อโก้วในพิธีกรรมแห่เปี้ย.....	59
39 นายไมตรี ศศิณิรต์ชัย.....	61
40 ดร.ศิริระ อุดมรัตน์.....	62
41 นักดนตรี.....	63
42 ใบประกาศเกียรติคุณที่ได้รับจากสมาคมส่งเสริมดนตรีปากน้ำโพ.....	64
43 นักดนตรี.....	65
44 นักดนตรี.....	66
45 นักดนตรี.....	67
46 นักดนตรี.....	68
47 นักดนตรี.....	69
48 นักดนตรี.....	70
49 นักดนตรี.....	71
50 นักดนตรี.....	72
51 นักดนตรี.....	73
52 นักดนตรี.....	74
53 นักดนตรี.....	75
54 นักดนตรี.....	76

บัญชีภาพประกอบ (ต่อ)

ภาพประกอบ	หน้า
55 นักดนตรี.....	77
56 นักดนตรี.....	78
57 นักดนตรี.....	79
58 นักดนตรี.....	79
59 นักดนตรีหล่อโก้วตำแหน่งที่เล่น ล้อ (พ้องไม่มีปืม).....	80
60 นักดนตรีหล่อโก้วตำแหน่งที่เล่น ฉาบ.....	81
61 นักดนตรีหล่อโก้วตำแหน่งโก้วคา (ข้างกลอง).....	82
62 ฮ่วยเต็ก.....	83
63 ตี๊ต้า.....	88
64 ตัวโก้ว.....	87
65 ฉาบ.....	88
66 ฉาบเล็ก.....	89
67 ล้อ.....	90
68 แต่งใหญ่.....	91
69 แต่งเล็ก.....	92
70 กง.....	93
71 นึ่งเดียว.....	94
72 นิมปอ.....	95
73 จิวปั้ง.....	96
74 ตำแหน่งการขึ้นบรรเลงดนตรีหล่อโก้วหน้าศาลเจ้า.....	98
75 ตำแหน่ง การบรรเลงดนตรีในพิธีกรรมแห่เป๊ย.....	98

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

ดนตรีเป็นทั้งศาสตร์และศิลป์ ที่ช่วยกระตุ้นให้มนุษย์เกิดความรู้สึก โดยอาศัยเสียงเป็นสื่อในการถ่ายทอดอารมณ์ และความรู้สึกต่างๆ ไปสู่ผู้ฟัง ดนตรีเป็นภาษาสากลของมนุษยชาติเกิดจากธรรมชาติ และมนุษย์นำมาดัดแปลงแก้ไขให้ประณีตและไพเราะ เมื่อรับฟังดนตรีแล้วเกิดอารมณ์รัก มีชีวิตชีวา เศร้าโศก รื่นเริง แจ่มใส สนุกสนาน เป็นต้น ดนตรีเป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรมเช่นเดียวกับความเชื่อทางศาสนา พิธีกรรม ศิลปกรรมและ ประเพณี มนุษย์ได้สร้าง สรรค์ผลงานทาง ดนตรีมาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน และยังคงพัฒนาต่อเนื่องไปจนถึงอนาคต การพัฒนาทางดนตรีนั้นมีความแตกต่างกันไปตามปัจจัยต่างๆ เช่น สภาพภูมิประเทศ สภาพอากาศ สังคม ความเชื่อ ศาสนา ประชากรและการเมือง ด้วยปัจจัยข้างต้นนี้ทำให้ผลงานทางดนตรีมีการสร้างสรรค์ออกมาแตกต่างกันตามแต่ละวัฒนธรรม

วัฒนธรรมนั้นดำรงความเป็นชาติ มนุษย์มีหน้าที่อนุรักษ์สืบทอด ส่งเสริม และเผยแพร่ วัฒนธรรม สิ่งแวดล้อมต่างๆ ส่งผลและอิทธิพลต่อวัฒนธรรมซึ่งมีการเปลี่ยนแปลงได้ แต่อย่างไรก็ตาม การเปลี่ยนแปลงนั้นก็มีระบบแบบแผนมนุษย์ควรได้เรียนรู้ทฤษฎีทางวัฒนธรรม ลักษณะของ วัฒนธรรม รวมทั้งอิทธิพลของวัฒนธรรมที่มีต่อสังคมและต่อตนเอง (กาญจนา อินทรสุณานนท์. 2542: 104) และวัฒนธรรมนั้นยังสามารถถ่ายโยงกันได้ลอกเลียนแบบกันได้ และสามารถนำมาดัดแปลงใช้ได้ ตามความเหมาะสมกับสภาพสังคมและ วัฒนธรรมของผู้ดัดแปลงได้ด้วย วัฒนธรรมใดมีความแข็งแรงแรง เนื่องจากมีการสืบเนื่องมายาวนาน ก็จะมีศักยภาพในการดัดแปลงวัฒนธรรมอื่นๆ มาใช้ประโยชน์ใน วัฒนธรรมของตนเจริญก้าวหน้า และดำรงอยู่อย่างเข้มแข็งยิ่งขึ้น (ปัญญา รุ่งเรือง . 2544 : 86-87)

วัฒนธรรมเป็นมรดกของสังคมที่มีมายาวนาน เป็นแบบแผนพฤติกรรมที่เกิดจากการเรียนรู้จากการ อบรมสั่งสอน ในฐานะที่เป็นสมาชิกสังคมและวัฒนธรรมเป็นสิ่งที่อยู่ร่วมกันในกลุ่มคนต่างๆ ที่ทำให้ สังคมมีระเบียบแบบแผนและมีความสุข ปกติแล้ว คำว่าวัฒนธรรมมักจะให้พหูพจน์เป็น ประจำ เพราะคน ที่มีวัฒนธรรมกับคนที่ไม่มีนั้นต่างกัน โดยบุคคลจะต้องประพฤติตนให้เหมาะสม ตามสภาพของสังคม และวัฒนธรรม วัฒนธรรมก็เป็นสิ่งที่สร้างขึ้นโดยมนุษย์ มนุษย์จะเป็นผู้ทำนุบำรุง ถ่ายทอดและ เปลี่ยนแปลงวัฒนธรรม มนุษย์เป็นสัตว์ประเภทเดียวที่มีวัฒนธรรม คือ มีการเรียนรู้รับช่วงสืบทอดกันมา และได้สร้างสรรค์เพิ่มเติม การที่มนุษย์สามารถสร้างวัฒนธรรมได้ดีก็เพราะมนุษย์มีลักษณะทางกายและ จิตใจเป็นพิเศษเหนือกว่าสัตว์ทั้งปวง และสิ่งนี้เองทำให้มนุษย์แตกต่างกับสัตว์ เพราะวัฒนธรรมทำให้ มนุษย์เป็นมนุษย์อย่างแท้จริง (สุพัตรา สุภาพ. 2536: 139-140)

วัฒนธรรมเป็นเครื่องจำแนก ให้เห็นความแตกต่างของคน ไม่ว่าจะเป็นการเปรียบเทียบคน หนึ่งกับคนหนึ่ง หรือกลุ่มคนหมู่ใด หรือชุมชนใดก็ตาม จะอธิบายให้เห็นความแตกต่างกันโดยไม่พูดถึง วัฒนธรรมนั้นย่อมทำไม่ได้ วัฒนธรรมทำให้คนเป็นคน วัฒนธรรมเป็นตัวกำหนดพฤติกรรมของคน ทั้งในส่วนบุคคล และพฤติกรรมสังคม การที่คนคิดทำอะไรต่างๆ ล้วนเป็นผลมาจากวัฒนธรรม รวมทั้งสิ้น เพราะพฤติกรรมต่างๆ กิดขึ้นจากการเรียนรู้วิถีคิด วิถีปฏิบัติจากคนรุ่นก่อนๆ ทั้งสิ้น (สุขสมาน วงศ์สวรรค์; สถิต วงศ์สวรรค์; และบุญยืน ชัยสุโรจน. 2517: 78-82) ในแต่ละวัฒนธรรมมีความแตกต่างกันทางความ เชื่อ ศาสนา ความคิด และการดำรงชีวิต แต่สิ่งหนึ่งที่เหมือนกันในแต่ละวัฒนธรรมก็คือการใช้เพลง หรือดนตรีเข้ามาเกี่ยวข้องในการดำรงชีวิตของมนุษย์

ดนตรีเป็นสิ่งที่เกิดควบคู่มาับชีวิตมนุษย์ เพราะดนตรีคือเสียงซึ่งเป็นภาวะแวดล้อมอย่าง หนึ่งของมนุษย์ โดยเสียงจะเป็นส่วนที่กระตุ้นจิตใต้สำนึกของมนุษย์ให้คอยสดับรับฟังและพร้อมที่จะ แสดงปฏิกิริยาตอบสนองหรือโต้ตอบได้ทันที ดังนั้นการรับฟังเสียงของมนุษย์จึงเป็นอัตโนมัติ ซึ่ง บังเกิดขึ้นได้จากการรับรู้ หรือฝึกฝนทั้งโดยธรรมชาติและการปฏิบัติเสียงเพลงนั้นมาจากเสียงเครื่อง ดนตรีที่ประดิษฐ์ขึ้นเลียนเสียงธรรมชาติ ทั้งจากเสียงของมนุษย์ และเสียงจากสิ่งแวดล้อมทั่วไป นอกจากนั้นเสียงดนตรียังสามารถแสดงสำเนียงของแต่ละชาติ แต่ละภาษาและแสดงถึงอารยธรรมของ มนุษยชาติ (เรณู โกศินานนท์. 2542: 58)

ดนตรีเป็นสิ่งที่มีความค่าทางสุนทรียะ ทำให้เกิดความรู้สึกที่งดงาม จึงเกี่ยวเนื่องกับปรัชญาสาย สุนทรียศาสตร์ ที่พิจารณาถึงความสวย ความงาม ความดี และความไพเราะซึ่งเป็นคุณค่าของดนตรี ความสวย ความงาม มิใช่จะสัมผัสได้เฉพาะทางตรงเท่านั้น แม้ดนตรีที่เราสัมผัสในทางหูอย่างเดียว ก็มีความสวยงามอยู่ด้วยเช่นกัน ท่วงทำนอง เสียง ลิลา และความไพเราะนี้เองคือ ความสวยงามของ ดนตรี ยิ่งมีความประณีต ละเมียดละไม และสูงส่งเพียงใด ความสวยงามของดนตรีก็ยิ่ง มีมากขึ้นเพียง นั้นส่วนความดีของดนตรีนั้น มองเห็นได้ไม่ยาก ผู้ที่ชอบฟังดนตรี หรือนักดนตรีสามารถมองเห็นความ ดีของดนตรีได้ทุกคน (สังัด ภูเขาทอง. 2532: 18)

ดนตรีเป็นศิลปะของเสียงที่เกิดจากความพากเพียรในการสร้างเสียงให้อยู่ในระเบียบของ จังหวะทำนอง ลีลาของเสียงกิตลักษณะ ซึ่งไม่ว่าจะเป็นของชนชาติใด ภาษา ใด ก็ล้วนมีพื้นฐานมาจาก ส่วนต่างๆ เหล่านี้ทั้งสิ้น ความแตกต่างในรายละเอียดของแต่ละส่วนแต่ละวัฒนธรรมนั้นเป็นสิ่งที่ เกิดขึ้นจริง แต่การที่จะแตก ต่างอย่างไรนั้น กรอบวัฒนธรรมของแต่ละสังคมจะเป็นปัจจัยที่กำหนดให้ ตรงตามรสนิยมของแต่ละวัฒนธรรม จนเป็นผลให้แยกแยะดนตรี ของชาติหนึ่ง แตกต่างจากดนตรีอีก ชาติหนึ่ง (เฉลิมศักดิ์ พิกุลศรี. 2542: 2-89)

ประเทศไทยและประเทศจีน เป็นประเทศเพื่อนบ้านใกล้เคียงมาช้านาน ชาวไทยและชาวจีนได้ ไปมาหาสู่และติดต่อสัมพันธ์กันทั้งทางวัฒนธรรม เศรษฐกิจ และการเมือง มาตั้งแต่สมัยโบราณแม้ว่า ประเทศจีนจะเป็นประเทศที่ใหญ่กว่าและมีพลเมืองมากกว่าประเทศไทยก็ตามแต่ความสัมพันธ์ระหว่าง

ประเทศทั้งสอง ส่วนมากจะมีลักษณะเอื้อประโยชน์ต่อกันฉันมิตรตลอดระยะเวลาอันยาวนานของประวัติศาสตร์ (จุลชีพ ชินวรรโณ. 2528: 1) การแพร่กระจายของ วัฒนธรรมจีนเข้ามาสู่สังคมไทย เป็นกระบวนการที่ต่อเนื่องยาวนาน และเป็นพื้นฐานสำคัญ ที่รองรับทำให้การเดินทางเข้ามาตั้งถิ่นฐานในประเทศไทยของชาวจีนโพ้นทะเลในอดีตเป็นไปได้โดยราบรื่นและผาสุก นับตั้งแต่ราชวงศ์หยวน จนถึงราชวงศ์ชิง และตั้งแต่ก่อนอาณาจักรสุโขทัย มาจนถึงรัตนโกสินทร์ (สุภางค์ จันทวานิช. 2542: 2)

ในสังคมไทยคนจีนและวัฒนธรรมจีน มิใช่เป็นสิ่งที่แสดงความแตกแยกหรือความเหลื่อมล้ำทางชนชาติแต่อย่างใด ในทางตรงกันข้ามกลับเป็นเครื่องหมายบ่งชี้ถึงการอยู่ร่วมกันระหว่างคนไทย – คนจีนอย่างสมานฉันท์เกิดสันติสุขและความร่วม มือร่วมใจ ที่จะช่วยพัฒนาทำนุบำรุงบ้านเมืองให้เจริญก้าวหน้า จนในปัจจุบันประชากรชาวจีนบนผืนแผ่นดินไทยลดจำนวนลงไปเรื่อยๆ ในขณะที่มีคนไทยเชื้อสายจีนมากขึ้น และเขาเหล่านี้ มีสิทธิ มีหน้าที่ตามกฎหมาย ในฐานะพลเมืองไทยโดยเสมอภาค ภายใต้พระบรมโพธิสมภารปกแผ่ให้ความร่มเย็นเป็นสุขสืบมาจนอาจกล่าวได้ว่าไม่มีประเทศใดในโลกที่จะเกิดสังคมผสมผสานระหว่างไทย- จีน ได้อย่างกลมกลืนเฉกเช่นที่เกิดในประเทศไทย (แสงอรุณ กนกพงศ์ชัย. 2542: 113)

คนจีนเดินทางมาเมืองไทยตั้งแต่สมัยที่มีความสัมพันธ์ในระบบบรรณาการระหว่างไทย กับจีน ในสมัยสุโขทัย มีช่างจีนที่ทางราชสำนักจีนส่งมาสอนช่างไทยทำเครื่องสังคโลก อย่างไรก็ตาม ในสมัยนั้นชาวจีนยังไม่ได้เข้ามาตั้งถิ่นฐานในเมืองไทย ส่วนใหญ่จะเป็นพ่อค้าชาวจีนที่เดินเรือเข้ามาติดต่อค้าขายที่เมืองต่างๆ บริเวณรอบอ่าวไทยและที่เมืองสุโขทัย ต่อมาในสมัยอยุธยา พ่อค้าชาวจีนที่เข้ามาค้าขายได้เข้ามาตั้งถิ่นฐานและช่วยด้านการค้าสำเภาของไทยด้วย (วิลาสงส์ พงศบุตร ; และประพัฒน์ มโนชัยวิบูลย์. 2548: 48) ชาวจีนที่อพยพไปอยู่ในไทย ได้มีบทบาทด้านเศรษฐกิจ มีการแลกเปลี่ยนกันทางด้านวัฒนธรรมลูกหลานก็หล่อหลอมกลมกลืนเข้ากับคนไทย กลายเป็นคนไทยเป็นญาติมิตรกับคนไทยและอยู่ร่วมกันอย่างสันติ และมีมิตรไมตรีต่อกันในร้อยละ พันๆ ปีที่ผ่านมา บุคคลเหล่านั้นได้มีส่วนช่วยทำประโยชน์ต่อความสัมพันธ์ทางด้านเศรษฐกิจ การค้า และแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมจีน – ไทยอย่างใหญ่หลวง (สิง อุษยหุ. 2543: 61)

สมัยธนบุรี มีนโยบายสนับสนุนให้พ่อค้าชาวจีนมาติดต่อค้าขายและเข้ามาประกอบอาชีพค้าขายในเมืองไทยจึงมีชาวจีนเดินทางมาค้าขายตามหัวเมืองแถบชายทะเลตะวันออก กรุงธนบุรีและลงไปถึงหัวเมืองทางใต้ โดยเฉพาะที่กรุงธนบุรีมีชาวแต้จิ๋วเข้ามาค้าขายและพำนักอยู่เป็นจำนวนมาก เนื่องจากสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราชทรงมีเชื้อสายแต้จิ๋ว จนถึงสมัยรัตนโกสินทร์ โกสินทร์ตอนต้นชาวจีนแต้จิ๋วได้อพยพเข้ามาเป็นจำนวนมากจนเป็นกลุ่มใหญ่ที่สุดในกรุงเทพฯ และแถบที่ราบลุ่มภาคกลาง ตามมาด้วยชาวจีนไหหลำและแคะ (Skinner. 1957: 45-46)

ความสัมพันธ์ระหว่างวัฒนธรรมที่หมายถึงวิถีแห่งการดำรงชีวิตของมนุษย์ ที่เกี่ยวกับความสัมพันธ์ทางด้านดนตรีมีความสัมพันธ์เกี่ยวโยงกันนับตั้งแต่เกิดจนกระทั่งตาย คนตรีไม่ว่าชาติใดก็ตาม ย่อมมีส่วนสำคัญของดนตรี ได้แก่ องค์ประกอบดนตรีซึ่งเป็นส่วนสำคัญของการสร้างงานดนตรี และมีความคล้ายคลึงกันบ้าง แตกต่างกันบ้าง ส่วนจะเหมือนหรือแตกต่างกันอย่างไรนั้น ขึ้นอยู่กับวิวัฒนาการของดนตรีและพื้นฐานทางวัฒนธรรมของชาตินั้นๆ วัฒนธรรมทางดนตรีที่กล่าวมาข้างต้น ย่อมมีความแตกต่างกันไปตามหลักและวิธีการของชนชาติที่เป็นเจ้าของดนตรีนั้นๆ ซึ่งแต่ละชนชาติจะมีลักษณะเฉพาะและเป็นเอกลักษณ์ของตนเอง

ชาวจีนเดินทางเข้ามาในเมืองไทยตั้งแต่สมัยสุโขทัย ส่วนใหญ่เป็นพ่อค้าชาวจีนเข้ามาติดต่อค้าขาย จนถึงสมัยกรุงธนบุรีจึงมีชาวจีน เข้ามาตั้งถิ่นฐานและพำนัก อยู่เป็นจำนวนมาก เมื่อมีคนจีนอพยพเข้ามาอยู่ใน เมืองหลวงเป็นจำนวนมากขึ้นเรื่อยๆ ทำให้เกิดการกระจายตัวของกลุ่มคนจีนไปยังจังหวัดอื่นๆ คนจีนกลุ่มแรกที่เข้ามาอยู่ในเมืองตะพานหิน ไม่มีข้อมูลทางหลักฐานแน่ชัดแต่พอคาดเดาว่าคนจีนกลุ่มแรกๆ นั้นคงจะเข้ามาหลังจากเมืองตะพานหินเริ่มขยายตัวมีการสร้างถนน มีสถานีรถไฟ และเป็นศูนย์กลางการขนส่งทางน้ำในย่านนี้แล้ว โดยคนจีนกลุ่มใหญ่นั้น จะเข้ามาเพื่อค้าขาย โดยเก็บออมกำไร ขยายทุนจากเล็กสู่ใหญ่ จนเป็นเสาหลักที่สำคัญทางด้านธุรกิจในท้องถิ่นจนถึงปัจจุบัน คนจีนในอำเภอตะพานหินเป็นคนจีนแต่จิวเป็นส่วนใหญ่ นอกนั้นก็เป็จีนไหหลำและจีนแคะตามลำดับ คนจีนเมื่อเข้ามาก็จะลงหลักปักฐานอยู่ที่ใด ก็มักจะเอาวัฒนธรรมความเชื่อของตนมาเผยแพร่ด้วย ที่เห็นได้ชัดคือการเคารพนับถือเช่น ไหว้บรรพบุรุษ และนับถือผี เจ้าที่และเทวดา และมีการสร้างศาลเจ้าเพื่อเป็นศูนย์รวมและเป็นที่ยึดเหนี่ยวจิตใจของชาวจีนในอำเภอตะพานหิน จังหวัดพิจิตร

ชาวตะพานหินมีความเคารพและศรัทธาเจ้าพ่อทั้งสามพระองค์มาก (เจ้าพ่อปู่ท้าวทอง เจ้าพ่อไล่ซึ่งเอี้ยะ และเจ้าพ่อกำเทียนได้ตี) จัดให้มีงานฉลองใหญ่โตเป็นประจำทุกปี ทั้งอัญเชิญองค์เจ้าพ่อทั้งสาม พระองค์ เป็นที่เคารพนับถือ ของชาวจีนแต่จิว และ องค์เจ้าแม่ทับทิมซึ่งเป็นที่นับถือของชาวไหหลำ แห่แหนรอบเมืองเพื่อเป็นสิริมงคล ทำให้เกิดประเพณีการแห่ คนตรีหล่อโก้ว มังกรทอง เอ็งกอ และสิงโต ซึ่งสร้างชื่อเสียงให้ชาวตะพานหินเป็นอย่างมาก ทุกๆปีจะมีขบวนแห่เจ้าประจำปี ที่เรียกว่า ขบวนเจี๋ยเปียหรือแห่เปีย (ป้ายผ้า) ซึ่งสมาคมและชมรมจีนในตลาดตะพานหินทุกสมาคมจะช่วยเหลืออย่างเข้มแข็ง ซึ่งจะจัดขึ้นประมาณเดือนพฤศจิกายนของทุกปี ขบวนแห่เจ้าพ่อเจ้าแม่ประจำปีนั้นต้องมีคนตรีโบราณของจีน หรือที่ชาวตะพานหินรู้จักในชื่อวงดนตรีหล่อโก้ว

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัย มีความประสงค์จะศึกษาคนตรีหล่อโก้วตลอดจนวัฒนธรรม ที่เกี่ยวข้องซึ่งผู้วิจัยเห็นว่า วงดนตรีหล่อโก้วของชาวจีนแต่จิวในอำเภอตะพานหิน เป็นวงดนตรีโบราณที่มีความเก่าแก่ เป็นวง ดนตรีที่สมบูรณ์ แบบ มีการ สืบทอดมาเป็น ระยะเวลาที่ยาวนาน คนจีน-ไทยในอำเภอตะพานหิน เชื่อว่าดนตรีสามารถเป็นสื่อกลางระหว่าง มนุษย์กับสิ่งศักดิ์สิทธิ์ได้ วงดนตรีหล่อโก้วจึงมีบทบาทสำคัญต่อพิธีกรรม เป็นดนตรีที่มีพลังและความศักดิ์สิทธิ์ วงดนตรีหล่อโก้วยังคงบรรเลงแห่

อัญเชิญเจ้าพ่อเจ้าแม่เป็นประจำทุกปีมาจนถึงปัจจุบัน ซึ่งยังไม่ได้มีการ ศึกษา ค้นคว้า วิจัยหรือทำการ บันทึกลงเป็นลายลักษณ์อักษร เนื่องจากสภาพสังคมในปัจจุบันมีความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยี มีการ เปลี่ยนแปลงไปตามกาลเวลา โดยเฉพาะเรื่องของดนตรีหล่อก๊อว์นั้นยังไม่ได้มีการบันทึกโน้ต อาจทำให้วง ดนตรีหล่อก๊อว์และวัฒนธรรมทางดนตรีเกิดการเปลี่ยนแปลงและสูญหายได้ในอนาคต ดังนั้นจึงควรมี การศึกษา ค้นคว้า วิจัยและบันทึกเรียบเรียงให้เป็นลายลักษณ์อักษร เพื่อแสดงให้เห็นถึงความเหนียวแน่น ความกลมเกลียว ความสามัคคี การดำรงอยู่อย่างเข้มแข็ง และผสมผสานระหว่างวัฒนธรรม ไทย - จีน ทำให้วัฒนธรรมทั้งสองได้แทรกซึมเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของวิถีชีวิตของชาวตะพานหินจวบจนปัจจุบัน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. ศึกษาประวัติความเป็นมาและวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับ วงดนตรีหล่อก๊อว์สมาคมฮั่วเคี้ยว เสียบหอย อำเภอตะพานหิน จังหวัดพิจิตร
2. ศึกษาวงดนตรีหล่อก๊อว์สมาคมฮั่วเคี้ยวเสียบหอย อำเภอตะพานหิน จังหวัดพิจิตร

ความสำคัญของการศึกษาวิจัย

ดนตรีหล่อก๊อว์เป็นดนตรีจีนแต้จิ๋ว เป็นวงดนตรีจีนที่สมบูรณ์และเก่าแก่ ซึ่งในจังหวัดพิจิตร มีดนตรีวงหล่อก๊อว์ของสมาคมฮั่วเคี้ยวเสียบหอยเป็นวงหลัก และเป็นวงเดียวที่เป็นวงดนตรีเต็มรูปแบบ ที่ใช้บรรเลงดนตรีในพิธีกรรมต่างๆของคนไทยเชื้อสายจีนในจังหวัดพิจิตร การศึกษาวงดนตรีหล่อก๊อว์ สมาคม ฮั่วเคี้ยวเสียบหอย ทำให้รู้ถึงประวัติความเป็นมาของ วงดนตรีหล่อก๊อว์ของชาวจีน ที่เข้ามาใน อำเภอตะพานหิน การรู้ถึงสภาพของวงดนตรีหล่อก๊อว์ และรู้ถึงวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับการบรรเลง วง ดนตรีหล่อก๊อว์สมาคมฮั่วเคี้ยวเสียบหอย อำเภอตะพานหิน จังหวัดพิจิตร

ขอบเขตของการศึกษาวิจัย

ศึกษาประวัติความเป็นมาและวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับดนตรีหล่อก๊อว์สมาคมฮั่วเคี้ยวเสียบหอย และศึกษาวงดนตรีหล่อก๊อว์สมาคมฮั่วเคี้ยวเสียบหอย อำเภอตะพานหิน จังหวัดพิจิตร

ผู้วิจัยเลือกศึกษาเพลงบรรเลงในพิธีกรรมแห่ เป๊ยะ ในวันที่ 27 เดือนตุลาคม พ.ศ. 2556 และ ศึกษาเฉพาะเครื่องดนตรีหลักในวงดนตรีหล่อก๊อว์ คือ ตั้วก๊อว์ (กลอง),ฮวยเต็ก (ขลุ่ยผิวแนวขวาง) ฉิวบั้ง (กรับมือ), ฉาบ, ฉาบเล็ก, ล้อ (ฆ้องไม่มีปี่ม), และ ตีต้า (ปี่) เท่านั้น

ข้อตกลงเบื้องต้น

1. การศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้ผู้วิจัยขอเสนอข้อมูลที่ได้จากตำราวิชาการ และข้อมูลที่ได้จากการลงพื้นที่ภาคสนาม โดยการบันทึกการสัมภาษณ์ การบันทึกภาพนิ่ง และการบันทึกภาพเคลื่อนไหวและข้อมูลที่มีอยู่แล้วจากวิทยากร นักดนตรีและสมาชิกของวงดนตรีหล่อแก้วสมาคมฮั่วเกี้ยวเสียบหวย
2. ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้จะทำการบันทึกเพลงเป็นโน้ตสากลเท่านั้น
3. ใช้ภาษาจีน สำเนียงแต้จิ๋วเป็นภาษาหลักในงานวิจัย ผู้วิจัยจะเขียนเป็นคำอ่านภาษาไทยเพื่อให้ได้เสียงที่ใกล้เคียงกับสำเนียงแต้จิ๋วมากที่สุด

นิยามศัพท์เฉพาะ

สมาคมฮั่วเกี้ยวเสียบหวย หมายถึง สมาคมของชาวจีนโพ้นทะเล ที่เข้ามาอาศัยอยู่ในตะพานหิน เน้นการทำกิจกรรมด้านการศึกษา ประเพณี พิธีกรรมจีนและไทย

พิธีกรรม หมายถึง พฤติกรรมที่มนุษย์ พึ่งปฏิบัติต่อความเชื่อ ทางศาสนาของตนเอง เป็นขั้นเป็นตอน มีระเบียบวิธี เพื่อให้เป็นสื่อหรือหนทางที่จะนำมาซึ่งความสำเร็จในสิ่งที่คาดหวังไว้ ซึ่งทำให้เกิดความสบายใจ

ดนตรีบรรเลง หมายถึง เพลงที่เขียนขึ้นมามีจุดมุ่งหมายที่จะใช้ในการบรรเลงเฉพาะเครื่องดนตรีที่มีอยู่ในวงนั้นๆ โดยบรรเลงทำนองเพลงสอดคล้องกันไป เพื่อทำให้เกิดท่วงทำนองที่ไพเราะตามลักษณะของเพลงที่นำมาบรรเลง

วัฒนธรรมจีน หมายถึง เอกลักษณะหรือลักษณะ เฉพาะตัวของชาวจีน ที่ยึดถือหรือปฏิบัติในชีวิตประจำวันในสังคมไทย

मुखปาฐะ หมายถึง วิธีการเรียนการสอนของครูกับศิษย์ที่มีการถ่ายทอดแบบตัวต่อตัว ปากต่อปาก ยึดแบบอย่างครูเป็นหลัก สืบทอดกันมา

กู่หลักโป้ว หมายถึง สมาคมดนตรีจีนเป็นที่รวมกลุ่มพบปะสังสรรค์พูดคุยและทำกิจกรรมทางดนตรี

วงดนตรีหล่อแก้ว หมายถึง วงเครื่องดนตรีประเภทประกอบจังหวะ ได้แก่ ตัวโก้ว (กลอง), ล้อ (ฆ้องไม่มีปี่ม), ฉาบ, ฉาบเล็ก, คง (ฆ้องเล็กมีปี่ม), ฉิมปอ (ฆ้องใหญ่ไม่มีปี่ม), ฉิ่งเดียว, ฉิวบั้ง (กรับมือ), แต้ (ฆ้องขนาดเล็ก) ภายหลังมีการพัฒนานำเครื่องดนตรีประเภทบรรเลงทำนองมาร่วมวงเพื่อความไพเราะ เช่น ดีต้า (ปี่), ฮ่วยเต็ก (ขลุ่ยผิวด้านข้าง)

เอ๋อแป๊ หมายถึง เครื่องดนตรีประเภทบรรเลงทำนองที่เล่นอยู่ด้านหลังของกลอง

โก้วคา หมายถึง เครื่องดนตรีประ กอบจังหวะที่อยู่ข้างกลอง เช่น ฉาบเล็ก ฉิ่งเดี่ยว, แต่ง (ฆ้องขนาดเล็ก), คง (ฆ้องเล็กมีปี่ม), ฉิมปอ (ฆ้องใหญ่ไม่มีปี่ม)

พิธีปวงจับเชียง หมายถึง การบรรเลงบทเพลงชุมนุมเทวดาเพื่อสักการะและอวยพรสิ่งศักดิ์สิทธิ์ และเพื่ออัญเชิญเทพเจ้าและสิ่งมงคลต่างๆ ซึ่งจะใช้นิ้วปี่ (กรับมือ) เข้ามาบรรเลงร่วมกับตัวโก้ว (กลอง)

เจียโฮลั่วเกีย หมายถึง เพลงบรรเลงทั่วไปที่ใช้บรรเลงเดินแห่หลังจากอัญเชิญเจ้าขึ้นเกี้ยวแล้ว

ลี้ลู้กเลียง หมายถึง โหมโรงของ วงดนตรีหล่อโก้ว เล่นเฉพาะเครื่องดนตรี ประกอบจังหวะเพื่อประ โคมดนตรีก่อนเข้าสู่บทเพลงบรรเลง หรือเพื่อใช้เพื่ออุ่นเครื่องนักดนตรี

แห่เปีย หมายถึง ขบวนแห่ป้ายหรือผ้า (เจียเปีย) ที่เขียนคำอวยพร เพื่อเป็นสิริมงคล ให้แก่ชาวอำเภอตะพานหิน

ทิกงเต็ง หมายถึง ต้นไม้ประดับโคมไฟ เพื่อบูชาฟ้าดิน เมื่อสักการะบูชาแล้วจะคลบันดาลความร่มเย็นเป็นสุข บันดาลความอุดมสมบูรณ์ ถือเป็นการแสดงความกตัญญูทวดที่ต่อดวงวิญญาณของบรรพบุรุษ

ไซกี้ หมายถึง ป้ายสีแดงมีตัวหนังสือสีทองเขียนคำที่เป็นมงคลติดกับไม้ไผ่ 2 ต้น

ไท่เฟ่งอิม หมายถึง ป้ายอวยพรมงคล มีความเชื่อว่าถ้าได้ไปสักการะบูชาในบ้านของตนแล้วจะมีความสุข เจริญรุ่งเรือง

เต็งลั้ง หมายถึง โคมไฟที่สานจากไม้ไผ่แล้วแปะด้วยกระดาษสีแดง นิยมใช้แขวนเป็นคู่ที่หน้าบ้าน เป็นสัญลักษณ์แห่งสิริมงคล เพราะโคมไฟนั้นเป็นวัตถุให้แสงสว่างแก่มนุษย์ การประดับโคมไฟก็คือการให้แสงสว่างแก่สถานที่นั้น

ซ่ง่วนส่วน หมายถึง เทพเจ้าแห่งต้นตำหรับดนตรีและอุปรากรจีน

เถ่านัง หมายถึง คณะกรรมการจัดงานวิ่ง ซึ่งจะผลัดเปลี่ยนหมุนเวียนกันไปแต่ละปี ซึ่งคณะกรรมการในแต่ละปีจะได้รับการคัดเลือกจากองค์กรเจ้าพ่อเจ้าแม่โดยการโยนไม้เสี่ยงทาย

จับกัง หมายถึง ชาวจีนที่ฐานะไม่ค่อยดีมีอาชีพรับจ้าง เช่น รับจ้างทำสวน รับจ้างขุดดิน

เกี้ยว หมายถึง คานหามของจีน ใช้สำหรับเป็นที่ประทับของเจ้าขณะเคลื่อนขบวนแห่

ตี้เก่ง หมายถึง คนเฝ้าศาลเจ้า มีหน้าที่งานดูแลความเรียบร้อยของศาลเจ้าทุกอย่าง เช่น จุฑรูป จุฑเทียน เปลียนน้ำชา และของไหว้

ฮ่วยเต็ก หมายถึง เป็นขลุ่ยผิวมีรูปิดเยื่อ เป่าแนวขวางชนิดหนึ่งของจีนเครื่องดนตรีที่ทำจากไม้ไผ่ สกัปล่องด้านในขลุ่ยออกให้เป็นท่อกลวง มีขนาดเล็กและเบา สามารถเลียนเสียงจากธรรมชาติ เช่น เลียนแบบเสียงนกได้

ตีต้า หมายถึง เครื่องเป่าจำพวกปี่มีลำโพง ปากลำโพงทำจากโลหะ สามารถเสียบเข้ากับลำปี่ส่วนมากใช้บรรเลงเป็นเครื่องทำนองหลัก ใช้บรรเลงในงานเลี้ยง เฉลิมฉลอง การเก็บเกี่ยวผลผลิตทางการเกษตร

ตัวโก้ว หมายถึง ตัวโก้ว เป็นกลองขนาดใหญ่รูปทรงกระบอกป่องตรงกลางรอบเอว นิยมทำจากไม้ซุง ไม้ยางพาราหรือหนังวัวหรือหนังจามรีทั้งสองด้าน ตีด้วยหมุดรอบกลอง

ล้อ หมายถึง ฆ้องไม่มีปี่ม เป็นเครื่องดนตรีที่ทำจากโลหะทองเหลือง มีส่วนประกอบไม้สลักซับซ้อน ดีโลหะเป็นรูปวงกลม

แตงเล็ก หมายถึง ฆ้องเล็กไม่มีปี่ม เป็น เครื่องดนตรีประกอบจังหวะที่อยู่ข้างกลอง เครื่องดนตรีที่ทำจากโลหะทองเหลือง

แตงใหญ่ หมายถึง ฆ้องเล็กไม่มีปี่ม เป็นเครื่องดนตรีประกอบจังหวะที่อยู่ข้างกลอง เป็นเครื่องดนตรีที่ทำจากโลหะทองเหลือง

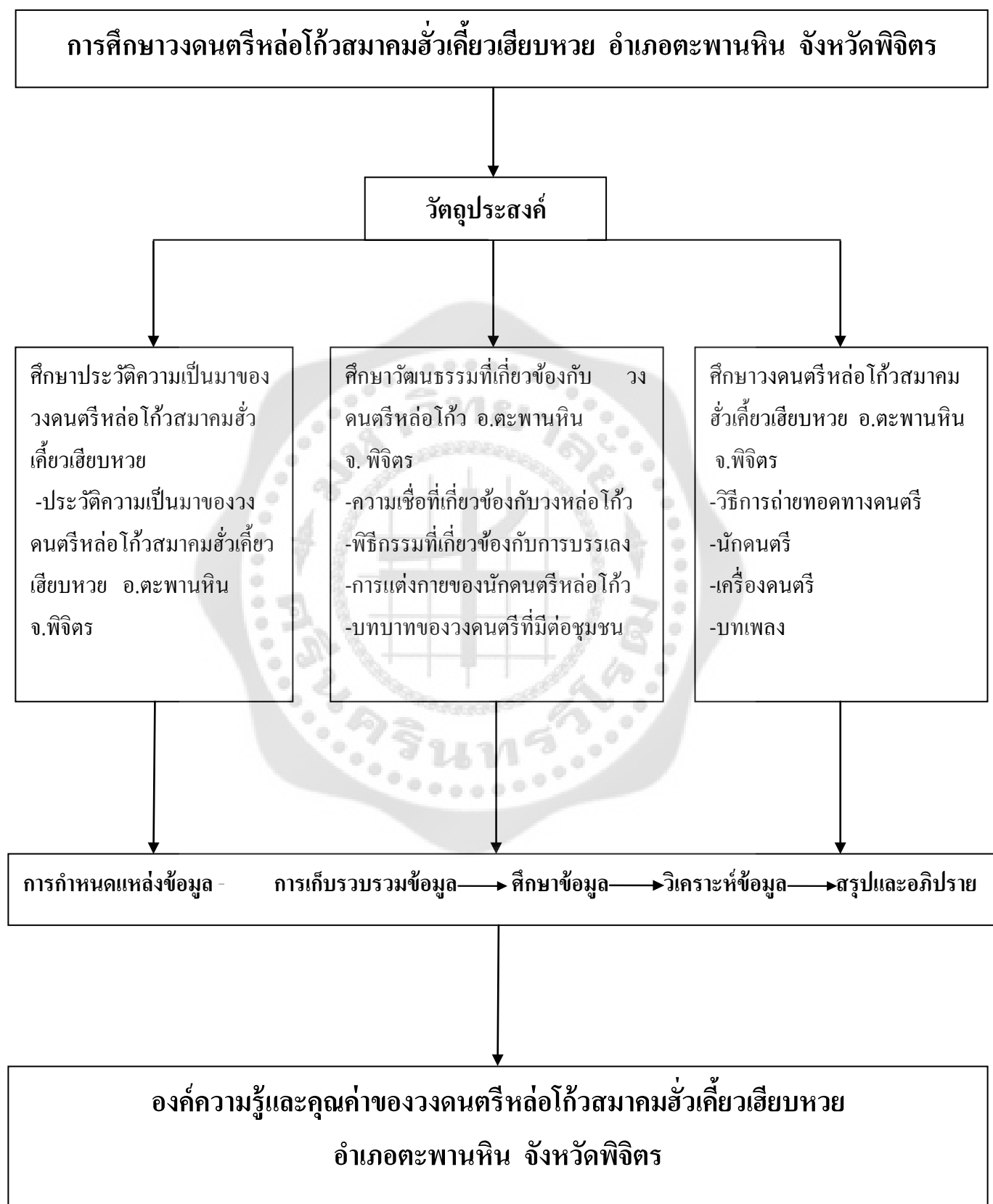
คอง หมายถึง ฆ้องเล็กมีปี่ม เป็นเครื่องดนตรีประกอบจังหวะที่อยู่ข้างกลอง

จิ้งเดี่ยว หมายถึง จิ้งผาเดี่ยว เป็นเครื่องดนตรีประกอบจังหวะที่อยู่ข้างกลอง

ซิมปอ หมายถึง ฆ้องที่มีลักษณะแบนขนาดใหญ่ ทำจากโลหะทองเหลือง

ฉิวปั้ง หมายถึง กรับพวงกลอง นิยมทำมาจากไม้จันทร์

กรอบแนวคิดในการวิจัย

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในเรื่องของดนตรี หล่อโก้วของชาวจีน นั้นมีผู้ศึกษาวิจัยค้นคว้าและเขียนตีพิมพ์บทความ เผยแพร่ในเอกสารและหนังสืออย่างมาก เนื่องจากเป็นดนตรีที่มีเอกลักษณ์ เฉพาะตัว การแลกเปลี่ยน วัฒนธรรมกับคนต่างวัฒนธรรม จึงเกิดการผสมผสานทางเชื้อชาติ และยังคงมีการสืบสาน ความเป็นเอกลักษณ์ ที่ถ่ายทอดมายังคนรุ่นหลัง ผู้ศึกษาจึงรวบรวมจากเอกสาร วารสาร บทความทางวิชาการที่มี ส่วนเกี่ยวข้องกับ ดนตรี หล่อโก้วของชาวจีน ซึ่งมีไม่มากนักนี้ อหาโดยส่วนใหญ่มีการกล่าวถึง องค์ประกอบต่าง ๆ โดยเน้นในด้านการรวบรวมข้อมูลทางด้านวัฒนธรรม การศึกษาประวัติ วงดนตรี พิธีกรรมและความเชื่อ รวมทั้งทางด้านดนตรี ซึ่งพอที่จะเป็นแนวทางในการศึกษา การศึกษาดนตรี หล่อโก้วสมาคมฮั่วเคี้ยวเฮียบฮวย อำเภอตะพานหิน จังหวัดพิจิตร

ผู้วิจัยได้ใช้เอกสารทางวิชาการและเอกสารงานวิจัย มาใช้เป็นแนวทางในการศึกษาค้นคว้า และได้แบ่งเอกสารในงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. เอกสารและตำราวิชาการที่เกี่ยวข้อง
2. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. เอกสารและตำราวิชาการที่เกี่ยวข้อง

พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน (2525: 746) ได้ให้ความหมายของวัฒนธรรมไว้ว่า วัฒนธรรม หมายถึง สิ่งที่ทำให้เกิดความเจริญงอกงาม และเป็นวิถีชีวิตของหมู่คณะ และนอกจากนี้ ความหมายของวัฒนธรรมในภาษาไทยตามพระราชบัญญัติวัฒนธรรมแห่งชาติ พ.ศ. 2525 ได้กล่าวว่า วัฒนธรรมหมายถึง ลักษณะที่แสดงถึงความเจริญงอกงาม ความเป็นระเบียบเรียบร้อย ความกลมเกลียว ก้าวหน้าของชาติ และความมีศีลธรรมอันดีของประชาชน

พระยาอนุมานราชธน (บุปผา ทวีสุข. ม.ป.ป.; อ้างอิงจาก พระยาอนุมานราชธน. ม.ป.ป: 9) ได้อธิบายความหมายของวัฒนธรรม คือวิถีหรือดำเนินแห่งชีวิตของชุมชนมนุษย์หนึ่ง ซึ่งอยู่ร่วมกันในที่หนึ่ง หรือประเทศหนึ่งโดยเฉพาะ และเพ่งเล็งถึงความเป็นอยู่ของคนในส่วนร่วม ไม่เฉพาะเอกชน หรือคนๆ เดียว สิ่งต่างๆ ทุกสิ่งทุกอย่าง ซึ่งมนุษย์เป็นผู้ทำหรือปรุงแต่งสร้างขึ้น หรือดัดแปลง แก้ไข สิ่งที่มีอยู่แล้วตามธรรมชาติ เพื่อประโยชน์แห่งความเป็นอยู่ของคนในส่วนร่วมไม่ได้มุ่งเฉพาะตัวคนเดียวก็เป็นวัฒนธรรมทั้งสิ้น และนอกจากนี้ พระยาอนุมานราชธน (2515: 73) ยังได้ให้ความเห็นเกี่ยวกับ ลักษณะทางวัฒนธรรมไว้ดังนี้

1. มีการสะสม หมายถึง จะต้องมีการเดิมอยู่ก่อนแล้ว และสะสมทุนนั้นให้เพิ่มมากขึ้นเรื่อยๆ

2. วัฒนธรรมต้องมีการปรับปรุง หมายถึง ต้องรู้จักคัดแปลง และปรับปรุงส่วนที่บกพร่องให้มีความเหมาะสมถูกต้อง

3. จะต้องมีการถ่ายทอด หมายถึง การทำให้วัฒนธรรมนั้นมีการแพร่หลายในวงกว้าง
4. มีการอบรมสั่งสอนให้ผู้อื่นรู้หรือชนรุ่นหลังได้สืบทอดต่อกันไป

กาญจนา อินทรสุนานนท์ (2543: 43) ได้กล่าวถึงความเข้มแข็งทางวัฒนธรรมไว้ในบทความเรื่อง อิหร่าน: ภูมิทัศน์ประชาชนและวัฒนธรรมว่า ชุมชนที่อยู่ร่วมกันแต่ละคนในชุมชนมีจุดหมายในชีวิตที่แตกต่างกัน แต่ทุกคนในชุมชนจะต้องมีอุดมการณ์ร่วมกัน ซึ่งจะเป็นรากแก้วของชุมชน ทำให้เกิดทฤษฎีขึ้นมาอีกทฤษฎีหนึ่งคือ ทฤษฎีรากแก้วทางวัฒนธรรม ได้แก่

1. อยู่อย่างไทย
2. ใฝ่ใจศึกษา
3. เสาะหาความรู้
4. เข้าสู่ค่านิยม
5. สร้างอุดมการณ์
6. ประสานวัฒนธรรม
7. จดจำประเพณี
8. ของดีศาสนา

สุพัตรา สุภาพ (2518: 68) ได้กล่าวถึงลักษณะวัฒนธรรมไว้ดังนี้

1. เป็นสิ่งที่ได้มาโดยการเรียนรู้ เป็นการเรียนรู้จากมนุษย์ด้วยกัน เช่น รูปแบบการแต่งกาย การละเล่น การขับร้อง
2. เป็นมรดกทางสังคม วัฒนธรรมเกิดจากการเรียนรู้จึงสามารถถ่ายทอดจากคนรุ่นหนึ่งไปยังอีกคนรุ่นหนึ่ง บุคคลเกิดในสังคมใดก็เรียนรู้วัฒนธรรมจากบุคคลในสังคมนั้นเกิดการถ่ายทอดเป็นมรดกทางสังคม
3. เป็นวิถีชีวิตหรือแบบการดำรงชีวิต วัฒนธรรมให้ความจำแนกความแตกต่างของสังคมแต่ละสังคมได้ บุคคลเกิดในสังคมใดก็เรียนรู้วัฒนธรรมจากบุคคลในสังคมนั้น
4. วัฒนธรรมเป็นสิ่งที่ไม่คงที่ มนุษย์มีการคิดค้นสิ่งใหม่ ๆ รับเอารูปแบบของการดำเนินชีวิตของบุคคลที่มีอยู่เดิม และปรับปรุงของเดิมให้เหมาะสมกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป

อมรา พงศาพิชญ์ (2525: 76) ได้กล่าวถึงวัฒนธรรมเป็นเรื่องที่เกี่ยวกับมนุษย์ โดยที่มนุษย์เป็นผู้สร้างเพื่อความเป็นรูปแบบของสังคมที่มีเสถียรภาพอันแสดงถึงความเจริญงอกงามให้กับสังคมและกลุ่มบุคคลในสังคมความหลากหลายวัฒนธรรมแล้วสังคมก็ย่อมขาดเอกภาพ นั้นหมายถึงสังคมจะร่วมเย็นเป็นสุขไม่ได้ วัฒนธรรมจึงเป็นปัจจัยที่มีลักษณะผสมผสานในเนื้อเดียวกัน ซึ่งทำหน้าที่สร้างสรรค์และกำหนดรูปแบบของสมาชิกในสังคม ได้อย่างมีแบบแผนเพราะได้ผู้มีภาวะทางจิตใจของสมาชิกในสังคมส่งผลให้สังคมมีเอกภาพ

ยรรยง จิระนคร (2554: 261) ได้กล่าวถึงบรรพบุรุษชาวไทยกับชาวจีนมีการคบค้าสมาคมมา กันตั้งแต่สมัยโบราณกาลแล้ว ไทยเป็นประเทศหนึ่งที่มีชาวจีนโพ้นทะเลตั้งหลักแหล่งอาศัยอยู่เป็น จำนวนมาก ลูกหลานชาวจีนโพ้นทะเลได้กลายเป็นคนไทยเชื้อสายจีนที่มีสัญชาติไทย และได้ผสมกับ กลิ่นกับคนไทยทั่วประเทศอย่างสนิทเชื้อในครั้งศตวรรษที่ผ่านมา สังคมไทยมิได้เกิดกรณีบาดหมาง อย่างใหญ่โตระหว่างชาวไทยกับชาวจีนโพ้นทะเล (และคนไทยเชื้อสายจีน) เหมือนดังบางประเทศใน เอเชีย ปัจจัยสำคัญที่ทำให้คนไทยกับคนจีนสามารถกลมกลืนกันได้ดี ทางฝ่ายรัฐมีนโยบายสัญชาติ นโยบายการศึกษาที่เอื้ออำนวย ทางฝ่ายสังคมมีอุปนิสัยคนไทยที่เปิดกว้างมีอัธยาศัยดี ไม่เพียงแต่ไม่ รังเกียจคนต่างถิ่นต่างชาติต่างศาสนา หากยังมีความซาบซึ้งลึกลับที่จะรับเอาสิ่งที่เห็นว่ามิใช่ประโยชน์ของชาติ อื่นมาปฏิบัติใช้

ศรีจักร วัลลิโกดม (2530: 15) ได้กล่าวถึงจีนในไทยว่า “จีน” ในที่นี้หมายถึง คนจีน ก็ได้หรือ วัฒนธรรมจีนก็ได้ ที่เข้ามามีความสัมพันธ์กับสังคมไทย ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน นักปราชญ์แต่ก่อน โดยเฉพาะที่เป็นชาวต่างประเทศ มักเรียกดินแดนที่เป็นแผ่นดินใหญ่ของภูมิภาคเอเชียอาคเนย์ อันมี ประเทศไทยเป็นประเทศหนึ่ง ที่ตั้งอยู่ “อินโดจีน” ซึ่งมีความหมายว่าเป็นดินแดนที่ได้รับอิทธิพลทาง วัฒนธรรมจากอินเดียและจีนประการหนึ่ง และอีกประการหนึ่ง ก็เป็นเรื่องทางสถานะทางภูมิศาสตร์ ที่ดินแดนดังกล่าวนี้ตั้งอยู่ในอินเดียและจีนนั่นเอง แสดงให้เห็นว่า วัฒนธรรมของประชาชนในดินแดน ที่เรียกว่าอินโดจีนนี้ มีลักษณะเป็นตัวเองก็ คือระบบความเชื่อประจำท้องถิ่น เช่น การนับถือผี นับถือ วิญญาณของบรรพบุรุษ นางเยวี่ ชาญณรงค์ (2531: 41) วัฒนธรรมชาวจีน ที่นับเป็นหลักใหญ่คือการนับ ถิ่นวิญญาณบรรพบุรุษ ซึ่งเป็นเหตุให้ชุมชนชาวจีนตามดินแดนต่างๆ ในโลกเกิดมีศาลเจ้า เพื่อทำพิธีตาม หลักความเชื่อ ตามวัฒนธรรมของชนชาติจีน มีการเซ่นสรวงเพื่อความเจริญรุ่งเรืองของลูกหลาน

เฉลิมศักดิ์ พิกุลศรี (2540: 4) ได้กล่าวถึงจีนเป็นดินแดนที่เป็นบ่อเกิดแห่งปรัชญา และลัทธิที่ สำคัญที่สุดแห่งหนึ่งของโลกศาสนาและลัทธิที่สำคัญของจีนประกอบด้วย ศาสนาพุทธ ลัทธิขงจื้อ ลัทธิเต๋า ศาสนาคริสต์ ศาสนาอิสลาม ในด้านประวัติศาสตร์ของจีนมีมานานแสนนาน จนกระทั่งมีการ ขุดพบร่องรอยของมนุษย์ เช่น มนุษย์ปักกิ่ง ซึ่งตรงกับยุคหินเก่า นอกจากนั้นยังขุดค้นพบเครื่องมือ เครื่องใช้ของมนุษย์ ในยุคหินใหม่ เช่น เครื่องปั้นดินเผาในวัฒนธรรม หยางเซาและวัฒนธรรมหลงชาน

ดุสิต น้ำฝน (2525: 69) ได้กล่าวถึงแหล่งที่มาของชาวจีนในประเทศไทยที่สำคัญ แบ่งออกเป็น ภาษาพูดได้ 6 ภาษา

1. จีนกวางตุ้ง (Cantonese) เป็นประชากรส่วนใหญ่ ของมณฑลกวางตุ้ง ซึ่งมีเมืองกวาง โจว เป็นเมืองเอกในเขตปากน้ำไข่มุกและบางส่วนทางตะวันออกเฉียงใต้ในมณฑลกวางตุ้ง ส่วนมากเป็นผู้มี ประสบการณ์ทั้งการค้าและจากแหล่งอุตสาหกรรม จึงมีความชำนาญในการค้าและ งานช่าง เช่น งานเครื่องจักรกล โรงสีข้าว โรงเลื่อย งานเหมืองแร่

2. จีนแต้จิ๋ว (Ch'ao-chou) เป็นชาวจีนที่อยู่ในพื้นที่ในเขตเมืองซัวเถา (Shantou) ในมณฑลกว่างตงภาคตะวันออกและตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งเรียกว่า เซา หรือเขตจังหวัดแต้จิ๋ว เขตดังกล่าวนี้ มีทั้งแหล่งเกษตรและการค้า

3. จีนไหหลำ (Hainanese) เป็นจีนส่วนใหญ่ของเกาะไหหลำ (Hainan) ในเขตตอนใต้ของมณฑลกว่างตงเป็นชาวจีนที่ทำน้ำตาลมะพร้าว และมีความชำนาญในการต่อเรือ และงานช่างที่ในฝีมือประณีต

4. จีนแคะ (Hakka) เป็นชาวฮั่นที่อพยพหนีสงครามบุกรุกพวกมองโกล มาจากทางเหนือที่ถูกเรียกว่า แคะ ส่วนใหญ่จะเป็นชาวจีนที่อยู่ในเขตทุรกันดาร แห่งแล้ง มักอยู่ตามเทือกเขาเร่ร่อนมีอาชีพรับจ้างนอกถิ่นฐาน

5. จีนฮกเกี้ยน (Fukienese) เป็นชาวจีนที่อยู่ทางภาคใต้ของมณฑลฝูเจี้ยน มีแร่ธาตุชนิดต่างๆ มากมาย จึงมักทำเหมืองแร่กันมาก

6. จีนกลุ่มอื่นๆ เช่น จีนที่มาจากมณฑลยูนนานและไต้หวัน เซี่ยงไฮ้ และเมืองนิงโปงบ้าง แต่มีจำนวนน้อยได้แก่ จีนฮ้อหรือจีนคำคาราวาน ตามเส้นทางขุนเขาแถบมณฑลยูนนานและมณฑลกว่างสี และจีนหย่า ซึ่งหมายถึงจีนที่นิยมตะวันตก

พรพรรณ จันทโรนานนท์ (2532: 90) ได้กล่าวถึงชาวจีนแต่ละกลุ่มภาษา นอกจากนับถือเทพที่เหมือนกันคือ เทพทางศาสนาพุทธ เต้า ขงจื้อ แล้วยังนับถือเทพประจำท้องถิ่นที่แตกต่างกันไปอีกด้วย เมื่ออพยพมาอยู่เมืองไทย ความเชื่อเรื่องเทพดั้งเดิมยังมีอยู่ แต่เมื่อตั้งหลักแหล่ง และมีความเจริญรุ่งเรือง ร่ำรวยในเมืองไทยก็ถือว่า เทพประจำท้องถิ่นของไทย เป็นผู้ประทานสิ่งเหล่านั้นให้พวกเขาชาวจีนจึงนับถือเทพปุ่นเถ่าก้ง ซึ่งถือว่าเป็นเทพประจำท้องถิ่น จนทำให้เทพ องค์นี้กลายเป็นศูนย์รวมความเชื่อชาวจีนในทุกภาษา ความเชื่อทางศาสนาของจีนและขนบธรรมเนียมประเพณีของจีนถูกปลูกฝังให้ยึดมั่นความเชื่อต่างๆ ในตำนานของจิตวิญญาณ และเรื่องพื้นบ้านปรัมปราตามประเพณีที่สืบทอดมา หลายปีและความเชื่อของจีน ความเชื่อทางศาสนาของจีนนั้นเกี่ยวข้องกับลักษณะต่างๆ

1. ความมานะพยายามที่จะประสบความสำเร็จในชีวิต โดยแสวงหาความถูกต้องในชีวิตประจำวัน

2. การแสดงความเคารพนับถือต่อผู้วายชนม์ไปแล้วดวงวิญญาณต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับตน

3. ความพยายามที่จะแสวงหาความรู้ที่เร้นลับเกี่ยวกับอนาคตของตน โดยการหาวิธีต่างๆ ให้เข้าถึงเทพดาเจ้าทั้งหลาย

ประพัฒน์ โน้มยวิบูลย์ (2554: 539) ได้กล่าวถึงคนจีนเดินทางเข้ามาเมืองไทยตั้งแต่สมัยสุโขทัย ส่วนใหญ่เป็นพ่อค้าชาวจีนที่เดินเรือเข้ามาติดต่อค้าขายครั้งถึงสมัยอยุธยาบางส่วนได้เข้ามาตั้งถิ่นฐานและช่วยด้านการค้าสำเภาของไทย จนถึงสมัยกรุงธนบุรีจึงมีชาวจีนเข้ามาค้าขายและพำนักอยู่เป็นจำนวนมาก ชาวจีนที่เข้ามาตั้งถิ่นฐานในประเทศไทยตั้งแต่สมัยธนบุรีจนถึงสมัยรัตนโกสินทร์มีกมาจาก

มณฑลกว๋างดั่ง สกเกี้ยน และไหหลำ ชุมชนจีนในสังกัดจําแนกได้ตามกลุ่มภาษาถิ่นที่พูดเป็น ๕ กลุ่ม คือ กลุ่มที่พูดสำเนียงภาษาจีนแต้จิ๋ว สกเกี้ยน และ กว๋างดั่ง และไหหลำ ใน ๕ กลุ่มนี้ เดินทางเขามาในระยะแรก ในสมัยอยุธยา คือ ชาวจีนสกเกี้ยนและกว๋างดั่ง แต่หลังจากเสียกรุงศรีอยุธยาจนถึงสมัยรัตนโกสินทร์ ตอนต้นชาวจีนแต้จิ๋วได้อพยพเข้ามาเป็นจำนวนมากจนเป็นกลุ่มใหญ่ที่สุดในกรุงเทพฯตามด้วยชาวจีนไหหลำและกะ

วัลภา บุรุษพัฒน์ (2517: 1) ได้กล่าวถึงความเป็นมาของจีนในประเทศไทย โดยกล่าวว่า การศึกษาความเป็นมาของชาวจีนในประเทศไทยนี้ นับว่าเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่ง ซึ่งชาวจีนนับได้ว่าเป็น ชนกลุ่มน้อยที่มีบทบาทสำคัญและได้ก่อให้เกิดปัญหา ทั้งในด้านการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม จิตวิทยาขึ้นในประเทศที่ตนได้เข้าไปอาศัยอยู่ โดยเฉพาะในภูมิภาคเอเชียอาคเนย์ ชาวจีนได้อพยพออกจากดินแดนของตนในประเทศจีนเข้ามาตั้งหลักอยู่ในภูมิภาคนี้ เป็นระยะเวลาสองพันปีมาแล้ว

ฮอร์นโบสเทล – สัคส์ (Hornbostel-Sachs Classification) ได้กล่าวถึงจัดหมวดหมู่เครื่องดนตรี ตามลักษณะการทำให้เกิดเสียงออกมาเป็น 4 ลักษณะ (VanKhe, T. 1980: 744) ดังนี้

1. ไอไดโอโฟน (Idiophones) ได้แก่ กลุ่มเครื่องดนตรีประเภทที่ทำให้เกิดเสียงได้โดยการทำ ให้วัตถุแข็งที่ก้องกังวานได้ เกิดการสั่นสะเทือนด้วยการตี เขย่า คีด ทุ

2. แอร์โรโฟน (Aerophones) ได้แก่ กลุ่มเครื่องดนตรีประเภทที่ทำให้เกิดเสียงได้โดยการทำ ให้ลำอากาศภายในท่อ (เครื่องดนตรี) เกิดการสั่นสะเทือน จึงหมายถึงเครื่องดนตรีประเภทเครื่องเป่า ต่างๆ

3. เมมบรานोโฟน (Membranophones) ได้แก่ กลุ่มเครื่องดนตรีประเภทที่ทำให้เกิดเสียงได้ โดยการทำให้น้ำที่ขึงตึงอยู่สั่นสะเทือน จึงหมายถึงเครื่องดนตรีประเภทกลองต่าง ๆ

4. คอร์ดอโฟน (Chordophones) ได้แก่ กลุ่มเครื่องดนตรีประเภทที่ทำให้เกิดเสียงได้โดยการทำ ให้สายสั่นสะเทือน จึงหมายถึง เครื่องดนตรีประเภท เครื่องดีด เครื่องสี เครื่องดีต่างๆ

การ์โตมิ (Kartomi. 1990: 37-54) กล่าวว่า การแบ่งเครื่องดนตรีในประวัติศาสตร์จีนยึดหลัก แผนภูมิ ปาอิน (8 แหล่งกำเนิดเสียง) ที่แบ่งเครื่องดนตรีหรือแหล่งกำเนิดเสียงออกเป็น 8 ประเภท ตาม วัสดุที่ใช้ทำ ได้แก่ 1. โลหะ (Metal) 2. หิน (Stone) 3. หนัง (Skin) 4. น้ำเต้า (Gourd) 5. ไม้ไผ่ (Bamboo) 6. ไม้ (Wood) 7. ไหม (Silk) 8. ดิน (Earth) วัสดุดังกล่าวแต่ละประเภทมีความ สัมพันธ์กับหลักทาง จักรวาลวิทยาและพิธีกรรมต่างๆ ของชาวจีน อันมีผลถึงฤดูกาล กระแสลมความอุดมสมบูรณ์ของพืชผล ความเข้มแข็งทางการเมืองและความเจริญมั่งมีศรีสุขของประ ชาราชญ์ แผนภูมิปาอิน พัฒนามาจาก แผนภูมิโบราณที่แบ่งเครื่องดนตรีออกเป็น 4 ประเภท ตามแหล่งกำเนิดเสียง ได้แก่ 1. หิน (Stone) 2. หนัง (Skin) 3. ไม้ไผ่ (Bamboo) 4. ไหม (Silk) มีความเกี่ยวข้องกับทิศและฤดูกาลเป็นอย่างมาก

อรรถพร บรรจงศิลป์ (2534: 13) ได้กล่าวถึงดนตรี คือ เสียงที่รับรู้ได้ด้วยประสาทหูมากกว่าประสาทตา จึงเป็นการยากที่จะแปลเสียงให้เป็นภาพได้ มนุษย์ได้พยายามคิดค้นสัญลักษณ์ที่จะสามารถบอกทั้งระดับเสียง และความยาวสั้น ของเสียงเป็นเวลานานแล้วในที่สุดก็ได้ยึดหลักสำคัญของการวัดระดับเสียง โดยให้การสั่นสะเทือนของวัตถุ (ที่เป็นสาย) คือวัตถุนั้นสั่นสะเทือน 440 ครั้งต่อ 1 วินาที ใช้ชื่อเสียงที่ออกมาว่า A และเสียง A ใช้เป็นหลักในการสร้างระดับเสียงอื่น

ปัญญา รุ่งเรือง (2525: 8) ได้กล่าวถึงดนตรีมีหลายประเภทเช่นเดียวกันกับศิลปะอื่นๆ มีทั้งที่เป็นแบบง่ายๆ เรียบๆ และแบบที่สลับซับซ้อนอย่างถึงที่สุด แล้วแต่การพัฒนาของแต่ละท้องถิ่นนั้นๆ ในขณะที่ส่วนหนึ่งของโลกพัฒนาไปอย่างรวดเร็วและก้าวหน้ามาก อีกส่วนหนึ่งก็ยังคงดำรงสภาพแบบดั้งเดิมตามธรรมชาติ แม้แต่ในประเทศเดียวกันวัฒนธรรมเดียวกันก็ยังมี ความเจริญก้าวหน้าทางดนตรีไม่เท่าเทียมกัน เพราะบทบาทหน้าที่ของดนตรีและแนวคิดในการสร้างดนตรีของผู้คนในแต่ละสังคมแตกต่างกันไปตามความรู้ ความเข้าใจ ทัศนคติ ความเชื่ออำนาจวัตถุปัจจัยทางทุนทรัพย์ ความจำเป็นในการใช้งาน และระดับชั้นของสังคม

เฉลิมศักดิ์ พิภูลศรี (2540: 30) ได้กล่าวไว้ว่า ในด้านดนตรีที่เกี่ยวข้องกับพิธีกรรมของจีนนี้ เดิมทีเดียวดนตรีที่เกี่ยวข้องกับพิธีกรรมการบวงสรวงเช่น ไหว้ เทพยดา ฟ้า ดิน ตามลัทธิขงจื้อ มีลักษณะเป็นดนตรีบรรเลงไม่มีคำร้อง การบอกกล่าวแต่เทพยดา ฟ้า ดิน กระทำโดยการสวดอย่างไรก็ตาม ตั้งแต่สมัยราชวงศ์ซ้อง ได้มีการประพันธ์คำร้องให้สอดคล้องกับทำนองดนตรี ซึ่งทำนองเพลงในพิธีขงจื้อ มีทั้งที่เป็นทำนองที่ประกอบด้วย 7 เสียง และ 5 เสียง อย่างไรก็ตามทำนองที่ประกอบด้วย 5 เสียง ได้รับความนิยมมากกว่า 7 เสียง

เจิ้ง ลือ หมิ่น (1997: 8) ได้อธิบายในเรื่องดนตรี เจาโจว ว่าเป็นชื่อรวมของดนตรีพื้นเมืองชาวเถาในมณฑลกวางตุ้งของแต้จิ๋ว ที่ได้รับความนิยมแพร่หลายในมณฑลกวางตุ้ง มณฑลฟูเจี้ยนตอนใต้ รวมทั้งเซียงไฮ้และไต้หวัน นอกจากนี้ สถานที่ที่คนแต้จิ๋วอยู่รวมกันในแถบออสเตรเลียและเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ก็ได้รับความนิยมเช่นกัน เป็นดนตรีท้องถิ่นที่มีลักษณะรูปแบบเฉพาะของดนตรีพื้นเมือง เมื่อรวมกับละคร ซึ่งวิ หลายๆ แบบที่ลี้ลับไหลเข้ามาในเมืองชาวเถา ทำให้ดนตรีพื้นเมืองเจาโจว กับละครซึ่งวิ มีอิทธิพลต่อกัน และพัฒนาต่อมา ก่อรูปเป็นดนตรีจีนดั้งเดิม (Traditional Chinese Music)

สุจิตต์ วงษ์เทศ (2554: 100) ได้กล่าวถึงคนจีนในไทยห้ากลุ่มใหญ่ คือ แต้จิ๋ว ฮกเกี้ยน และไหหลำ และ กวางตุ้ง นั้น จีนแต้จิ๋วมีมากที่สุด แต่ในประเทศจีน แต้จิ๋วเป็นจีนกลุ่มน้อย มีประชากรน้อยกว่าจีนกวางตุ้ง และ และฮกเกี้ยน มากกว่าไหหลำซึ่งมีประมาณ 5 ล้านคน เพียงกลุ่มเดียว “ดนตรีพื้นเมืองดั้งเดิมของแต้จิ๋วมี 5 เสียง (ขาดเสียงฟาและทิ) ดนตรีจีนจากทางเหนือมี 12 ครั้งเสียงคล้ายดนตรีตะวันตก เมื่อเข้าสู่แต้จิ๋ว ทำให้ดนตรีแต้จิ๋วพัฒนาเป็น 7 เสียง คล้ายดนตรีไทยแต่ไม่เหมือนกันทีเดียว ลักษณะ 5 เสียงดั้งเดิมก็พัฒนาเป็นระบบ ‘อวะโหวง’ คือ ‘เสียงหมายเลข 5 มีชีวิต’ เสียงนี้คือเสียง เราสามารถแปรผันได้อย่างวิจิตร ซึ่งต้องบรรเลงด้วยเครื่องสายเป็นหลัก ทำให้ทำนองเพลงมีความลึกซึ้งได้อารมณ์คัมภีร์ เพลงอวะโหวง

“วงดนตรีที่โดดเด่นแสดงอัตลักษณ์จีนแต่จีวซัดที่สุดคือ วงตัวหล่อโก้วหรือวงเครื่องสายปีกลอง” คนตรีแต่จีวว่า มาจากคนตรีจีนจกหยวน ผสมกับคนตรีของชนพื้นเมือง คือ ตัวหล่อโก้ว (กลองใหญ่) หรือไทยเรียวกลองทัด “ตัวหล่อโก้วของแต่จีวนั้น กลองที่เสียงดังเร้าใจทั้งรูปลักษณ์และเสียงเหมือนกลองทัดในวงปี่พาทย์ไทย ทั้งนี้ เพราะมาจากเครื่องดนตรีของชนเผ่าเยวโบราณเหมือนกัน ” หล่อโก้ว (ในชื่อตัวหล่อโก้ว) ภาษาปากเรียก ล่อโก๊ ก็ได้ มีใช้ในชนพ่าย ยุคต้นอยุธยาว่า “ดังเดือดม้ ล้อก้อ โกรศเกรียง” แม้แต่จีวจะเป็นจีนกลุ่มน้อยแต่ยิ่งใหญ่ด้วยชื่อเสียงที่โด่งดังไปทั่วประเทศจีนและทั่วโลก ไม่เป็นรองจีนอื่นที่มีคนมากกว่า คนแต่จีวยิ่งใหญ่ด้วยสติปัญญา ความปราดเปรื่อง ปรีชา ความรู้ความสามารถ และความละเอียดอ่อน นึกซึ่ง มีภาษาและศิลปวัฒนธรรมของตัวเองโดดเด่นเป็นที่รู้จักกันทั่วไป...”

สังัด ภูเขาทอง (2545: 38) ในกล่าวว่าในการแสดงจีวของจีน ผู้เข้ามาใหม่เพื่อเข้าสู่อาชีพนี้ ไม่ว่าจะเป็นนักแสดง หรือนักดนตรี จะต้องทำพิธีไหว้ “เหล่าเอี้ย” หมายถึงผู้อาวุโส ในฐานะเจ้าประจำโรงจีวเสียก่อน สำหรับนักดนตรี ในพิธีไหว้จะต้องเตรียมสิ่งของต่อไปนี้มาบูชาครู คือ

1. ผ้าแดง เป็นสัญลักษณ์แห่งความเป็นมงคล
2. ส้ม หรือ ไข่กิก แปลว่าโชคดี
3. อังเปา คือซองแดงใส่เงินเพื่อบูชาครู
4. ไม้ตีกลอง เป็นสัญลักษณ์ของเครื่องดนตรีที่ควบคุมการแสดงจีวทั้งหมดและเป็นใหญ่

ที่สุดของกลุ่มดนตรี

ในการแสดงจีว คนตรีคนตรินับว่ามีบทบาทมาก เขาแบ่งคนตรีออกเป็นสองกลุ่ม คือฝ่ายกลอง(โก้วคา) กับฝ่ายเครื่องสาย (ฮี้คา) โดยวางเครื่องดนตรีอยู่คนละฝั่งตรงข้ามกัน ฝ่ายกลองอยู่ทางซ้ายมือของผู้ชม ฝ่ายเครื่องสายอยู่ทางขวามือ ฝ่ายกลองถือว่าสำคัญที่สุด เป็นหัวใจของการแสดงทีเดียว คือนอกจากจะให้จังหวะแล้วยังทำหน้าที่เป็นผู้บอกสัญญาณ กำกับท่าทางการเคลื่อนไหวของการแสดง การให้คิวการเปลี่ยนฉาก การเข้าออกการแสดง เป็นต้น ฝ่ายกลองอาจจะมี ฆ้อง ฉาบหรือกรับก็ได้ ผู้นำกลุ่มฝ่ายกลองเรียกว่า “พะ โก้วซิงแซ” แปลว่า ครูผู้ตีกลอง คือ ครูกลองนั่นเอง

จิตรา ก่อมนันทเกียรติ (2542: 138-141) ได้กล่าวว่าคนจีนโบราณเชื่อว่าเสียงดนตรี ช่วยขับไล่สิ่งชั่วร้ายให้พ้นไป และการคิดสร้างสรรค์เครื่องดนตรี เสียงดนตรี มีมาแต่ครั้ง ปฐมกษัตริย์องค์ที่เมื่อประมาณ 4,700 ปีมาแล้ว ส่วนการนำคนตรีเข้าร่วมในการสวดมนต์ของพระจีน มาพร้อมกับพระพุทธศาสนา ซึ่งเผยแพร่เข้าประเทศจีน ใน พ.ศ. 610 แล้วมีการพัฒนาเรื่อยมา ซึ่งเครื่องดนตรีที่พระจีนใช้ในการสวดมนต์มีดังนี้

1. บักฮื้อ มีขนาดเล็ก -ใหญ่ ใช้เคาะจังหวะ การเคาะบักฮื้อ เป็นจังหวะรับกับการสวดช่วยไม่ให้ผู้สวดเหนื่อยมาก เพราะจังหวะเคาะคือ จังหวะที่พระได้พักหายใจ ฟังมาว่า ถ้าต้องกา รสวดซ้ำ เคาะซ้ำ ถ้าจะเร่งจังหวะเร็วขึ้น การเคาะบักฮื้อ ในการสวดมนต์หมู่ช่วยให้สวดได้จังหวะประสานกัน โดยการเคาะแต่ละครั้งคือหนังสือแต่ละตัว

2. ตีต้า คือ ปี่
3. อิมเค็ง เป็นกระดิ่งด้ามขาม
4. บังเจ็ง คือ ระฆังเล็ก
5. บัว คือ ฉาบ
6. เล็ง คือ กระดิ่ง
7. ฯลฯ

เฉลิมศักดิ์ พิภูลศรี (2538: 90-92) ได้อธิบายถึงการศึกษาเชิงวัฒนธรรมดนตรีว่าผู้ศึกษาต้องมองภาพดนตรีในฐานะพฤติกรรมของมนุษย์ ศึกษาภาวะแวดล้อมที่เกี่ยวกับดนตรี และศึกษาวัฒนธรรมดนตรี คือการเก็บข้อมูลภาคสนาม ต้องค้นหาคำตอบ ครอบคลุมเนื้อหา 4 ประเด็นคือ

1. เนื้อหาสาระและโครงสร้าง ได้แก่ จังหวะ ทำนอง การประสานเสียง คุณลักษณะของเสียง ศีตลักษณ์
2. เครื่องดนตรี ได้แก่ หมวดหมู่เครื่องดนตรี ลักษณะ การเทียบเสียง บันได้เสียง วิธีการสร้าง วิธีการบรรเลงภูมิหลังและความเกี่ยวข้องทางวัฒนธรรม
3. บทบาทของดนตรีในวัฒนธรรม ได้แก่ บทบาทในเชิงพิธีกรรม ศาสนพิธี บทบาทในฐานะสิ่งบันเทิง
4. นักดนตรี-นักร้อง ได้แก่ ชื่อ ที่อยู่ ความสามารถ ความชำนาญ สถานภาพที่เป็นอยู่

ส.พลายน้อย (2542: 18) กล่าวว่า คณะสังคีตคณะหนึ่งๆ มีประมาณ 7 คน กล่าวตามกล่าวตามวิธีการสมัยก่อนเขาจะให้คนหนึ่งถือกระดาดแดง มีตัวอักษรจีนเขียนว่า ซิมซุน กิมไฮ้วยแปลว่าปีใหม่ ลิงโตทองไหว้ เมื่อถึงบ้านใครที่จะไปไหว้ก็ให้กระดาดแผ่นนี้แก่เจ้าของบ้านไปหนึ่ง นอกจากนี้ ก็จะมียกคนตีฆ้อง 2 คน ตีฉาบ 1 คน ตีกลอง 1 คน กับคนถือหัวสังโตและถือหางรวม 2 คน การตีกลองตีฆ้องได้อินมาว่าเขามีธรรมเนียมอยู่เหมือนกัน ไม่ใช่สักแต่กัน โฝ่งฝ้างดังแสบแก้วหูเฉยๆ การตีฆ้องหรือล่อโก้นี้เขามีอันดับชั้นเหมือนการยิงสลุด คือเขาแบ่งเป็นจังหวะ ๗ ถ้ายสอยในอันดับ 3 คือ ฝ้าง ฝ้าง ฝ้าง แล้วจึงตีฝ้าง ๗ ดิด ๗ กันเสียทีหนึ่ง ถ้าเป็นยศชั้น 7 ฝ้าง ๗ ซ้ำ ๗ ครั้ง แล้วจึงตีฝ้าง ๗ ดิด ๗ กันเสียทีหนึ่ง และในขณะที่แห่ไปนั้นก็ตีจังหวะซ่าๆ เรื่อยไปแต่จนจะถึงบ้านผู้ใดจึงตีจังหวะเร็วบอกให้เจ้าบ้านรู้ตัว

Yang Mu (1994: 17-23) ได้อธิบายว่าหล่อก๊วเป็นวงเครื่องประกอบจังหวะในประวัติศาสตร์หล่อก๊วนำเข้ามาในประเทศไทย โดยการเผยแพร่พุทธศาสนาจากอินเดียและ เอเชียกลาง โดยผ่านเส้นทางสายไหม มีแต่เครื่องประกอบจังหวะที่มีเสียงดังและไม่มีทำนอง ปัจจุบันหล่อก๊วสามารถเห็นและได้ยินเสียงในขบวนแห่เจ้า เต้นรำพื้นบ้าน จ๊ว โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เทศกาล ปีใหม่จีนและงานเทศกาลตามฤดูกาลต่างๆ ขนาดของวงดนตรี อาจมีนักดนตรีถึง 20 – 30 คน แตกต่างกันไปตามแต่ละท้องถิ่น แต่เครื่องดนตรี ที่สำคัญคือ กลอง ฆ้อง และฉาบ กลองเป็นหลักในการเดินจังหวะเสมอ นอกจากนี้ ยังเพิ่มซัวน่า (Suona) มาเป็นเครื่องดำเนินทำนองเพื่อความไพเราะ

ถาวร ลิกขโกศล (2554: 9) ได้อธิบายว่าดนตรีแต่จ๊วก็พัฒนามีอัตลักษณ์ของตนเองอย่างสมบูรณ์จากนั้นก็ยิ่งเจริญรุ่งเรือง รับแทนที่จากจากดนตรีต่างถิ่นที่ เข้ามากับจ๊วและการขยายตัวทางการค้า ประกอบกับพัฒนาการของสังคมที่มีความซับซ้อนหลากหลายขึ้น ดนตรีแต่จ๊วแตกออกเป็นวงประเภทต่างๆ สำหรับใช้ต่างงานต่างโอกาส พอสรุปลงเป็นประเภทใหญ่ได้ 6 ประเภท คือ วงเครื่องสายปี่กลอง วงเครื่องสาย วงเครื่องเป่า วงจุลสังคีต วงดนตรีทางศาสนา วงดนตรีจ๊วและคีตศิลป์ประเภทต่างๆ ที่มีเอกลักษณ์โดดเด่นมากคือวงเครื่องสายปี่กลองซึ่งแบ่งเป็นอีกหลายประเภท แต่วงปี่กลองใหญ่ที่เรียกกันว่าวง “ ตัวหล่อก๊ว ” มีเอกลักษณ์เด่นเป็นตัวแทนดนตรีแต่จ๊วได้ดีที่สุด เพลง “ ตัวหล่อก๊ว ” แบ่งเป็น 2 ประเภทใหญ่ๆ คือ เพลงขบวนแห่และเพลงบรรเลงฟังทำนองซึ่งมักมีที่มาจากเกี่ยวข้องกับเพลงจ๊ว วงตัวหล่อก๊วหรือปี่กลองใหญ่มีทั้งความอ่อนหวานและคึกคักเร้าอารมณ์ มีพื้นฐานมาจากวิถีชีวิตประชาชนในวงกว้าง จึงได้รับความนิยมแพร่หลายตลอดมา เมื่อรวมวงดนตรีทุกประเภทแล้ว ดนตรีแต่จ๊วมีความหลากหลายประณีตไพเราะเสนาะโสตยิ่ง จนได้รับยกย่องว่าเป็น “ ผกาจกมมหัสจรรย์ในอุทยานศิลปะแห่งแดนใต้ ”

2. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

มุจลินทร์ เพ็ชรรุ่ง (2553: 94) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การศึกษาบทบาทชาวจีนใน อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ในสมัยรัตนโกสินทร์ สมัยอยุธยา ต่อเนื่องถึงช่วงสมัยรัตนโกสินทร์ มีชาวจีนเดินทางเข้ามาตั้งรกรากและประกอบอาชีพค้าขายในประเทศไทย โดยเฉพาะช่วงต้นรัตนโกสินทร์เป็นต้นมา ประกอบกับภายในประเทศจีนเอง ได้เกิดความวุ่นวาย และเกิดปัญหาด้านการเพาะปลูกยังทำให้ชาวจีนหลั่งไหลเดินทางเข้าตั้งรกรากในประเทศไทยมากขึ้น ทั้งนี้ เมื่อมีคนจีนอพยพเข้ามาอยู่กรุงเทพมหานครเป็นจำนวนมากขึ้นเรื่อยๆ ทำให้เกิดการกระจายตัวของกลุ่มคนจีนไปยังจังหวัดอื่นๆรวมถึงเชียงใหม่

ในช่วงสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 5 เป็นช่วงเวลาที่มีคนจีน อพยพเข้ามาตั้งถิ่นฐาน อยู่ในเมืองเชียงใหม่มากที่สุด ในการเข้ามาของกลุ่มคนชาวจีนเหล่านี้ ได้นำมาซึ่งความเปลี่ยนแปลงหลายประการของตัวเมืองเชียงใหม่ ทำให้กลุ่มชาวจีนกลายเป็นกลุ่มคนที่โดดเด่น ในสังคม

เมืองเชียงใหม่ โดยปัจจัยคือ การประสบความสำเร็จในการประกอบอาชีพค้าขาย และการเป็นเจ้าภัณินายอากร ในเมืองเชียงใหม่ทำให้กลุ่มชาวจีนเป็นกลุ่มที่มีบทบาทสำคัญด้านเศรษฐกิจ และเป็นกลไกสำคัญที่ทำให้เศรษฐกิจของเมืองเชียงใหม่เจริญเติบโตอย่างรวดเร็ว มากจนถึงปัจจุบัน

จากบทบาทด้านเศรษฐกิจ ได้ขยายสู่การมีบทบาทด้านสังคม ทั้งด้านการศึกษา และทะนุบำรุงพระพุทธศาสนา ยิ่งทำให้กลุ่มชาวจีนในเมืองเชียงใหม่มีความโดดเด่นมากขึ้น และ เป็นส่วนสำคัญอีกส่วนหนึ่ง ในการ พัฒนาเมืองเชียงใหม่ นอกจากนี้ การอพยพเข้ามาตั้งถิ่นฐานของ กลุ่มชาวจีน ในเมืองเชียงใหม่ ยังทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงด้านสถาปัตยกรรม ทั้งกลุ่มที่อยู่อาศัยและมีการสร้าง ศาลเจ้าภายในเมืองเชียงใหม่ เผยแพร่ขนบธรรมเนียมวัฒนธรรม และความเชื่อของชาวจีน กระจายสู่สังคมเมืองเชียงใหม่ รวมถึงยังทำให้เกิดการผสมผสานศิลปะจีน ตามวัดวาอารามจนเกิดลักษณะเฉพาะตัวของวัดแห่งนั้น เหล่านี้ล้วนเป็นผลมาจากการเข้ามาตั้งถิ่นฐานของชาวจีนทั้งสิ้น

พลกุล อังกนันท์ (2514: 167) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องบทบาทชาวจีนในประเทศไทยในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว กล่าวไว้ว่า ชาวจีนได้เข้ามา พำนักอาศัยการทำมาหากินในประเทศไทยเป็นเวลานาน มีบทบาทเกี่ยวข้องกับสภาพเศรษฐกิจ สังคม ตลอดจนชีวิตความเป็นอยู่ ของชาวจีนอย่างใกล้ชิดตลอดมา ความไม่รังเกียจ หรือกีดกันของจีนทางการ และประชาชนชาวไทย ทำให้ชาวจีนหลายคนได้เข้ารับราชการเป็นขุนนางไทยหลายคนได้สตรีไทย เป็นภรรยา เกิดความผสมผสานทางเชื้อชาติ และวัฒนธรรมระหว่างกัน แม้เมื่อทางไทยเป็นภรรยาของคนต่างด้าว ก็มีได้ระบุถึงชาวจีนในประเทศไทยด้วย แสดงให้เห็น ว่าทางราชการไทยถือว่าชาวจีนในประเทศ เป็นเสมือนพลเมืองของ ไทยมาช้านาน

ประพิน มโนมัยวิบูลย์ (2554: 539) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องชุมชนจีนในประเทศไทย : หลากหลายสำเนียงจีน คนจีนเดินทางมาเมืองไทยตั้งแต่สมัยสุโขทัย ส่วนใหญ่เป็นพ่อค้าชาวจีนที่เดินเรือเข้ามาติดต่อค้าขาย ครั้นถึงสมัยอยุธยาบางส่วนได้เข้ามาตั้งถิ่นฐานและช่วยด้านการค้าสำเภาของไทย จนถึงสมัยกรุงธนบุรีจึงมีชาวจีน เข้ามาค้าขายและพำนักกันอยู่เป็นจำนวนมาก ชาวจีนที่เข้ามาตั้งถิ่นฐานในประเทศไทยตั้งแต่สมัยธนบุรี จนถึงสมัยรัตนโกสินทร์มีกมาจากมณฑลกว๋างตุ้ง ฮกเกี้ยน และไหหลำ ชุมชนจีนในสังคมอาจจำแนกได้ตามกลุ่มภาษาถิ่นที่พูดเป็น ๕ กลุ่ม คือ กลุ่มที่พูดสำเนียงภาษาจีนแต้จิ๋ว ฮกเกี้ยน และ กวางตุ้ง และไหหลำ ใน ๕ กลุ่มนี้ กลุ่มที่เดินทางเข้ามาระยะแรกในสมัยอยุธยาคือ ชาวจีนฮกเกี้ยนและกวางตุ้ง แต่หลังจากเสียกรุงศรีอยุธยาจนถึงสมัย รัตนโกสินทร์ตอนต้น ชาวจีนแต้จิ๋วได้อพยพเข้ามาเป็นจำนวนมากจนเป็นกลุ่มที่ใหญ่ที่สุดในกรุงเทพฯ ตามด้วยชาวจีนไหหลำ และและ

ยุพิน คล้ายมนต์ (2536: 123) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องอิทธิพลของวัฒนธรรมจีนที่มีต่อไทยกล่าวไว้ว่าอิทธิพลของวัฒนธรรมจีนที่มีต่อไทย จำแนกเป็นด้านต่างๆ ได้ดังนี้

1. ศิลปกรรม และสถาปัตยกรรม ได้แก่ จิตรกรรมฝาผนังในศาลเจ้า ภาพวาด ภาพสลัก รูปประติมากรรม ลวดลายสิ่งของ ลวดลายนามธรรม ภาพเขียน ฯลฯ

2. คนตรี นาฏศิลป์ และศิลปหัตถกรรม ได้แก่ บทประพันธ์ และการบรรเลงดนตรี การแสดง ลีลา และนาฏศิลป์ การละเล่นต่างๆ ตลอดจนการประดิษฐ์ และการผลิตเครื่องดนตรี เช่น ซอ ซึ่ง ขลุ่ย แคน พิณ ฉิ่ง ฉับ ของไทยซึ่งมีลักษณะความคล้ายคลึง ทั้งด้านรูปทรง สันฐาน และเสียงทำนอง

3. ภาษา ภาษาไทยปัจจุบัน ทั้งภาษาพูด ภาษาเขียน มีจำนวนไม่น้อยที่ใช้คำศัพท์ที่ยืมมาจาก ภาษาจีน ทั้งคำโดด และคำผสม ทั้งจีนกลาง กวางตุ้ง แต้จิ๋ว และอื่นๆ

4. ระบบความเชื่อทางศาสนา และการประกอบ พิธีกรรมต่างๆ ได้แก่ ความเชื่อในเรื่องผี วิญญาณบรรพบุรุษ หรือวิญญาณ วิญญาณ วิญญาณ ด้านพิธีกรรม การเข้าทรง การกราบไหว้ สัญลักษณ์การให้โชค ลาภสิ่งศักดิ์สิทธิ์ และความวิบัติต่างๆ ตามความคิดของศาสนาพุทธ และลัทธิเต๋า

ดราวันต์ เมตตาริกานนท์ (2532: 133) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องชาวจีนในอำเภอสองแห่งของจังหวัด ยโสธร : การศึกษาเปรียบเทียบเฉพาะกรณี ชาวจีนในอำเภอ 2 แห่งของจังหวัดยโสธรกรณีศึกษา เปรียบเทียบเฉพาะกรณี กล่าวถึงทางด้านการกลมกลืนทางวัฒนธรรมพบว่าชาวจีนในสุขาภิบาลทราบ มูล และสุขาภิบาลอุดม ปัจจุบันส่วนใหญ่ เป็นชาวจีนรุ่นลูกหลานเหลน ที่เติบโตขึ้นในสภาพแวดล้อม ที่แตกต่างจากบรรพบุรุษ ความเชื่อศาสนาที่กลมกลืนแล้วความใกล้ชิดต่อการมีกิจกรรมร่วมกันระหว่าง ชาวจีน และชาวไทย การแต่งงานข้ามชาติพันธุ์ ตลอดจนกระบวนการเรียนรู้ทางสังคมโดยผ่าน กระบวนการเรียนรู้หลายทางด้วยกัน ไม่ว่าจะเป็น หนึ่งทางด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคม การศึกษา สิ่ง เหล่านี้มีผลการกลมกลืนของชาวจีนทั้ง 2 แห่ง

วงศ์เดือน ภานุวัฒนา กุล และสุรพงษ์ ยัมละมัย (2553: 28) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องอัตลักษณ์ของ คนไทยเชื้อสายจีนท่ามกลางความหลากหลายทางวัฒนธรรม อัตลักษณ์ของคนไทยเชื้อสายจีนมีหลาย ลักษณะ มีความยืดหยุ่น และเป็นไปตามความสัมพันธ์ที่คนไทยเชื้อสายจีนมีกับกลุ่มคนต่างๆ ในพื้นที่ ซึ่งอัตลักษณ์ดังกล่าว เป็นอัตลักษณ์ที่สร้างผ่านโครงสร้างทางสังคม ความเชื่อและพิธีกรรมที่อิงกับ บริบททางสังคมและบริบททางการค้า บริบททางการเมือง หรือบริบททางการใช้ชีวิต ทั้งนี้การสร้าง อัตลักษณ์ทางบริบทของคนไทยเชื้อสายจีนมีลักษณะเป็น “พหุอัตลักษณ์” กล่าวคือมีทั้งอัตลักษณ์ที่เกิด จากการสร้างนิยามของตนเอง และอัตลักษณ์การสร้างนิยามของกลุ่มคนต่างๆ และอัตลักษณ์การถูก คาดหวังทางสังคม โดยบางช่วงบางตอนคนไทยเชื้อสายจีนเลือกบอกว่าตนคือ “คนจีน” ด้วยการ ใช้ ภาษาจีน การเข้าร่วมเทศกาลวันตรุษจีน การไหว้เจ้า การถือศีลกินเจ หรือ การเป็น “คนไทย” ด้วยการ ใช้ ภาษาไทยพื้นถิ่น ไทยกลาง ไทยอีสาน ไทยเหนือ หรือ การเป็น “คนไทยเชื้อสายจีน” เพื่อเป็นส่วนหนึ่ง ที่เข้าร่วมพิธีกรรม วัฒนธรรมบรรพบุรุษจีน ทั้งหมดนี้มักจะได้รับพินิจพิจารณาถึงผลและประโยชน์ ที่เกิดขึ้นคนไทยเชื้อสายจีนจึงมีการเลือกสรร ต่อการแสดงท่าที คำพูด และการเจรจาเรื่องราวที่ตน กำลังเผชิญ

ชะลอ บุญช่วย (2532: 7) ได้ทำการศึกษาวิจัยความเชื่อที่ปรากฏในพิธีกรรมของชาวไทยเชื้อสายจีน ในอำเภอสงขลา จังหวัดสงขลา สรุปได้ว่า ความเชื่อของชาวไทยเชื้อสายจีน จะปรากฏความเชื่อเกี่ยวกับวิญญาณ ซึ่งเป็นความเชื่อดั้งเดิม ชาวไทยเชื้อสายจีนมีความเชื่อว่า วิญญาณมีอยู่ ทุกหนทุกแห่ง และวิญญาณมีอิทธิพลต่อการดำรงชีวิต ดังนั้นจึงต้องเซ่นไหว้เพื่อให้ได้รับผลตอบแทน แต่สิ่งที่ดีและได้รับการคุ้มครอง ความเชื่อเกี่ยวกับวิญญาณได้รับการส่งเสริมจากลัทธิขงจื๊อ ที่เกี่ยวกับการประกอบพิธี เช่น ไหว้วิญญาณบรรพบุรุษ และวิญญาณของเทพเจ้าและเขียนถึงแม้ว่าขงจื๊อจะไม่ได้สอนเรื่องความเชื่อเกี่ยวกับวิญญาณ แต่สนับสนุนให้เซ่นไหว้วิญญาณเพื่อสนองคุณด้วยความกตัญญู จากนั้นภวชนในศาสนาเต๋าสัมพันธ์ใหม่ นอกจากนั้นพุทธศาสนามหายานก็มีส่วนเข้ามาส่งเสริมความเชื่อเกี่ยวกับชาติภพ

สิริรัตน์ ประพัฒน์ทอง (2535: 129) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง การศึกษาเครื่องดนตรีจากหลักฐานทางประวัติศาสตร์และโบราณคดีที่ พบในประเทศไทยก่อนพุทธศตวรรษที่ 10 เครื่องดนตรีจากหลักฐานทางประวัติศาสตร์ และโบราณคดีที่พบในประเทศไทยก่อน พุทธศตวรรษที่ 10 ซึ่งเกี่ยวกับรูปแบบของดนตรี และการวิเคราะห์การใช้เครื่องดนตรีในพิธีกรรมต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับศาสนา บทบาทหน้าที่และความสัมพันธ์ของดนตรีที่มีต่อการดำเนินกิจกรรมของสังคม ตามแบบแผนทางวัฒนธรรม ที่มีต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม ซึ่งความสัมพันธ์สรุปได้ว่า

1. ความสัมพันธ์ของมนุษย์กับดนตรีในฐานะเป็นสัญลักษณ์ทางสังคม และสะท้อนผ่านความเชื่อทางศาสนา และระบบชนชั้นในสังคม
2. กระตุ้นให้เกิดการตอบสนองทางจิตวิทยาและกายภาพในพิธีกรรมต่างๆ กล่าวคือภาพและเสียงของดนตรีมีผลกระทบต่อจิตใจของผู้พบเห็น ซึ่งทำให้เกิดจินตภาพ
3. เครื่องดนตรีเป็นเครื่องควบคุมสังคม จึงเนะระเบียบแบบแผนและกำหนดพฤติกรรมที่เหมาะสมแก่สังคม
4. รักษาสถาบันที่สำคัญทางสังคม และรักษาเอกลักษณ์ของพิธีกรรม
5. ทำให้เกิดความสืบเนื่องและความมั่นคงทางวัฒนธรรม

อภิโชค แซ่โล้ว (2541: 28) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง จ๊ว ปัจจุบันสามารถจำแนกจ๊วที่ใช้คนแสดงออกเป็น 2 ประเภทได้แก่

1. จ๊วหลวงได้แก่ จิงฉวี กัวฉี ฉิงฉวี ถือเป็นจ๊วประจำชาติจีนวิวัฒนาการ มาจากจ๊วท้องถิ่นอันฉวี โดยนำเอาเนื้อหาในบทละคร ทำทางการแสดง ทำนองเพลงจากจ๊ว อุนเซียง และซิงเซียง และทำนองเพลงพื้นบ้านหลายแห่งมาดัดแปลงเป็นจ๊วหลวงให้มีความสมบูรณ์แบบ การแสดงจ๊วชนิดนี้ถือว่า มีมาตรฐานทั้งด้านลีลาท่าทางร้ายรำ ท่วงทำนองดนตรีที่ใช้ประกอบ จังหวะดนตรี เนื้อหา การแต่งกายทุกอย่างเป็นไปตามแบบแผนที่ครูจ๊วกำหนดมาตั้งแต่สมัยโบราณอย่างเคร่งครัด นักแสดงต้องฝึกฝนมาตั้งแต่เด็ก ใช้เวลาฝึกหัด 6-7 ปี จึงจะได้มาตรฐานที่เปรียบ เสมือนกระจกสะท้อนให้เห็นวัฒนธรรมจารีตประเพณีของคนจีนยุคโบราณได้เป็นอย่างดี จ๊วหลวงมีลักษณะพิเศษอย่างหนึ่ง คือ ภาษา เนื้อร้องคำสนทนาในบทเพลงแสดงของจ๊วหลวงล้วนเป็นภาษาจีนที่ใช้เป็นทางการ (ภาษาจีนกลาง) ทั้งหมด

2. จี๊วท้องถิ่น (ต้งซ่ง) เป็นจี๊วที่มีวิวัฒนาการมาจากการละเล่นพื้นบ้านของชาวบ้านในท้องถิ่นนั้นๆ บางครั้งมีการดัดแปลงนำการแสดงใหม่ๆ มารวมเข้าด้วยกัน แต่ยังคงลักษณะเฉพาะท้องถิ่นเอาไว้ จี๊วท้องถิ่นมีหลายชนิด เช่น จี๊วจากลุ่มแม่น้ำห้วยเฮอ จี๊วฮกเกี้ยน จี๊วเสฉวน จี๊วฉงชิ่งเจีย จี๊วหูหนาน จี๊วกวางสี จี๊วผิงฉี และฉินซี สำหรับจี๊วท้องถิ่นทางตอนใต้ของจีนที่คนไทยรู้จักกันดีได้แก่ จี๊วแต้จิ๋ว จี๊วฮกเกี้ยน จี๊วไหหลำ และจี๊วกวางตุ้ง การแสดงจี๊วท้องถิ่นนั้นมีลักษณะร้ายรา ท่วงทำนองดนตรีประกอบ คำร้องการแต่งกาย การแต่งหน้า จะแตกต่างกันบ้างเล็กน้อย ที่สำคัญไม่ได้ยึดหลักแบบแผนอย่างเคร่งครัดอย่างจี๊วหลวง ทั้งนี้เพราะ แต่ละท้องถิ่นจะผสมผสานศิลปะ ภาษาที่เป็นเอกลักษณ์ของท้องถิ่นตามความเหมาะสม

วิเกียรติ มารคแมน (2539: 7) ได้ทำการศึกษาจี๊วแต้จิ๋วกับภาพสะท้อนทางวัฒนธรรมดนตรี : กรณีศึกษาคณะเหล่าบ่วงนี้ ชุงป้ง จี๊วเป็นศิลปะการแสดงของจีนที่ได้รับการพัฒนามาเป็นเวลานานหลายร้อยปี กว่าจะเกิดรูปแบบและลีลาการแสดงดังที่เห็นทุกวันนี้ เป็นศิลปะเกิดจากการผสมผสานที่รวมเอาทั้งวรรณคดี ขบร้อง ดนตรี ฟ้อนรำ วิจิตรศิลป์ ละครกรรม วิทยายุทธ์ การแต่งกาย การแสดง เข้าไว้ด้วยกัน จี๊วแต้จิ๋ว มีภูมิหลังที่ผ่านการวิวัฒนาการมาจนกลายเป็นศิลปะของท้องถิ่นแต้จิ๋ว การย้ายถิ่นฐานของคนจีนมายังดินแดนไทยนี้ชาวแต้จิ๋วได้นำศิลปะการแสดงชนิดนี้ติดตามาด้วย ที่ใดมีชาวจีนอาศัยอยู่เป็นกลุ่มใหญ่จะต้องมีการจ้างจี๊วทุกที่ไป ชาว จีนเป็นผู้ยึดถือในประเพณี วัฒนธรรม และความเชื่อแห่งศาสนาดั้งเดิมอย่างเคร่งครัด แม้จะอพยพเข้ามาตั้งหลักแหล่งใหม่และมีสิ่งแวดล้อมใหม่ก็ยังยึดมั่นปฏิบัติตนตามขนบธรรมเนียมประเพณีต่อไป หลักฐานสำคัญที่ยืนยันคำกล่าวข้างต้น คือ อการก่อสร้างศาสนาสถานของชาวจีน เพื่อปฏิบัติพิธีกรรมทางศาสนา ศาสนาสถานของชาวจีน กล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือ ศาลเจ้านั่นเอง

วรวรรณ เหวียนระวี (2552: 114) ได้ทำการศึกษาสภาพและบทบาทของดนตรีจีนในชุมชนตลาดพลู เขตธนบุรี จังหวัดกรุงเทพมหานครคนจีนในชุมชนตลาดพลู เขตธนบุรี จังหวัดกรุงเทพมหานครในพื้นที่ตลาดพลู มักจะเป็นผู้อพยพมาจากจีน บางครอบครัว อพยพมากกว่า 10 ปี มีทั้งที่เป็นเจ้าของห้างร้าน พ่อค้าแม่ขาย เจ้าของโรงสี เจ้าของโรงงาน ปัจจุบันลูกหลานอยู่ในรุ่นที่ 2-4 ของผู้อพยพ คนจีนกลุ่มต่างๆ ในย่านตลาดพลู มีทั้งที่เป็นชนชาติแต้จิ๋ว กวางตุ้ง ไหลหลำ จีนแคะที่อพยพมาจากมณฑลต่างๆ ของจีนแผ่นดินใหญ่ วิถีชีวิต ประจำวันของชาวจีนส่วนมาก จะตื่นมาไหว้เจ้าและไหว้บรรพบุรุษเป็นประจำทุกวันทุกบ้านของชาวจีนก่อนเปิดร้านค้าขาย บางบ้านจะมีปูธ่เถ่ากง เป็นหลักประจำบ้านหรือโรงงานไว้กราบไหว้บรรพบุรุษ ในตลาดพลู ก็ได้มีสมาคมของคนไทยเชื้อสายจีนขึ้นด้วย 2 สมาคมเพื่อการพบประสังสรรค์ เล่นดนตรี ร้อง รำ ทำเพลง และที่เล่นดนตรีอยู่บ้าน

รัชมิ เอื้ออารีย์ไพศาล (2546: 71) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่องดนตรีพิธีงเด็กจีนและ กรณีศึกษาโรงเรียน ซูอ่า เป็นโรงเรียนและที่มีผู้ประกอบพิธีทั้งหมด 12 คน เทพเจ้าที่โรงเรียนให้ความเคารพนับถือคือ เจ้าแม่กวนอิม สมาชิกของโรงเรียนต้องเป็นหญิงเท่านั้นการประกอบพิธีงเด็กใช้บทสวดทั้งหมด

13 บทหลัก ซึ่งบทสวดในแต่ละชุดนั้นสามารถปรับเปลี่ยนได้ตามรูปแบบของการประกอบพิธี ผู้ประกอบพิธีงเด็กเป็นผู้ทำหน้าที่ในการสวดมนต์ ร้อง และเล่นเครื่องดนตรีเอง เครื่องดนตรีที่ใช้ประกอบพิธีเป็นเครื่องประกอบจังหวะทั้งหมด ส่วนทำนองเพลงนั้นเกิดจากการขับร้องของผู้ประกอบพิธี ลักษณะทำนองเป็นแบบทำนองเดียว มีผู้ร้องหลายคน เครื่องดนตรีที่ใช้ในขณะเดินประกอบพิธีแบ่งได้เป็น 2 กลุ่มคือ เครื่องดนตรีที่ใช้ประกอบพิธีหน้าโต๊ะพิธี และเครื่องดนตรีที่ใช้ในขณะเดินประกอบพิธี นอกจากนี้ยังพบว่าเพลงส่งเจ้า เป็นเพลงที่ผู้ประกอบพิธีต้องร้องภายหลังจากการประกอบพิธีในแต่ละชุด เพื่อแสดงความเคารพต่อเทพเจ้าที่ได้อนุญาตให้มาร่วมพิธีกรรม

ทรงพล สุขุมวาท (2545: 240) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องดนตรีจีนแต้จิ๋ว : กรณีศึกษาวงดนตรีคลองเตย เหลียงหลักฮึง เป็นวงดนตรีประเภทซ็องจู ชนิดหนึ่ง เรียกว่า วงหีชี มีนักดนตรีเป็นชาวแต้จิ๋วที่อยู่เมืองไทยมานาน มีเครื่องดนตรีประเภทขลุ่ยได้แก่ ห่วยเต็ก ถังเซียว ประเภทซอได้แก่ ยี่ฮี้ หยี่ฮู้ พ่าฮี้ ตั่วผ่า ประเภทจิมได้แก่ เอี่ยวกั้ม ประเภทพินได้แก่ ปี่แป๊ะ มีบทเพลงที่ชี ที่เป็นชื่อผู้โบราณข องแต้จิ๋ว และยังมีขลุ่ยมาจนถึงปัจจุบัน เครื่องดนตรี ยี่ฮี้ ถือเป็นเอกลักษณ์ของดนตรีที่ชีแต้จิ๋ว

การสืบเนื่องทางโครงสร้างของเพลงที่วงเล่นพบว่าเรเปอร์ทัวร์สำคัญของที่ชีสืบมาจากฉวี่ไผ ที่เป็นทำนองโบราณสำคัญ ลั่วปั้งและปาปั้งเป็นชื่อเดียวกันของทำนอง ฉวี่ไผที่มีโครงสร้าง 68 – จังหวะเถาฉวี่หรือเท้าเขก (ตจ.) เป็นทำนองเพลงชุดมีลักษณะเหมือน suite ทางดนตรีตะวันตก มีวิธีการบรรเลงจากท่อนช้าก่อน ผ่านท่อนกลางแล้วไปท่อนสุดท้ายที่เร็วที่สุด แสดงจังหวะของทำนองเพลง ด้วยระบบบันไดที่จัดจังหวะ (beat) ให้อยู่ใน meter ซึ่งโดยปกติสามารถระบุได้โดย time signature 4/4 2/4 และ 1/4 บันไดเสียงคิงชาลัค ตั้งชาลัค อัวะชาโหวง คิงชาตังลัก และฮวงลั่ว ถือเป็นเอกลักษณ์ของดนตรีแต้จิ๋ว

กลวิธีการบรรเลงเครื่องดนตรีวง ที่มีขลุ่ย ซอ พิน และจิม นั้น มีเทคนิคต่างๆ เฉพาะตัวเช่น ขลุ่ยมีการปรับแต่งเชือกที่ต้องจัดให้เยื่อเกิดรอยจีบย่นที่ละเอียดสม่ำเสมอ ซอมีการใช้คันชักที่ใช้หัวไพล เป็นจุดหมุนส่งแรงไปที่จุดส่งแรงบริเวณใต้ข้อศอกขวาเล็กน้อย พินมีการใช้นิ้วมือขวาตี ดั้งต้องมีการออกแรงและผ่อนแรง จิมมีวิธีไม่จิม ซาเดียมเจ็ก ที่มีหารตีเป็นทำนอง 3 ครั้ง สลับเสียงต่ำคู่แปด 1 ครั้ง เหล่านี้เป็นวิธีที่มีธรรมเนียมปฏิบัติสืบทอดกันมา

จักรพงษ์ กลิ่นแก้ว (2550: 75) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องกรณีศึกษาคณะงเด็ก ด้านเฮ่งกุน วงดนตรีประกอบพิธีกรรมของคณะด้านเฮ่งกุน (โกกุน) จะใช้ดนตรีแบบไหหลำพื้นเมือง มีระดับเสียงหลักอยู่ในคีย์ G เป็นพื้นฐานโดยใช้ปี่ตัวคดเป็นเสียงหลักในวง พบบทเพลงเป็นจำนวนมากเป็นเพลงที่ใช้ประกอบในพิธีกรรมแต่เพียงอย่างเดียว บทเพลงที่พบสามารถแยกเป็นบทต่างๆ จำนวน 8 บท ในแต่ละบทได้มีการบันทึกบทเพลงในรูปแบบโน้ตตัวเลข พบจำนวน 30 หน้า การบรรเลงจะแบ่งรูปแบบวงในการบรรเลงเป็น 2 ลักษณะ ประกอบด้วย 1. วงที่บรรเลงประกอบพิธีกรรม พบเครื่องดนตรีปี่ตัวคดเป็นเครื่องดนตรีดำเนินทำนองชนิดเดียว 2. วงที่บรรเลงประกอบการแสดงในพิธีกรรม ประกอบด้วย

เครื่อง ซอเตียวอี เป็นเครื่องดนตรี ดำเนินทำนอง คู่กับซอเหยาอู่ ดนตรีประกอบพิธีงเด็กไหหลำ คณะงเด็กด่านเฮ่งกุน (โกกุน) พบว่าวงเด็กไหหลำหรือพิธีไต่ใจ เป็นพิธีที่มีความสำคัญของชาวจีนไหหลำ เป็นพิธีปลงศพตามประเพณีโบราณ แสดงถึงความกตัญญูที่บุตรพึงมีต่อบุพการี อีกทั้งเป็นเครื่องเตือนสติ เพื่อให้ทำความดี ละเว้นความชั่ว ในปัจจุบันประสบปัญหาขาดแคลนนักดนตรี ต้องว่าจ้างนักดนตรีมาจากประเทศจีน ทำให้เกิดการไม่ครบวงจรในปัจจัยทางวัฒนธรรม ไม่มีการถ่ายทอดให้แก่รุ่นลูกหลานนักดนตรีเชื้อสายจีนไหหลำ เหลือแต่เพียงภาษาพูดที่ยังคงมีอยู่ในสังคมเพียงเล็กน้อย พิธีงเด็กเป็นพิธีที่มีความสลับซับซ้อนทางด้านความคิดที่ลึกซึ้งผนวกด้วยความเชื่อกาลเวลาการยอมรับและความนิยมในสังคม ทำให้พิธีกรรมงเด็กห่างไกล คนรุ่นใหม่ที่ไม่เข้าใจในวัฒนธรรมความเชื่อที่มีภาษาเป็นช่องว่างรวมทั้งเรื่อง ของค่าใช้จ่ายในการประกอบพิธี ดังนั้นการที่จะให้พิธี งเด็กยังคงอยู่ได้ในโลกยุคใหม่ จำเป็นต้องมีการปลูกฝังแนวความคิดและความเข้าใจให้คนรุ่นใหม่อย่างถูกต้องและมอง พิธีงเด็กเป็นเรื่องของศีลธรรมอันดีงาม

นิสทานรต ตรีเพ็ชร (2549: 127) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ดนตรีจีนในจังหวัดชลบุรี วงดนตรีจีน จังหวัดชลบุรีในปัจจุบัน จะมีปรากฏอยู่ตามสมาคมตามวัด และตามสถานศึกษา โดยมีหน่วยงาน และคหบดี ในจังหวัดได้เล็งเห็นความสำคัญและให้การสนับสนุน มีการฝึกเยาวชนให้มีความรู้ความสามารถในการเล่นเครื่องดนตรีจีน มีการจัดหาครูผู้สอนที่มีความรู้ความสามารถทางด้านดนตรีจีนโดยตรงมาเป็นผู้ทำการถ่ายทอด ตลอดจนมีการเสริมสร้างขวัญและกำลังใจให้แก่ผู้เรียน โดยมีการสนับสนุนค่าตอบแทน ในการฝึกซ้อม และออกปฏิบัติงานจริง ลักษณะการถ่ายทอดของครูผู้สอน มี 3 วิธี คือ

1. ให้ผู้เรียนเรียนรู้ด้วยตนเอง โดยการฝึกฟัง จดจำ และเลียนแบบ
2. ทางการเรียนรู้จากครูผู้สอน โดย ระบบโน้ตตัวเลข (แบบเจียนกู่)
3. ทางการเรียนรู้จากครูผู้สอน โดยระบบโน้ตสากล นอกจากนี้ยังมีการฝึกต่อเพลง โดยวิธีการสอนแบบมุขปาฐะ และการสอนแบบบูรณาการที่ทันสมัยอีกด้วยบทบาทของวงดนตรีจีนในปัจจุบันจะมีใช้อยู่ในการประกอบพิธีกรรมต่างๆทั้งงานมงคลและงานอวมงคล

โดยเครื่องดนตรีที่ใช้จะแบ่งออกเป็น 3 ประเภท คือ เครื่องดนตรีประเภทบรรเลงทำนอง เครื่องดนตรีประเภทประกอบจังหวะ และเครื่องดนตรีสำหรับนักสวด ลักษณะของโน้ตที่ใช้จะใช้โน้ต 2 ชนิด คือ โน้ตเจียนกู่ (โน้ตตัวเลขจีน) และโน้ตสากล ซึ่งบทเพลงที่ใช้จะแบ่งเป็น 2 ประเภท คือ บทเพลงประกอบพิธีกรรม และบทเพลงไพเราะทั่วไป โดยบทเพลงประกอบพิธีกรรมนั้น จะแบ่งเป็น ฝ่ายสงฆ์ จะมี 2 ทำนองคือ กวางตุ้ง และเคะ ส่วนฆราวาส จะมี 3 ทำนอง คือกวางตุ้ง เสียงฮัว และเสียงฮ้อ โดยทำนองสวดกวางตุ้งจะมีมนต์ทั้งสิ้น 121 บท ส่วน ทำนองเสียงฮัวจะมีมนต์สวดทั้งสิ้น 82 บท ในส่วนของทำนองเสียงฮ้อ มีได้มีผู้ใครรวบรวมและจดบันทึกเป็นโน้ต จึงทำให้ในปัจจุบัน การสวดทำนองเสียงฮ้อในประเทศไทยคงเหลือเพียง 2 คณะ เท่านั้นที่ยังสวดทำนองนี้คือ วงเม่งหุย จังหวัดชลบุรี และวงเม่งหิง จังหวัดจันทบุรี ส่วนทำนองกวางตุ้ง จะเป็นทำนองที่นิยมมากที่สุด และทำนองเสียงฮัวจะเป็นทำนองที่ คนจีนแต่จีนนิยมใช้มากที่สุด

แสงอรุณ กนกพงศ์ชัย (2542: 125) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องความกตัญญูของชาวจีนที่สะท้อนผ่านพิธีงเต็ก : กรณีศึกษาพิธีงเต็กจีนไหหลำในสังคมไทย ในวัฒนธรรมจีน เครื่องดนตรีจีนที่อยู่ในสังคมไทยนั้นมีมากทีเดียว เครื่องดนตรีจำนวนหนึ่งไม่สามารถแยกได้ว่าใครเป็นเจ้าของ แต่เครื่องดนตรีเหล่านั้นผสมผสานกันอย่างแยกไม่ออกการแลกเปลี่ยนกันทางวัฒนธรรมเป็นเรื่องของสังคม ไม่มีอะไรตายตัวแน่นอน การรับเอาเครื่องดนตรีของสังคมหนึ่ง ไปพัฒนาต่อในอีกสังคมหนึ่งเป็นปรากฏการณ์ธรรมดา เครื่องดนตรีจีนที่ใช้ร่วมกันในวงดนตรีชาวสยาม เช่น ซอ ขิม ฉาบ ฆ้อง กลอง ตีอก แต้ เป็นต้น

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษาวิจัย

ในการศึกษาวงดนตรีหล่อแก้วสมาคมฮั่วเคี้ยวเฮียบหวย อำเภอตะพานหิน จังหวัดพิจิตร ในครั้งนี้เป็นการวิจัยทางมานุษยวิทยาเชิงคุณภาพ โดยรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร ตำรา จากการสัมภาษณ์บุคคล ข้อมูลจากการปฏิบัติเก็บข้อมูลภาคสนาม โดยศึกษา ประวัติ ความเป็นมาของดนตรี หล่อแก้ว สมาคมฮั่วเคี้ยวเฮียบหวย และวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องทางด้านดนตรีที่คงอยู่ในปัจจุบัน และเก็บรวบรวมองค์ความรู้ตลอดจนวัฒนธรรม และนำข้อมูลทั้งหมดที่ได้จากการศึกษา นำมาเรียบเรียงเป็นรายงานการวิจัยในรูปแบบการพรรณนาวิเคราะห์ ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดแนวทางการดำเนินการตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

การกำหนดแหล่งข้อมูล

1. การเลือกพื้นที่ในการศึกษา การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาแบบเจาะจง(Purposive Selective) ซึ่งผู้วิจัยได้เลือกที่จะศึกษา การศึกษาวงดนตรี หล่อแก้วสมาคมฮั่วเคี้ยวเฮียบหวย อำเภอตะพานหิน จังหวัดพิจิตร โดยออกเก็บข้อมูลภาคสนาม เกี่ยวกับองค์ความรู้ที่มีบริบทเกี่ยวข้องกับการศึกษา วงดนตรี หล่อแก้ว ซึ่งผู้วิจัยมีภูมิลำเนาอยู่ที่อำเภอตะพานหิน และใช้ชีวิตอยู่ที่ตะพานหินตั้งแต่เกิด มีความคุ้นเคยกับบุคคลท้องถิ่น และวัฒนธรรมท้องถิ่นเป็นอย่างดี
2. ข้อมูลบุคคล เป็นกลุ่มชาวจีน และชาวไทยเชื้อสายจีนตล อุดจกคนไทยที่มีความสัมพันธ์กับวงดนตรีหล่อแก้วสมาคมฮั่วเคี้ยวเฮียบหวยโดยแบ่งกลุ่มประชากร ออกเป็น 2 กลุ่มคือ
 - ผู้ให้ข้อมูลที่มีบทบาทและหน้าที่ในวงดนตรีหล่อแก้วสมาคมฮั่วเคี้ยวเฮียบหวย หัวหน้าสมาคม ครูผู้ถ่ายทอดดนตรี นักดนตรี ผู้ควบคุมวง
 - ผู้ให้ข้อมูลในชุมชน โดยกลุ่มประชากรนี้จะมีความเกี่ยวข้องกับดนตรี และมีความรู้พื้นฐานทางวัฒนธรรม ความเชื่อ ประเพณี พิธีกรรม บทบาทของวงดนตรีหล่อแก้วสมาคมฮั่วเคี้ยวเฮียบหวย ที่มีต่อชุมชน

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. การศึกษาข้อมูลเอกสาร ที่ผู้วิจัยได้รวบรวมเป็นข้อมูลที่ได้จากเอกสารและสิ่งพิมพ์ได้แก่ เอกสาร วารสาร จุลสาร บทความ รายงานการสัมมนา และการศึกษาวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการ ศึกษา ดนตรีจีน ซึ่งได้ทำการค้นคว้าจากแหล่งข้อมูลต่างๆ ดังนี้
 - หอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
 - ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร

- หอสมุดแห่งชาติ
- หอสมุดศูนย์วัฒนธรรมแห่งประเทศไทย
- หอสมุดมหาวิทยาลัยมหิดล
- หอสมุดประชาชนจังหวัดพิจิตร

2. ข้อมูลภาคสนาม

การวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยใช้ข้อมูลที่ได้จากการลงภาคสนาม เป็นหลักโดยในการลง ภาคสนาม ได้ใช้เครื่องมือ อุปกรณ์ และดำเนินการดังนี้

2.1 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล

2.1.1 การสังเกต (Observation) ผู้วิจัยใช้วิธีการสังเกตโดยจะสังเกตแบบ มีส่วนร่วม โดยผู้วิจัยได้เข้าร่วมเล่นสวดยเต็ก

2.2.2 การสัมภาษณ์ (Interview) ผู้วิจัยทำการสัมภาษณ์ จากผู้ควบคุมวง นักดนตรี สมาชิกภายในวง รวมทั้งผู้ที่เกี่ยวข้อง โดยจะสร้างเครื่องมือสำรวจโดยกำหนดคำถามไว้ล่วงหน้า แบบเจาะจงและแบบปลายเปิด

2.2 อุปกรณ์ที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

- อุปกรณ์ในการจดบันทึก แบบสัมภาษณ์และกระดาษบันทึกโน้ต
- เครื่องบันทึกเสียง
- เครื่องบันทึกภาพเคลื่อนไหว
- เครื่องบันทึกภาพนิ่ง
- สายวัดใช้วัดลักษณะทางกายภาพของเครื่องดนตรี

การศึกษาข้อมูล

ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาข้อมูลเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และข้อมูล ภาคสนาม ได้นำข้อมูลทั้งหมดที่ได้มาทำการเรียบเรียงและลำดับขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาข้อมูลจากเอกสารและตำราวิชาการและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1.1 ศึกษาประวัติความเป็นมาของดนตรีและวัฒนธรรมประเพณีของคนไทยเชื้อสายจีนในประเทศไทย

1.2 นำข้อมูลที่ได้มาทำการเรียบเรียงจัดลำดับสาระและจัดแบ่งหมวดหมู่เรียบเรียงตามขั้นตอนความต่อเนื่อง

2. ศึกษาข้อมูลจากการเก็บข้อมูลภาคสนาม

2.1 ประวัติความเป็นมาของวงดนตรีหล่อแก้วสมาคมฮั่วเคี้ยวเหียบหาย

- 2.2 ศึกษาวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับวงดนตรีหล่อแก้วสมาคมฮั่วเคี้ยวเฮียบหวย
- 2.3 เรียบเรียงข้อมูลจากการสัมภาษณ์เป็นลายลักษณ์อักษร
- 2.4 เรียบเรียงข้อมูลภาพนิ่งและภาพเคลื่อนไหวในการบรรเลงวงหล่อแก้ว
- 2.5 เรียบเรียงข้อมูลจากการบันทึกเสียงบทเพลง และบันทึกโน้ตในรูปแบบโน้ตสากล

การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลจากการวิจัยในครั้งนี้เป็นข้อมูลจากการลงภาคสนาม เป็นหลักและงานวิจัยเป็น ข้อมูลที่ช่วยให้งานวิจัยสมบูรณ์ขึ้น โดยมีรายละเอียดของการวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยดังนี้

1. ศึกษาประวัติความเป็นมาของวงดนตรีหล่อแก้วและและวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้อง
 - 1.1 ประวัติความเป็นมาของวงดนตรีหล่อแก้วสมาคมฮั่วเคี้ยวเฮียบหวย
2. ศึกษาวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับวงดนตรีหล่อแก้วสมาคมฮั่วเคี้ยวเฮียบหวย
 - 2.1 ความเชื่อที่เกี่ยวข้องกับวงหล่อแก้วสมาคมฮั่วเคี้ยวเฮียบหวย
 - 2.2 พิธีกรรมที่เกี่ยวข้องกับการบรรเลงวงหล่อแก้วสมาคมฮั่วเคี้ยวเฮียบหวย
 - 2.3 การแต่งกายของนักดนตรีหล่อแก้วสมาคมฮั่วเคี้ยวเฮียบหวย
 - 2.4 บทบาทของวงดนตรีที่มีต่อชุมชน
3. ศึกษาวงดนตรีหล่อแก้วสมาคมฮั่วเคี้ยวเฮียบหวย อ.ตะพานหิน จ.พิจิตร
 - 3.1 วิธีการถ่ายทอดทางดนตรี
 - 3.2 นักดนตรี
 - 3.3 เครื่องดนตรี
 - 3.4 บทเพลง

การสรุปข้อมูลและอภิปรายผล

ในการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิจัยด้วยวิธีพรรณนาด้วยขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. รวบรวมข้อมูลที่ได้จากการศึกษาค้นคว้า
2. นำเสนอผลงานในรูปแบบพรรณนาวิเคราะห์
3. เรียบเรียงบทสรุปที่ได้จากการศึกษาค้นคว้า
4. อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

บทที่ 4

การศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาวงดนตรีหล่อแก้วของสมาคมฮั่วเคี้ยวเหียบหวยซึ่งเป็นสมาคม ของชาวจีนโพ้นทะเล ที่อาศัยอยู่ในอำเภอตะพานหิน จังหวัดพิจิตร เป็นการศึกษาในบริบทของประวัติความเป็นมาและ วัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับวงดนตรีหล่อแก้ว ซึ่งส่วนใหญ่เป็นดนตรีที่ได้รับอิทธิพลจากวัฒนธรรมดนตรี แต่จิวที่ มาพร้อมกับชุมชนชาวจีนมณฑลทกวางตั้ง ในการศึกษครั้งนี้พยายามสะท้อนให้เห็นถึง พัฒนาการทางประวัติศาสตร์ ของดนตรีจีน ในเขตอำเภอตะพานหินที่มีความสอดคล้องกับวิถีชีวิตและ ความเชื่อของชุมชนชาวจีนไปพร้อมกัน

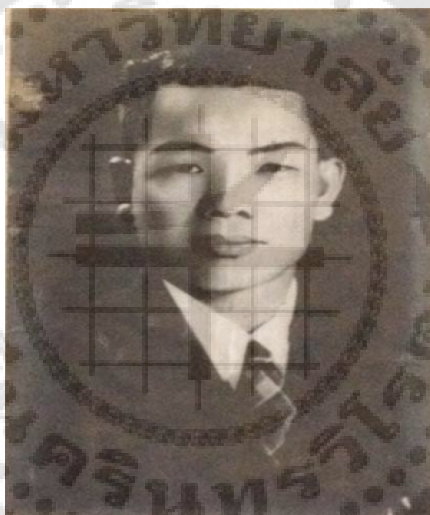
ในส่วนมิติทางดนตรีผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาทั้งกระบวนการถ่ายทอดสถานภาพทางดนตรี นักดนตรี ตลอดจนรวบรวมบทเพลงที่ใช้ในวงดนตรีหล่อแก้ว เพื่อให้เห็นภาพที่ชัดเจนทั้งในมิติทาง ประวัติศาสตร์และมิติทางดนตรีตลอดจนมิติทางวัฒนธรรม ของการดำรงอยู่ของวัฒนธรรมชาวจีน โพ้นทะเลในดินแดนไทยผ่านมิติทางดนตรี

1. ศึกษาประวัติความเป็นมาของวงดนตรีหล่อแก้วและวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้อง

1.1 ศึกษาประวัติความเป็นมาของวงดนตรีหล่อแก้วสมาคมฮั่วเคี้ยวเหียบหวย

จากการศึกษาหลักฐานทางประวัติศาสตร์ไม่พบข้อมูลที่แน่ชัด ว่าคนจีน กลุ่มใดเป็นคนจีน กลุ่มแรกที่ย้ายถิ่นฐานเข้า มาอยู่ใน อำเภอ ตะพานหิน จังหวัดพิจิตร แต่พอสันนิษฐานได้ว่าน่า จะเข้ามา หลังจาก มีการขยายตัวของ เมืองตะพานหิน จากหลักฐานหนังสือ ภาพเก่าเล่าขานตำนานตะพานหิน (ธงชัย ลิขิตพรสวรรค์, 2556: 12-14) มีการสร้างถนน สถานีรถไฟและเป็นศูนย์กลางการคมนาคมขนส่ง สินค้าทางน้ำในเขตภาคกลางตอนบน เพื่อเป็นประตูสู่ภาคเหนือต่อไป ชุมชนชาว จีนในอำเภอ ตะพาน หินประกอบไปด้วยคนจีนแต่จิว ซึ่งเป็นประชากรชาวจีนกลุ่มใหญ่ที่สุด และยังมีชาวจีนไหหลำและจีน แคะ (ฮากกา) ตามลำดับ หลังจากที่ชาวจีนได้มาตั้งถิ่นฐานอยู่ในอำเภอตะพานหินเรียบร้อยแล้ว ชาวจีน กลุ่มแรกๆนี้ยังคงยึดถือวัฒนธรรมความเชื่อดั้งเดิมของตนด้วยการกราบไหว้ขอพรจากเทพเจ้าเพื่อความ เจริญรุ่งเรืองทางการค้า ความอยู่ดีมีสุขของครอบครัว ไปพร้อมกันกับร่วมกันสร้างศาลเจ้าเพื่อเป็นศาสถานเพื่อการประกอบพิธีดังกล่าว จนปรากฏเป็นศาลเจ้าใหญ่ 3 แห่งจนถึงปัจจุบัน

สำหรับกลุ่มนักดนตรีชาวจีน กลุ่มแรกที่น่าดนตรีเข้ามา ไม่ได้ยึดดนตรีเป็นอาชีพ แต่เป็นกลุ่มพ่อค้าชาวจีน ที่เข้ามาประกอบธุรกิจต่างๆกันไปเช่น ครอบครัวยุติการร้านถ่ายรูป กิจกรรมโรงสี ผู้แทนจำหน่ายรถยนต์ เป็นต้น ชาวจีนกลุ่มนี้เป็นชาวจีนแต่ใจ ซึ่งสามารถเล่นดนตรีจีนที่ได้รับการถ่ายทอดมาจากประเทศจีน โดยสันนิฐานว่าได้เริ่มนำดนตรีจีนดังกล่าวเข้ามาในอำเภอตะพานหินในปี พ.ศ. 2480 (ทศพล เดียวประเสริฐกุล . 2556: 12) โดยใช้เวลาวางหลังการทำงาน ในการเล่นดนตรี เพื่อความเพลิดเพลินและผ่อนคลาย ไปพร้อมกับการสังสรรค์พูดคุยและดื่มชา จากกิจกรรมดนตรีในลักษณะนี้ ต่อมาได้พัฒนาจนเกิด เป็นสมาคมดนตรีจีน กู้หลักโป้ว ที่ก่อตั้งโดยนายหมิงต้า แซ่ฮึง, นายเซากวาง แซ่เล้า และนักดนตรีไม่ทราบชื่ออีกหนึ่งท่าน ซึ่งทั้ง 3 ท่านได้เสียชีวิตไปแล้ว ขณะที่ยังมีชีวิตอยู่ทั้งสามท่านได้นำเครื่องดนตรีของตนเองที่มีอยู่มาร่วมกันบรรเลงในโอกาสต่างๆจนเกิดเป็น สมาคมดนตรีจีนกู้หลักโป้วได้ในที่สุด

ภาพประกอบ 1 นายหมิงต้า แซ่ฮึง ผู้ก่อตั้งสมาคมดนตรีจีน

ที่มา: สมาคมฮั่วเคี้ยวเฮียบฮวย. (2556).

ภาพประกอบ 2 นายเชากวาง แซ่เล้า ผู้ก่อตั้งสมาคมดนตรีจีน

ที่มา: สมาคมฮั่วเคี้ยวเฮียบฮวย. (2556).

ภาพประกอบ 3 นักดนตรีไม้ทราบชื่อ ผู้ก่อตั้งสมาคมดนตรีจีน

ที่มา: สมาคมฮั่วเคี้ยวเฮียบฮวย. (2556).

ในเดือนพฤศจิกายน ของทุกปี ชุมชนชาวจีนในอำเภอตะพานหิน จะจัดให้มีการแสดงงิ้ว ใน เทศกาลไหว้เจ้าเป็น ประจำ วงดนตรีหล่อแก้วของสมาคมดนตรีจีนญ่หลักโป้ว จะได้เข้าเป็นส่วนหนึ่งของ เทศกาลนี้ โดยสมาชิกของสมาคมจะบรรเลงเครื่องดนตรี ประเภทบรรเลงทำนอง แต่เครื่องดนตรี ประเภทประกอบจังหวะคือ ล้อ และฉาบต่างๆ ได้รวบรวมคนงานชาวจีน (จับกัง) เป็นจำนวนมาก เพื่อ รวมบรรเลงในวงดนตรีหล่อแก้ว โดยจัดเป็นขบวนเพื่ออัญเชิญเทพเจ้า ซึ่งมีความเชื่อว่าจะ ได้รับการ ค้ำครองและช่วยเหลือจาก เทพเจ้าให้มีความสุข การค้าเจริญรุ่งเรือง ค้าขายสะดวก กิจกรรมทางดนตรี ดังกล่าวของสมาคมได้ดำเนินมาเป็นประจำทุกปีได้ขาดช่วงลงเป็นเวลาหลายปีในช่วงก่อนปี พ.ศ. 2500

หลังจากการขาดช่วงทางดนตรีไปหลายปี ในปี พ.ศ. 2501 ทางสมาคมดนตรีได้เชิญอาจารย์ จากจีนแผ่นดินใหญ่มาสอนเพื่อ ฟิ้นฟูงานดนตรีของสมาคมอีกครั้ง แต่ไม่ทราบชื่ออาจารย์ผู้สอน เนื่องจากอาจารย์ที่มาสอนหล่อแก้วนั้นเป็นผู้ที่เคร่งครัดในธรรมเนียมจีน ถ้าบุคคลที่มีอายุน้อยกว่า ไม่ สมควรถามชื่อและเรียกชื่อของอาจารย์ผู้สอน โดยให้เรียกตามยศหรือตำแหน่งเท่านั้น จึงเรียกแต่เพียง เหล่าซือ (ครู) เท่านั้น หลังจากอาจารย์ที่มาจากประเทศจีนเดินทางกลับ จากนั้นได้มีอาจารย์ท่านอื่นรับ ช่วงการสอนดนตรีต่อ คือ อาจารย์ไอ้ว อาจารย์ไอ้วสอนวงดนตรีหล่อแก้ว และอาจารย์เหียนของ แซ่ลิ้ม ซึ่งในขณะนั้นดำรงตำแหน่งครูใหญ่ฝ่ายจีนของโรงเรียนหัวเถียว และสอนเอ๋แป๊ะ ซึ่งเป็นเครื่องดนตรี ประเภทบรรเลง ทำนองในวงดนตรีหล่อแก้ว และในปีนั้นเองที่ สมาคมดนตรีได้รับสมัครเด็กผู้ชายใน อำเภอตะพานหิน มาร่วมบรรเลง วงดนตรีหล่อแก้วแทนแรงงานชาวจีน (จับกัง) (ไมตรี ศศิณิรัตชัย . ม.ป.ป.: สัมภาษณ์)

ภาพประกอบ 4 สมาคมดนตรีจีนญ่หลักโป้ว

ภายหลังได้ส่งมอบให้กับสมาคมฮั่วเคี้ยวเหียบหลูเล ที่มา: ถ่ายเมื่อวันที่ 25 ตุลาคม พ.ศ. 2556

ภาพประกอบ 5 วงดนตรีหล่อโก้ที่ใช้ผู้ชายบรรเลงเป็นครั้งแรกในปีพ.ศ. 2501

ที่มา: สมาคมอ้าวเคี้ยวเฮียบฮวย. (2556).

ในปี พ.ศ. 2506 นายวิเชียร หล่อทองไพศาล หรือที่คนตะพานหินรู้จักและเรียกว่า อาเจ็ก วิเชียร ซึ่งในตอนนั้นได้ถูกเลือกให้มาช่วยเป็นผู้สนับสนุนและดูแลวงดนตรี โดยมีตำแหน่งเป็นประธาน สมาคมดนตรีจีน และยังเป็นคณะกรรมการ ที่อายุน้อยที่สุด ของสมาคมอ้าวเคี้ยวเฮียบฮวย อาเจ็กวิเชียร ช่วยควบคุมดูแล จัดการระเบียบวางแผน สั่งสอนอบรมนักดนตรีและสมาชิกทุกคนใน วงดนตรีหล่อโก้ วอย่างดีมาโดยตลอด ในปี พ.ศ. 2516 อาเจ็กวิเชียรยังได้เปลี่ยนให้มีนักดนตรีผู้หญิง บรรเลงวงดนตรี หล่อโก้แทนนักดนตรีผู้ชาย เพราะว่าผู้หญิงมีความอ่อนหวาน อ่อนช้อย นุ่มนวล เวลาเล่นและดีไม่แข็ง กระด้างเหมือนผู้ชาย ตั้งแต่นั้นมาวงดนตรีหล่อ โอโก้ของคนตะพานหินก็ใช้ผู้หญิงบรรเลง มาตลอด (วิเชียร หล่อทองไพศาล. ม.ป.ป.: สัมภาษณ์)

ภาพประกอบ 6 วงดนตรีหล่อแก้วที่ใช้ผู้หญิงบรรเลง พ.ศ. 2516
ที่มา: ภาพเก่าเล่าขานตำนานสะพานหิน. (2556).

ภาพประกอบ 7 นายวิเชียร หล่อทองไพศาล ประธานกิตติมศักดิ์ถาวรสมาคมฮั่วเกี้ยวเฮียบหวยและ
ผู้ควบคุมวงดนตรีหล่อแก้วมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2506

ที่มา: ถ่ายเมื่อวันที่ 25 ตุลาคม พ.ศ. 2556

พ.ศ. 2520 อาจารย์ไฉ่ย้ายไปอยู่จังหวัดขอนแก่น อาจารย์ไฉ่ได้ขอให้อาแปะลิบ (นายไมตรี ศศิณิรัตชัย) ช่วยสานต่อและถ่ายทอดการสอน วงดนตรี หล่อโก้ว ซึ่งอาแปะลิบมีประสบการณ์ในวงดนตรีหล่อโก้วมาตั้งแต่รุ่นแรกๆ อาจารย์ไฉ่เป็นทั้งอาจารย์และเป็นทั้งรุ่นพี่ในวงดนตรีหล่อโก้วจึงได้ไว้วางใจและส่งมอบหน้าที่สำคัญให้กับอาแปะลิบ เพื่อสอนให้กับเยาวชนคนรุ่นหลัง อาแปะลิบดูแลและทำการสอนอย่างดีมาโดยตลอดจนถึงปัจจุบัน และมีอาเจ็กวิเชียร คอยสนับสนุนดูแลวงดนตรีหล่อโก้วมาควบคู่กัน

พ.ศ. 2526 อาเจ็กวิเชียรกับอาแปะลิบ ได้ปรึกษา ว่าควรที่จะเปลี่ยนผู้ดูแลวงดนตรีหล่อโก้ว เนื่องจากอาเจ็กวิเชียรมีอายุที่มากขึ้น ถ้าปีต่อๆ ไปอาจดูแลวงดนตรีได้ไม่เต็มที่ และที่สำคัญควรหาคนดูแลวงดนตรีที่หยังขึ้น และสามารถรักษาดูแลวงดนตรีหล่อโก้วให้มีสืบต่อไปยังชั่วลูกชั่วหลาน จึงส่งมอบวงดนตรีหล่อโก้วให้กับสมาคมฮั่วเกี้ยวเฮียบฮวย เพราะสมาคมมีความมั่นคง แน่นนอน และเหนียวแน่น อีกทั้งเป็นของ ประชาชนชาวตลาดสะพานหินและผู้มีจิตศรัทธาช่วยกัน ร่วมสร้างสมาคมขึ้น สามารถดูแลรักษาวงดนตรีหล่อโก้วได้ตามจุดประสงค์ที่อาเจ็กวิเชียรตั้งไว้จากนั้นมา วงดนตรีหล่อโก้วก็ได้อยู่ในความดูแลของสมาคมฮั่วเกี้ยวเฮียบฮวย

ปัจจุบันการบรรเลงดนตรีของวงหล่อโก้วสมาคมฮั่วเกี้ยวเฮียบฮวย เป็นการบรรเลงดนตรีแบบจีนแต้จิ๋ว เนื่องจากนักดนตรีจีนรุ่นแรกที่เข้ามาในอำเภอสะพานหินเป็นชาวจีนที่มีเชื้อสายแต้จิ๋ว ส่วนใหญ่ และได้ทำการสืบทอดดนตรีนี้ในรุ่นต่อๆ มาจนถึงปัจจุบัน การบรรเลงดนตรีประกอบพิธีกรรมของวงดนตรีหล่อโก้วนั้นมีพิธีเชิญเจ้า พิธีกรรมแห่เปียบ พิธีกรรมส่งเจ้าและพิธีขึ้นเสาที่ทึงเต็ง ซึ่งถือว่าเป็นงานหลักอีกงานที่ทำให้วงดนตรีหล่อโก้วสมาคมฮั่วเกี้ยวเฮียบฮวย ได้มีโอกาสรับใช้สังคมชาวจีนอย่างสมบูรณ์แบบ ซึ่งรูปแบบการบรรเลง เพลง ของวงดนตรี หล่อโก้ว สมาคมฮั่วเกี้ยวเฮียบฮวย ในปัจจุบันได้มีการพัฒนาปรับเปลี่ยนรูปแบบเพลง โดยผสมผสานระหว่างเพลงจีนโบราณและเพลงไทยสากล เพลงลูกทุ่ง เพื่อใช้ ประกอบพิธีกรรมแห่เปียบ เพื่อเป็นไปตามสมณนิยม และมีบทเพลงบรรเลงพิเศษที่ใช้ในพิธีกรรมเชิญเจ้าหรือที่เรียกว่าพิธีปวงจับเซียง

ในสมัยก่อนดนตรีรูปแบบนี้เข้ามาในประเทศไทยมีแต่เครื่องดนตรีประกอบจังหวะ จากนั้นได้มีการพัฒนานำเครื่องดนตรีประเภท บรรเลง ทำนองมาร่วมวงเพื่อความ ไพเราะ ซึ่งรูปแบบของวงดนตรีหล่อโก้วสมาคมฮั่วเกี้ยวเฮียบฮวยนั้นเป็นวงเครื่องดนตรีประกอบจังหวะซึ่งมีท้อ, ฉาบ, กลอง และมีเครื่องดนตรีบรรเลงทำนองมาผสม เพื่อความไพเราะ ตามแบบแผนดนตรีแต้จิ๋ว หล่อโก้วหรือวงดนตรีหล่อโก้วเป็นชื่อวงดนตรี ที่ชาวสะพานหินรู้จัก มาตั้งแต่อดีต จนถึงปัจจุบัน (ไมตรี ศศิณิรัตชัย . ม.ป.ป.: สัมภาษณ์)

ในอำเภอสะพานหิน มีคนจีนเข้ามาอาศัยและตั้งถิ่นฐานทำกิน จากนั้นได้มีการรวมกลุ่มคนจีนที่อพยพมาตามท้อง ถิ่นเดิมที่ตนจากมา และตั้งเป็นกลุ่มขึ้น เพื่อความสะดวก เมื่อมีกิจกรรมที่ต้องทำร่วมกันของแต่ละวัฒนธรรมของท้องถิ่นของตน ในอำเภอสะพานหิน มีการรวมกลุ่มของคนเชื้อสายจีนถึง 7 กลุ่ม คือ

1. กลุ่มเตี้ยเอี้ย
2. กลุ่มเตี้ยอัน
3. กลุ่มเก็กเอี้ย
4. กลุ่มท่งไฮ้
5. กลุ่มโผวเล้ง
6. กลุ่มฮากกา
7. กลุ่มไหหลำ

ในปี 2487 ได้มีการก่อตั้งสมาคมฮั่วเกี้ยวเฮียบฮวย มีวัตถุประสงค์เพื่อ รวมกลุ่มของคนเชื้อสายจีน ที่แยกตัวออกเป็นแต่ละกลุ่ม ในอำเภอตะพานหิน มารวมเป็นกลุ่ม เดียว เพื่อเป็นศูนย์รวมของชาวจีน สร้าง ความ สามัคคีของคนจีนทุกกลุ่มเข้าด้วยกัน และสร้างคุณประโยชน์ตอบแทนคุณของแผ่นดิน ที่ให้ชาวจีนได้เข้ามาอาศัยร่วมพระบรมโพธิสมภาร การรวมกลุ่มของชาวจีนทำเพื่อทำประโยชน์ให้แก่สังคมในขณะนั้น มี นายซุนห้ พรรณเชษฐ์ (ปัจจุบันเสียชีวิตแล้ว) ดำรงตำแหน่งนายกสมาคมฮั่วเกี้ยวเฮียบฮวยเป็นคนแรก

ภาพประกอบ 8 นายซุนห้ พรรณเชษฐ์ ดำรงตำแหน่งนายกสมาคมฮั่วเกี้ยวเฮียบฮวยเป็นคนแรก

ที่มา: สมาคมฮั่วเกี้ยวเฮียบฮวย. (2556).

ต่อมาในปี พ.ศ. 2489 ทางสมาคมฮั่วเคี้ยวเฮียบฮวย ได้รวบรวมทุนทรัพย์สร้างโรงเรียนหัวเฉียว ด้วยทุนทรัพย์ของสมาคม ซึ่งประชาชนชาวตลาดตะพานหินและผู้มีจิตศรัทธา ทั้งชาวไทยและชาวจีน ช่วยกันบริจาคทรัพย์สินซื้อที่ดิน สร้างอาคารเรียนไม้สองชั้น ขนาดกว้าง 14 เมตร ยาว 42 เมตร โดยเริ่มสร้างตั้งแต่วันที่ 5 พฤศจิกายน พ.ศ. 2489 และแล้วเสร็จในวันที่ 14 ตุลาคม พ.ศ. 2490 ได้อาคารเลขที่ 82 และนายอ้ายหมิ่น แซ่กู่ (ปัจจุบันเสียชีวิตแล้ว) นายกสมาคม ได้ขออนุญาตเป็นเจ้าของโรงเรียน และเปิดทำการสอนพร้อมตั้งชื่อโรงเรียนว่า “โรงเรียนหัวเฉียว” โดยมีผู้บริหารในตำแหน่ง ผู้รับใบอนุญาต ผู้จัดการ และครูใหญ่ ดูแลบริหารโรงเรียนภายใต้คำขวัญของโรงเรียนที่ว่า “เรียนรู้อสามภาษา วิทยา ก้าวไกลใจฝ่คุณธรรมนำประชาธิปไตย” โดยทำการเปิดสอนตั้งแต่ระดับชั้น อนุบาลถึงระดับมัธยมศึกษา ตอนต้น โรงเรียนหัวเฉียวตั้งอยู่เลขที่ 82 ถนนแดงทองดี ตำบลตะพานหิน อำเภอตะพานหิน จังหวัด พิจิตร มีเนื้อที่ 4 ไร่ 75 ตารางวา เนื่องจากโรงเรียนอยู่ใจกลางชุมชน จึงเปิดโอกาสบริการด้านอาคาร สถานที่สำหรับจัดงานมงคลสมรสและจัดสัมมนา โรงเรียนยังเป็นโรงเรียนแรกของอำเภอตะพานหินที่ เปิดทำการสอนภาษาจีน เป็นภาษาที่สามให้กับนักเรียน ซึ่งทางโรงเรียนถือเป็นลักษณะพิเศษของ โรงเรียน ปัจจุบันสมาคมฮั่วเคี้ยวเฮียบฮวยได้ขยายงานและดูแล โรงเรียนหัวเฉียว สุสานหัวเฉียว เขาทรายและวงดนตรีหล่อโก้ว (นายรังสรรค์ เกษรคุปต์. ม.ป.ป.: สัมภาษณ์)

ภาพประกอบ 9 นายอ้ายหมิ่น แซ่กู่ นายกสมาคมอันดับ 2 ผู้ริเริ่มก่อตั้งโรงเรียนหัวเฉียว ผู้รับใบอนุญาต เป็นเจ้าของโรงเรียนคนแรก

ที่มา: สมาคมฮั่วเคี้ยวเฮียบฮวย. (2556).

ภาพประกอบ 10 นายรังสรรค์ เกษรคุปต์ ประธานกรรมการ โรงเรียนหัวเฉียวสมาคมฮั่วเคี้ยวเซียบฮวย
อำเภอตะพานหินคนปัจจุบัน

ที่มา: สมาคมฮั่วเคี้ยวเซียบฮวย. (2556).

ภาพประกอบ 11 รูปหมู่นักเรียนโรงเรียนหัวเฉียวถ่ายร่วมกับผู้บริหารของสมาคมฮั่วเคี้ยวเซียบฮวยในอดีต

ที่มา: สมาคมฮั่วเคี้ยวเซียบฮวย. (2556).

ภาพประกอบ 12 โรงเรียนหัวเฉียวสถานที่ใช้ซ้อมวงดนตรี

ที่มา: ถ่ายเมื่อวันที่ 30 ตุลาคม พ.ศ. 2556

ภาพประกอบ 13 อาคารอเนกประสงค์

ที่มา: ถ่ายเมื่อวันที่ 30 ตุลาคม พ.ศ. 2556

2. ศึกษาวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับวงดนตรีหล่อแก้วสมาคมฮั่วเคี้ยวเฮียบหวย

2.1 ความเชื่อที่เกี่ยวข้องกับวงหล่อแก้วสมาคมฮั่วเคี้ยวเฮียบหวย

ชาวจีนมีความเชื่อ ประจําท้องถิ่นของตน ที่เกี่ยวข้องกับการนับถือเทพยดาฟ้าดิน วิญญาณบรรพบุรุษ และธรรมเนียมปฏิบัติ ที่สืบทอดกันมาตั้งแต่สมัยโบราณ และการอยู่ร่วมกันในสังคม ทำให้ชุมชนชาวจีนมีสภาพแวดล้อมและวิถีชีวิตความเป็นอยู่ งดงามตามแบบแผนวัฒนธรรมจีนที่มีมาแต่เดิม ย่อมส่งผลถึงการดำรงชีวิต ซึ่งความเชื่อนี้เกิดจากความคิดและการปฏิบัติตามคำพูดปากต่อปาก บอกกล่าวกันมาของมายาวนานจนกลายเป็นวัฒนธรรมประเพณีที่ชาวจีนปฏิบัติตามความเชื่อดั้งเดิม และรักษาประเพณีอันดีงามของวัฒนธรรมจีน ซึ่งความเชื่อในวงดนตรีหล่อแก้วสมาคมฮั่วเคี้ยวเฮียบหวย อำเภอตะพานหิน จังหวัดพิจิตร มีดังนี้

2.1.1 พิธีไหว้ครู ช่งง่วนส่วย ซึ่งเป็นเทพเจ้าแห่งศิลปศาสตร์ต่างๆ เช่น การดนตรี การแสดงและศิลปะแห่งการบันเทิงต่างๆ อุปรากรจีน มังกร เอ็งกอ ฯลฯ วงดนตรีหล่อแก้วทั้งหลายต่างนิยมเคารพกราบไหว้เทพช่งง่วนส่วยก่อนการแสดง เพื่อให้เกิดขวัญและกำลังใจเพื่อเป็นสิริมงคลแก่นักแสดงเอง ที่ใดมีคณะหล่อแก้ว ที่นั่นต้องมีศาลสถิตเทพช่งง่วนส่วย การไหว้เทพช่งง่วนส่วย ซึ่งในวงดนตรีหล่อแก้วสมาคมฮั่วเคี้ยวเฮียบหวย ถือเป็นครูทางด้านดนตรี การไหว้ครูเป็นพิธีกรรมที่สำคัญอย่างหนึ่งของวงดนตรีหล่อแก้ว และนับเป็นประเพณีของวงดนตรีที่นิยมปฏิบัติมา การไหว้ครูหรือเทพช่งง่วนส่วย ยังเป็นการแสดงตนว่า ตนเองขอเป็นศิษย์ของท่านโดยตรง พิธีไหว้ครูของวงดนตรีหล่อแก้วจะไหว้ในวันก่อนการแสดงดนตรี นักดนตรีทุกคน จะต้องมาที่สมาคมดนตรีจีน กู้หลักไปไว้ เพื่อแสดงความระลึกถึงบุญคุณของครูบาอาจารย์ และครูที่ล่วงลับไปแล้ว ที่ประสิทธิ์ประสาทวิชาเราจนการแสดงถึงความกตัญญูต่อครูบาอาจารย์ เพื่อให้ครูได้อำนวยอวยพรให้กับนักดนตรีและสมาชิกทุกคน การจัดพิธีไหว้นับเป็นขนบธรรมเนียมประเพณีอันดีงามอย่างหนึ่งและนับเป็นประเพณีของวงดนตรีที่นิยมปฏิบัติมา

การไหว้ครูหรือเทพเจ้าช่งง่วนส่วย ในวงดนตรีหล่อแก้วสมาคมฮั่วเคี้ยวเฮียบหวย ก่อนการไหว้นั้นจะต้องทำความสะอาดบริเวณศาล จากนั้นเตรียม น้ำชา ผลไม้ตามฤดูกาล 3 หรือ 5 อย่าง ดอกไม้ รูป 3 ดอก เทียน โดยจะมีอาแปะลิบ อาจารย์ผู้สอนและหัวหน้าวงดนตรีเป็นผู้นำกล่าวขอพรพร้อมกับอธิษฐาน จากนั้นนำรูปปักที่กระถางรูปหน้าศาล

ภาพประกอบ 14 ชั่ง่วนส่วย ซึ่งเป็นเทพเจ้าแห่งศิลปะศาสตร์

ที่มา: ถ่ายเมื่อวันที่ 25 ตุลาคม พ.ศ. 2556

2.1.2 การรับศิษย์ของวงศ์หล่อโก้ว ในสมัยก่อนทางสมาคมดนตรีจีนจะนำส้มไปที่บ้านของนักดนตรี เพื่อเป็นการขออนุญาตทางผู้ปกครอง และบอกให้ครอบครัวนักดนตรีรับรู้อย่างเป็นทางการ ว่าทางสมาคมมีความประสงค์ที่จะขออนุญาต นำเด็ก ในปกครอง ออกมาฝึกซ้อมและแสดงดนตรีของวงศ์หล่อโก้วเพื่อแห่เชิญเจ้า เนื่องจากสมัยก่อนชาวจีนไม่นิยมให้ลูกสาวออกนอกบ้าน ต้องเป็นแม่บ้านแม่เรือน เก็บเนื้อเก็บตัว และการออกมาแสดงดนตรีนั้นเป็นการไม่เหมาะสมสำหรับผู้หญิง การนำส้มไปที่บ้านนั้น เป็นการประกาศให้ทราบว่า ลูกสาวไม่ได้ทำในสิ่งที่เสื่อมเสีย ผิดจารีตประเพณี แต่เป็นการได้รับเกียรติและเป็น ที่ยอมรับของสังคมและชุมชนชาวจีน อีกทั้งส้มยังเป็นผลไม้มงคล ที่แปลว่า โชคดี ยังถือเป็นการอวยพรให้กับครอบครัวนักดนตรีอีกด้วย แต่ในปัจจุบัน กาลเวลา ได้เปลี่ยนไปตามความเจริญรุ่งเรืองของ เทคโนโลยี ทำให้ในสมัยนี้ไม่มีประเพณีนำส้มเชิญนักดนตรีหล่อโก้วอีกแล้ว

2.1.3 พิธีขอมาเจ้าของหนังกลอง ผู้ที่ตีกลอง (ตัวโก้ว) จะต้องทำการขอมาเจ้าของหนังกลอง จามรีหรือวัว ที่เสียชีวิตเพื่อเอาหนังมาทำเป็นเครื่องดนตรีให้ พวกเราได้ใช้บรรเลงในงานต่างๆ ถือเป็นการทำความเคารพและระลึกถึงบุญคุณต่อเจ้าของหนังกลอง ผู้ตีจะต้องทำความสะอาด และดูแลกลองให้อยู่ในสภาพที่สมบูรณ์ ให้รู้จักรักและหวงแหนเครื่องดนตรีที่เปรียบเสมือนครูที่คอยสั่งสอนและให้ความรู้กับผู้ที่ตีกลอง

2.2 พิธีกรรมที่เกี่ยวข้องกับการบรรเลงวงดนตรีห่อแก้วสมาคมฮั่วเคี้ยวเฮียบหวย

พิธีกรรมที่เกี่ยวข้องกับการบรรเลงวงดนตรีห่อแก้วสมาคมฮั่วเคี้ยวเฮียบหวย อำเภอตะพานหิน จังหวัดพิจิตร นั้นประกอบไปด้วยพิธีกรรมที่เกี่ยวข้องดังต่อไปนี้

2.2.1 งานประจำปีเจ้าพ่อเจ้าแม่ ปึงท้าวกงม่า อำเภอตะพานหิน จังหวัดพิจิตร

งานประจำปีเจ้าพ่อเจ้าแม่ ปึงท้าวกงม่า จะจัดขึ้นในเดือนพฤศจิกายนหลังจากเสร็จสิ้นจากฤดูกาลเก็บเกี่ยวพืชผลทางการเกษตร ซึ่งชาวจีน แต่จิว ในอำเภอตะพานหิน ยังคงยึดถือปฏิบัติเกี่ยวกับพิธีกรรมทางศาสนาเช่นเดียวกับที่เคย ปฏิบัติกันในเมืองจีน ซึ่งจะจัดงานขึ้นปีละหนึ่งครั้ง เป็นประจำปี และว่าจ้างงิ้วมาแสดงเพื่อเป็นการตอบแทนคุณของเทพเจ้าที่ท่านช่วยดูแลรักษา ช่วยในด้านการค้าขาย ให้มี กิจการรุ่งเรือง การค้าขายดี ร่ำรวย ปกป้องคุ้มครอง เราและครอบครัวมาตลอดทั้งปี อีกทั้งยังมีการแสดง ฟันบ้านแต่จิว เช่น คณะสิงโต เอ็งกอ มังกร วงดนตรีห่อแก้ว และมีขบวนแห่เป็ เป็นการแสดงของลูกหลานชาวตะพานหินซึ่งได้สร้างชื่อเสียงให้กับชาวอำเภอตะพานหินเป็นอย่างมาก ซึ่งจัดมาเป็นประจำปี

ในอำเภอตะพานหินมีศาลเจ้าที่ชาวจีนในอำเภอตะพานหินให้ความเคารพและศรัทธาเป็นอย่างมาก คือศาลเจ้าพ่อปึงท้าวกงเป็นที่เคารพนับถือของชาวจีน แต่จิว ศาลเจ้าแม่ทับทิมซึ่งเป็นที่นับถือของชาวไท่หล่า และวิหารเทพสถิตสมาคมพุทธพิชัยตะพานหินพังไถ่เกาะ 24 เป็นที่ประทับของฮั่วเอี้ยงฮั้งเซี้ยะโจ้ว (ฮุกโจ้ว) ศาลเจ้าพ่อปึงท้าวกง ซึ่งแปลว่า เทพเจ้าที่คุ้มครอง เทพเจ้า ของที่ดิน เทพเจ้าประจำท้องถิ่นซึ่งมีอยู่ทั่วไปในเมืองจีนตามชุมชนต่างๆ มีหน้าที่ดูแลความทุกข์สุขของประชาชน ซึ่งชาวจีนแม้จะอพยพไปที่อื่น ก็ยังยึดมั่นในความเชื่อดังเดิมนี้อยู่ จึงใช้ไม้สลักเป็นรูปเคารพกราบไหว้ ในความหมายว่าเป็นรูปเคารพของผู้เป็นใหญ่แห่งเขตนั่นๆ ได้ เรียกชื่อว่า ปึงท้าวกง ภายในศาลเจ้าพ่อปึงท้าวกง นอกจากมีเจ้าพ่อปึงท้าวกงแล้ว ยังมีเจ้าพ่อไล่ซึ่งเอี้ยะ (เทพเจ้าแห่งโชคลาภ), เจ้าพ่อกำเทียนได้ตี้ (เทพคุ้มครองประตูสวรรค์ก็ได้), ที่ตี้แป๊ะบ้อ (เทพเจ้าฟ้าดิน), เจ้าพ่อเขาคอก , ที่ตี้จู้เอี้ย , มั่งซัง (เจ้าที่เฝ้าประตู) , มังกรกิมเล้ง และในงานประจำปีเจ้าพ่อเจ้าแม่ ปึงท้าวกงม่า วงดนตรีห่อแก้วสมาคมฮั่วเคี้ยวเฮียบหวย มีหน้าที่ในการบรรเลงประกอบพิธีกรรมที่เกี่ยวข้องดังต่อไปนี้

2.2.1.1 พิธีกรรมเชิญเจ้า

พิธีกรรมเชิญเจ้าออกจากศาลเจ้าที่ประทับสู่ศาล เจ้าชั่วคราวนั้น ต้องเชิญ เจ้าพ่อปึงท้าวกงซึ่งเป็นเทพเจ้าที่เป็นประธานในงานงิ้วออกจากศาลเจ้าก่อน พิธีกรรมเชิญเจ้านั้นต้องเชิญในวันแรกของงานที่จัดขึ้น ใช้เวลาในช่วงเช้าห้ามเกิน 12.00 น. คณะสิงโตเป็นคณะแรกที่เข้าสู่ศาลเจ้าพ่อปึงท้าวกงเพื่อทำพิธีเคารพ จากนั้นต่อด้วยคณะเอ็งกอ มังกร และ วงดนตรีห่อแก้ว อนุญาตให้เทพเจ้าออกจากศาลเจ้าที่ประทับได้นั้นต้องทำการอัญเชิญกระถางรูป และอัญเชิญองค์เจ้าพ่อเจ้าแม่

การอัญเชิญเจ้านั้นจำต้องมียวงดนตรีหล่อโก้วในการทำพิธีอัญเชิญ โดยจะใช้พิธีปวงจับเซียงหรือปวงเซียง “พิธีปวงเซียง” หมายถึง การบรรเลงบทเพลงซุนนุมนเทวดา ซึ่งประกอบไปด้วยบทเพลงดังต่อไปนี้ 1. บุ่งเตียมกัง 2. ซังซุยกั้ว 3. ซิงจุยหลง 4. เซียงกอ 5. ตัวซุยกั้ว 6. โก้วนุยจื่อ 7. เซ็งกังอึ้ง 8. เกียกวง 9. ซังกัยจื่อ 10. กังยี่จู้ 11. หังหยี่เลาะ เพื่อสักการะและอวยพรสิ่งศักดิ์สิทธิ์เพื่ออัญเชิญเทพเจ้าและสิ่งมงคลต่างๆ ตามความเชื่อถือของชาวจีนในสมัยโบราณ ซึ่งเชื่อว่าดนตรีสามารถเป็นสื่อกลางระหว่างมนุษย์กับสิ่งศักดิ์สิทธิ์ได้ จากนั้นถึงสามารถเคลื่อนย้ายองค์เจ้าพ่อทุกพระองค์ที่อยู่ในศาลออกจากแท่นที่ประทับสู่เกี้ยวเพื่อขึ้นขบวนเสด็จไปรับองค์เจ้าแม่ทับทิม และฮ้อเอี้ยฮั้งเซี้ยะโจ้ว (ฮุกโจ้ว) ที่ศาลเจ้า เพื่อเข้าประทับในศาลเจ้าชั่วคราว งานนี้ประจำปีเจ้าพ่อเจ้าแม่ ปึงท้าวกงมาเป็นงานของชาวจีนแต่จิว แต่เวลามีงานนี้ ไม่ว่าจะเป็นของชาวจีนแต่จิวหรือชาวจีนไหหลำ ต้องอัญเชิญเทพเจ้า ทุกพระองค์ที่อยู่ในท้องถิ่น นั้นออกด้วย การที่จะเชิญเจ้าออกจากศาล เพื่อขึ้นเกี้ยวไปที่ศาลเจ้าชั่วคราวนั้น ต้องเดินแห่ตามเข็มนาฬิกา และห้ามแห่เจ้าลอดผ่านใต้สะพานโดยเด็ดขาด เพราะเป็นสิ่งที่ศักดิ์สิทธิ์ ห้ามมีสิ่งของ หรือมนุษย์ อยู่สูงกว่าเจ้าพ่อเจ้าแม่ ถ้าจำเป็นต้องลอดผ่านใต้สะพาน ต้องใช้ผ้าแดงคลุม ทั้งเกี้ยว จึงลอดผ่านได้ แต่ส่วนใหญ่ไม่นิยมลอดผ่านใต้สะพาน หลังจากที่ได้เจ้าพ่อเจ้าแม่ทุกพระองค์ได้ประทับในศาลเจ้าชั่วคราวนั้น จะมีดีเก้ง (คนเฝ้าศาลเจ้า) เป็นคนจุดธูป จุดเทียน และเปลี่ยนน้ำชา ในศาลเจ้าชั่วคราวทุกวัน

ภาพประกอบ 15 วงดนตรีหล่อโก้วบรรเลงปวงจับเซียง

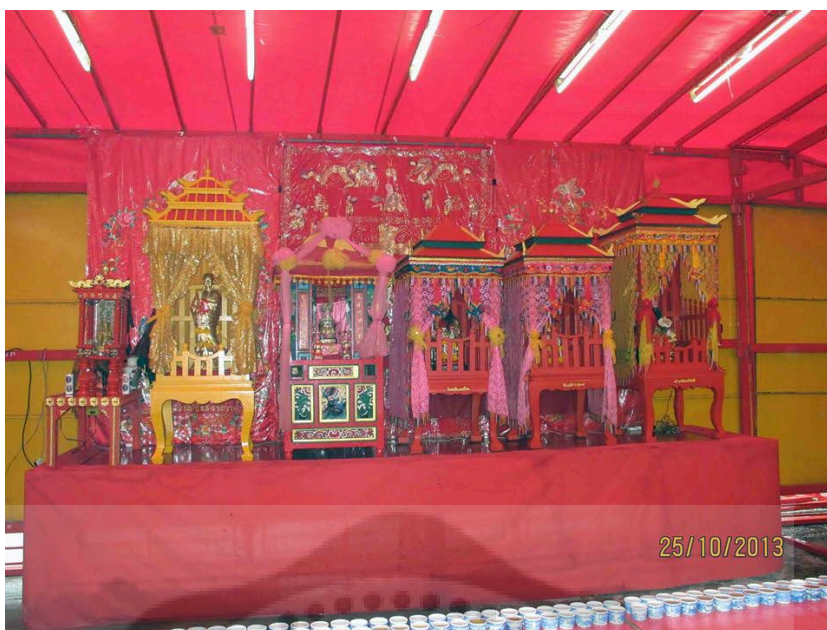
ที่มา: ถ่ายเมื่อวันที่ 25 ตุลาคม พ.ศ. 2556

ภาพประกอบ 16 ถ่านั่งไฉ่ยกองค์เจ้าพ่อออกจากแท่นที่ประทับเพื่อย้ายสู่เกี้ยว
ที่มา: ถ่ายเมื่อวันที่ 25 ตุลาคม พ.ศ. 2556

ภาพประกอบ 17 ถ่านั่งยกเกี้ยวเจ้าพ่อขึ้นรถเลื่อนขบวนเสด็จไปศาลเจ้าชั่วคราว
ที่มา: ถ่ายเมื่อวันที่ 25 ตุลาคม พ.ศ. 2556

ภาพประกอบ 18 เจ้าพ่อเจ้าแม่ทุกพระองค์เข้าประทับในศาลเจ้าชั่วคราว

ที่มา: ถ่ายเมื่อวันที่ 25 ตุลาคม พ.ศ. 2556

2.2.1.2 พิธีกรรมแห่เป็ย

พิธีกรรมแห่เป็ย จัดขึ้นในวันที่ 3 ของงานจั่วประจำปีเจ้าพ่อเจ้าแม่ ปึงท้าวกงม่า พิธีกรรมแห่เป็ย (เจ็ยเป็ย) หมายถึง ขบวนแห่ป้ายหรือผ้า ที่เขียนคำอวยพร เพื่อเป็นสิริมงคลให้แก่ชาวอำเภอตะพานหิน พิธีกรรมแห่เป็ย กำหนดให้เป็นวันแห่เจ้า หรือวันพระออกเที่ยวเพื่อโปรดสัตว์ ซึ่งอีกนัยหนึ่งคือ เหมือนกษัตริย์เสด็จเยี่ยมราษฎร ขบวนแห่จะมีการจัดการละเล่นพื้นบ้านแต่จั่วในริ้วขบวน สลับกับเป็ยอย่างสวยงาม ระหว่างแห่เป็ยไปรอบตลาดก็จะมี การแสดงของการละเล่นพื้นบ้านแต่จั่ว ซึ่งการละเล่นสิงโต เอ็งกอ มังกร และวงดนตรีห่อไถ้นำหน้าขบวนเสด็จของเจ้าพ่อเจ้าแม่ การละเล่นพื้นบ้านของชาวแต่จั่วเป็นการแสดงของลูกหลานชาวตะพานหิน ให้ชาวอำเภอตะพานหินได้ ชมการละเล่น ที่ใกล้ชิดกับวิถีชีวิตผู้คน และเป็นการรักษาวัฒนธรรมประเพณีที่มีมาตั้งแต่อดีตของชาวอำเภอตะพานหิน

ลำดับขั้นตอนการประกอบพิธีกรรมแห่เป็ย

1. เริ่มพิธีกรรมเวลา 7.00 น. คณะสิงโต สมาคมพ่อค้าตะพานหิน เป็นคณะแรกที่เข้าสู่ศาลเจ้าชั่วคราวทำพิธีเคารพสักการะต่อเจ้าพ่อเจ้าแม่ จากนั้นต่อด้วยคณะ สิงโต เอ็งกอและมังกรเงิน มังกรทองสมาคมพ่อค้าตะพานหิน การทำพิธีเคารพ เจ้าพ่อเจ้าแม่และที่เต้เป้บ้อ (เทพเจ้าฟ้าดิน) เพื่อเป็นการบอกกล่าวขอพร และขอมาถึงเทพเจ้าทุกๆพระองค์ รวมถึงการแสดงถึงความเคารพกตเวทีแด่ท่านบูรพาจารย์และครูบาอาจารย์ผู้ซึ่งได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาให้กับการละเล่นพื้นบ้าน

ภาพประกอบ 19 มังกรเงินมังกรทองทำความเคารพสักการะเจ้าพ่อเจ้าแม่หน้าศาลเจ้าชั่วคราว

ที่มา: ถ่ายเมื่อวันที่ 27 ตุลาคม พ.ศ. 2556

2. วงดนตรีหล่อโก้วสมาคมฮั่วเคี้ยวเฮียบหวย ทำพิธีกรรมปวงจับเซียง พิธี ปวงจับเซียงหรือปวงเซียงนั้นเป็นบท เพลงชุดชุมนุมเทวดา จะใช้ ลีวปั้ง (กรับมือ) เข้ามาบรรเลงร่วมกับ ตัวโก้ว (กลอง) เพื่อสักการะและอวยพรสิ่งศักดิ์สิทธิ์ และเพื่ออัญเชิญเทพเจ้า ทุกพระองค์ลงมาสู่สถานที่นั้นๆ เพื่อบอกกล่าวขอ พรให้ช่วยคุ้มครองรักษา ช่วยคลี่คลายความกล้า ความมั่นใจ ให้ กับผู้ที่มาร่วมงานและ วงดนตรีหล่อโก้วให้เล่นได้ อย่างราบรื่นตลอดทั้งงาน คนแต่จิวใช้วงดนตรีหล่อโก้วเป็นเสมือนดนตรีศักดิ์สิทธิ์คล้ายกับคนไทยที่ใช้วงปี่พาทย์ในพิธีกรรมต่างๆ วงดนตรีหล่อโก้วจึงเป็นดนตรีที่ใช้ในงานมงคลที่เกี่ยวข้องกับเทพเจ้าเป็นส่วนใหญ่ เมื่อวงดนตรีหล่อโก้วบรรเลงปวงเซียงเสร็จจึงจะสามารถเคลื่อนย้ายเทพเจ้าออกจากแท่นที่ประทับได้

ภาพประกอบ 20 วงดนตรีหล่อแก้ว ทำพิธีกรรมปวงจับเซียง หน้าศาลเจ้าชั่วคราว

ที่มา: ถ่ายเมื่อวันที่ 27 ตุลาคม พ.ศ. 2556

3. คณะเก้านั่ง ทั้ง 29 คน ส่งตัวแทนจุดธูป 29 ดอก ไหว้ที่ใต้แป้น้อ (เทพเจ้าฟ้าดิน) ด้านหน้าศาลเจ้าชั่วคราว ด้วยธูป 3 ดอก คนจีนมีความเชื่อในเรื่องฟ้าดินว่ายิ่งใหญ่และมีความสำคัญมากต่อวิถีชีวิต จึงต้องไหว้ฟ้าดินก่อน จากนั้นเข้ามาไหว้เจ้าพ่อเจ้าแม่ ทั้ง 6 พระองค์ และมังกรกิมเล้ง ด้านในศาลเจ้าองค์ละ 3 ดอก และไหว้ที่ตู้ธูป 5 ดอก เพื่อบอกกล่าวสิ่งศักดิ์สิทธิ์และขอพรจากเทพเจ้าให้งานประจำปีที่ดีจัดขึ้น สำเร็จบรรลุผล จากนั้นคณะเก้านั่งจึงสามารถเคลื่อนย้ายเกี้ยวองค์เจ้าพ่อเจ้าแม่ และกระถางธูป ออกจากศาลเจ้าชั่วคราวเพื่อขึ้นรถยนต์และตั้งขบวนแห่รอบตลาด

ภาพประกอบ 21 คณะถ้ำนี้ จุติรูปเพื่อบอกกล่าวขอพรจากเจ้าพ่อเจ้าแม่

ที่มา: ถ่ายเมื่อวันที่ 27 ตุลาคม พ.ศ. 2556

4. การจัดตั้งขบวนพิธีกรรมแห่เปี้ยหรือเจี้ยเปี้ย

รถคันที่ 1 เบเก๋ล้อหรือล้อจินตเปิดทางเป็นระยะ ตลอดเส้นทางที่ขบวนแห่ผ่าน เพื่อขอ ชาวบ้านหรือรถที่จอดขวางเส้นทางจราจร เปิดทางให้ขบวนแห่เจ้าพ่อเจ้าแม่ผ่านทางโดยสะดวก

รถคันที่ 2 แต่งตั้งเจ้าพ่อเจ้าแม่ คือโคมกระดาชลูกใหญ่เขียนชื่อเทพเจ้าเป็นภาษาจีนเพื่อบอกว่าขบวนแห่นี้เป็นของเทพเจ้าพระองค์ใด

รถคันที่ 3 ไชกี้ ป้ายสีแดงมีตัวหนังสือทองเขียนคำที่เป็นมงคลติดกับไม้ไผ่ ดันเขียนชื่อเจ้าพ่อเจ้าแม่ ภายหลังจากงานประจำปีเจ้าพ่อเจ้าแม่ ไชกี้จะถูกส่งไปยังผู้ชนะประมูลช่วยงานเจ้าพ่อเจ้า

รถคันที่ 4 เล่งกี้ ธงศักดิ์สิทธิ์ของพญามังกรเป็นภาชนะของเจ้าแม่กวนอิม

รถคันที่ 5 ป้ายไม้แดง-เหลือง เขียนภาษาจีนเพื่อบอกยศตำแหน่งของเทพเจ้า

รถคันที่ 6 เปี้ย เขียนตัวหนังสือภาษาจีนอวยพรแก่ประชาชน เดินวนรอบตลาดสะพานหินตามเข็มนาฬิกา ขบวนแห่เปี้ยจะเกณฑ์บ้านที่มีสาวงามลูกหลานชาวสะพานหินมาร่วมขบวน ดังนั้นหากต้องการดูว่าลูกสาวบ้านไหนสวยก็ให้คอยดูเวลาแห่เปี้ย

ขบวนแห่การละเล่นพื้นบ้านแต่จ้าว เช่น สิงโต เอ็งกอ มังกรเงิน-มังกรทอง เชื่อว่าเป็นสิ่งที่เป็นสิริมงคล และเชื่อว่าการเชิดสิงโต มังกรและเอ็งกอจะนำมาซึ่งความโชคดี จะบันดาลโชคลาภมาให้ คอยช่วยปกป้องและขับไล่ภัยต่าง ๆ ไม่ให้มารังควานผู้คน การละเล่นพื้นบ้านแต่จ้าว นับว่าเป็นประเพณีที่สนุกสนานและน่าตื่นเต้น

ขบวนแห่วงดนตรีหล่อโก้วสมาคมฮั่วเกี้ยวเฮียบหวย นำหน้าขบวนแห่ของเจ้าพ่อเจ้าแม่ วงดนตรีหล่อโก้วบรรเลง เจียโหล่วเกีย คือเพลงบรรเลงทั่วไปหลังจากเจ้าเสด็จประทับที่เกี้ยวแล้ว

รถเชิญกระถางรูป ระหว่างพิธีกรรมแห่เปียบ ชาวบ้านในอำเภอตะพานหินจะนำรูปของตนมาเปลี่ยนกับรูปของเจ้าพ่อเจ้าแม่ เพื่อนำไปบูชาต่อที่บ้านของตน มีความเชื่อว่ารูปเปรียบเสมือนตัวแทนองค์เจ้าพ่อเจ้าแม่ ถ้าได้รูปในกระถางประจำพระองค์ไปบูชาไว้ในบ้านก็เสมือนได้อัญเชิญองค์เจ้าพ่อเจ้าแม่ มาคุ้มครองรักษาตนและครอบครัวที่บ้านเรือนของตน

รถเชิญเกี้ยวองค์เจ้าพ่อเจ้าแม่ จะเรียงตามชั้นยศบนสวรรค์จากยศตำแหน่งน้อยไปถึงยศตำแหน่งสูง เริ่มด้วย เฮ้อเอี้ยฮังเซี้ยะโจ้ว (ฮุกโจ้ว) , เจ้าแม่ทับทิม , เจ้าพ่อไฉ่ซิงเอี้ยะ , ปุงท้าว กงม่า , เจ้าพ่อกำเทียนได้ดี การที่ขบวนแห่เปียนำขบวนเสด็จของเจ้าพ่อเจ้าแม่ มาอยู่ด้านหลังของขบวนนั้น ก็เพื่อให้องค์เจ้าพ่อเจ้าแม่ ได้รับชมการแสดงพื้นบ้านแต่จ้าว ขบวนแห่ และอำนวยการพรให้กับผู้มาร่วมพิธีกรรมแห่เปียบ

ภาพประกอบ 22 ขบวนแห่เครื่องแสดงเกียรติยศเทพเจ้า

ที่มา: ถ่ายเมื่อวันที่ 27 ตุลาคม พ.ศ. 2556

ภาพประกอบ 23 เป็ขอวยพรจากเจ้าพ่อเจ้าแม่

ที่มา: ถ่ายเมื่อวันที่ 27 ตุลาคม พ.ศ. 2556

ภาพประกอบ 24 สิงโตเชิดระหว่างพิธีกรรมแห่เป็ข

ที่มา: ถ่ายเมื่อวันที่ 27 ตุลาคม พ.ศ. 2556

ภาพประกอบ 25 คณะเอ็งกอ พะญู

ที่มา: ถ่ายเมื่อวันที่ 27 ตุลาคม พ.ศ. 2556

ภาพประกอบ 26 มังกรแห่รอบตลาดนำหน้าขบวนเสด็จของเจ้าพ่อเจ้าแม่

ที่มา: ถ่ายเมื่อวันที่ 27 ตุลาคม พ.ศ. 2556

ภาพประกอบ 27 วงดนตรีหล่อโก้วสมาคมฮั่วเคี้ยวเหียบหวยบรรเลงอยู่หน้าขบวนแห่เจ้าพ่อเจ้าแม่

ที่มา: ถ่ายเมื่อวันที่ 27 ตุลาคม พ.ศ. 2556

ภาพประกอบ 28 ชาวบ้านนำรูปของตนมาแลกกับรูปในกระถางของเจ้าพ่อเจ้าแม่

ที่มา: ถ่ายเมื่อวันที่ 27 ตุลาคม พ.ศ. 2556

ภาพประกอบ 29 ขบวนแห่เจ้าพ่อเจ้าแม่

ที่มา: ถ่ายเมื่อวันที่ 27 ตุลาคม พ.ศ. 2556

5. ระหว่างพิธีกรรมแห่เปียบ ชาวบ้านร้านตลาดที่ขบวนแห่เปียบผ่านจะตั้งโต๊ะไหว้เทพเจ้า กา รจัดของไหว้เทพเจ้าประกอบไปด้วย ของหวาน ของหวาน ผลไม้และเครื่องดื่ม ชาวจีนในอำเภอตะพานหินมีความเชื่อว่า ถ้าบ้านหรือร้านค้าของตนมีวงดนตรีหล่อโก้วมาทำพิธีกรรมปวงจับเซียงวงดนตรีบรรเลงเพลงซังซุยโก้ว ที่บ้านหรือร้านค้าจะค้าขายดีมีกำไร มีความอยู่เย็นเป็นสุข ประกอบกิจการค้าเจริญรุ่งเรือง มีสุขภาพ พลานามัยสมบูรณ์แข็งแรง เพื่อความสุขความเจริญรุ่งเรือง สงบร่มเย็น

ภาพประกอบ 30 วงดนตรีหล่อโก้วทำพิธีกรรมปวงจับเซียงระหว่างพิธีกรรมแห่เปียบ

ที่มา: ถ่ายเมื่อวันที่ 27 ตุลาคม พ.ศ. 2556

2.2.1.3 พิธีกรรมส่งเจ้า

พิธีกรรมส่งเจ้ากลับศาลเจ้าที่ประทับ จะจัดขึ้นในวันสุดท้ายของงาน พิธีกรรมส่งเจ้ากลับศาลนั้นต้องออกจากศาลเจ้าไม่เกิน 9.00 น. ก่อนจะเชิญเจ้าออกจากที่ประทับในศาลเจ้าชั่วคราวนั้น ต้องมีวงดนตรีหล่อโก้วมาทำพิธี ปวงจับเซียงก่อน ถึงจะสามารถอัญเชิญเทพเจ้าทุกๆพระองค์ออกจากศาลเจ้าชั่วคราวได้ เมื่อขบวนส่งเสด็จก้าวพ้นประตูศาลเจ้าชั่วคราวนั้น ไฟทุกดวงในศาลเจ้าชั่วคราวจะดับลง เปรียบเสมือนส่งเสด็จเรียบร้อยแล้ว จากนั้นนำของประมุขของเจ้าพ่อเจ้าแม่ เช่น เส้าทิกงเต็ง เต็งลั้ง ไท่เฟ่งอิม ไชกี้ ที่หน้าศาลเจ้าชั่วคราว ปลดลงแล้วจัด ขบวน ส่งเสด็จ เจ้ากับศาลเจ้าที่ประทับ ขบวนแห่เจ้านั้นต้องเดินย้อนเข็มนาฬิการอบตลาดเพื่อให้ประชาชนชาวตลาดได้กราบไหว้และร่วมส่งเสด็จเจ้าพ่อเจ้าแม่กับศาล โดยมีวงดนตรีหล่อโก้วนำหน้าขบวนเสด็จของเจ้าพ่อเจ้าแม่ ขบวนเสด็จหยุดส่งเสด็จ องค์เจ้าแม่ทับทิมและ ฮ้อเอี้ยฮั่งเซี้ยะโจ้ว (ฮุกโจ้ว) ที่ศาลเจ้าและ วงดนตรีหล่อโก้ว ทำพิธี ปวงจับเซียง จากนั้นจึงสามารถเคลื่อน ย้ายองค์เจ้าพ่อเจ้าแม่ออกจากขบวนเสด็จได้ พอเสร็จจากส่งเสด็จเจ้าพ่อเจ้าแม่ที่มาร่วมพิธีแล้ว วงดนตรีหล่อโก้ว ทำพิธีปวงจับเซียง หน้าศาลเจ้าพ่อปึงท้าวกงเพื่อเรียกชุมนุมเจ้าพ่อเข้าสู่ศาลเจ้าที่ประทับ

ภาพประกอบ 31 วงดนตรีหล่อโก้วทำพิธีปวงจับเซียงหน้าศาลเจ้าชั่วคราว

ที่มา: ถ่ายเมื่อวันที่ 5 พฤศจิกายน พ.ศ. 2556

ภาพประกอบ 32 ส่งเสด็จเจ้าแม่ทับทิมกลับศาลเจ้าที่ประทับ

ที่มา: ถ่ายเมื่อวันที่ 5 พฤศจิกายน พ.ศ. 2556

ภาพประกอบ 33 วงดนตรีหล่อโก้วทำพิธีปวงจับเซียงหน้าศาลเจ้าพ่อปู่ท้าวทอง

ที่มา: ถ่ายเมื่อวันที่ 5 พฤศจิกายน พ.ศ. 2556

2.2.1.4 พิธีขึ้นเสาที่กงเต้ง

งานประจำปีเจ้าพ่อเจ้าแม่ ปิงท้าวกงม่า อำเภอดะพานหิน จังหวัดพิจิตร จะเปิดประมูลสิ่งของวัตถุมงคลต่างๆ เพื่อความเป็นสิริมงคล ซึ่งทุกๆ ปีที่ผ่านมาได้รับแรงศรัทธาจากพี่น้องประชาชนทั่วไปร่วมกันบริจาคทรัพย์และร่วมประมูลสิ่งของวัตถุมงคล เจ้าพ่อเจ้าแม่ อาทิ ส้ม, ไข่ก๊, เต็งลิ้ง , ไต้เผ่งอิมและที่กงเต้ง ใครที่สามารถประมูลเสาที่กงเต้งหรือเสาฟ้าดินได้ นั้นต้องทำพิธีขึ้นเสา โดยวงดนตรีหล่อแก้วต้องทำพิธีปวงจับเซียง ระหว่างที่วงดนตรีหล่อแก้วทำพิธีปวงจับเซียง ไฟทุกดวงในบ้านต้องเปิดไว้ และไหว้ที่ตู้जूเอี้ย ห้ามมีอะไรมาบังเสาที่กงเต้งเป็นเด็ดขาด นิยมตั้งอยู่ในที่โล่งแจ้งหรือที่สูง เจ้าของบ้านเป็นคนนำไหว้เสาที่กงเต้งตามด้วยสมาชิกทั้งหมดภายในบ้าน การจัดของไหว้เทพเจ้าประกอบไปด้วย ของขาว หวาน ผลไม้ และเครื่องดื่ม

ภาพประกอบ 34 วงดนตรีหล่อแก้วทำพิธีขึ้นเสาที่กงเต้ง

ที่มา: ถ่ายเมื่อวันที่ 5 พฤศจิกายน พ.ศ. 2556

2.3 การแต่งกายของนักดนตรีหล่อโก้ว

การแต่งกายของวงดนตรีหล่อโก้ว สมาคมฮั่วเกี้ยวเฮียบหวย มีศิลปะการแต่งกายที่มีมาตั้งแต่อดีตปรับเปลี่ยนไปตามสภาพแวดล้อมและกาลเทศะ ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ต้นกำเนิดชุดแต่งกายของนักดนตรีนั้นเกิดขึ้นครั้งแรกโดยสมาชิกชมรมดนตรีจีนกุ๋นหลักโป้ว ให้ใส่ตามความสวยงามและสะดวกสบายในการสวมใส่ เพราะนักดนตรีต้องทำพิธีปวงจับเชียงในตอนเช้า และรวมถึงเดินแห่เปียบในช่วงเช้าถึงเย็น เสื้อผ้าที่นักดนตรีสวมใส่ต้องระบายความร้อนและสามารถป้องกันแสงแดดได้ สีของชุดจะเปลี่ยนไปในแต่ละปีตามแต่ความต้องการของคณะเท่านั้น

2.3.1 การแต่งกายของนักดนตรีหล่อโก้วในอดีต

ภาพประกอบ 35 การแต่งกายของวงดนตรีหล่อโก้วในอดีต ที่ใช้นักดนตรีผู้ชายบรรเลง

ที่มา: สมาคมฮั่วเกี้ยวเฮียบหวย. (2556).

การแต่งกาย ของนักดนตรีหล่อโก้ว ในปีพ.ศ. 2501 นักดนตรีที่บรรเลงนั้นเป็นเด็กผู้ชายทั้งหมด การแต่งกายในพิธีกรรมแห่เปียบ เสื้อที่ใส่เป็นเสื้อ คอกกลมแขนสั้น มีเสื้อมอกเป็นเสื้อแขนกลุ่ใส่ทับ มีเข็มขัดที่ทำจากผ้าคาดที่เอว ปล่อยชายเสื้อออกไว้ด้านนอก ส่วนกางเกงขาสั้นไว้ด้านใน และใส่กระโปรงครอบทับอี กหนึ่งชั้น รองเท้าที่ใส่เป็นรองเท้า ผ้าใบผูกเชือกไปถึงใต้เท้า มีหมวกทรงสามเหลี่ยมพอดีกับศีรษะ ใส่ถุงมือยาวมาถึงข้อมือเพื่อป้องกันความร้อนจากแสงแดด และยังช่วยป้องกันความร้อนจากล้อ (ล้อที่ไม่มีปุม) ที่ทำจากโลหะ เพราะการเดินประกอบพิธีกรรมแห่เปียบนั้นใช้เวลาจนถึงเย็น ทำให้ล้อเกิดความร้อน

ภาพประกอบ 36 การแต่งกายของวงดนตรีหล่อแก้วในอดีต ที่ใช้นักดนตรีผู้หญิงบรรเลง

ที่มา: สมาคมฮั่นเคี้ยวเฮียบฮวย. (2556).

การแต่งกายของนักดนตรีหล่อแก้วในปี พ.ศ. 2506 นักดนตรีที่บรรเลงนั้นเป็นเด็กผู้หญิงทั้งหมด การแต่งกายในพิธีกรรมแห่งนี้ เสื้อที่ใส่เป็นเสื้อเชิ้ตแขนยาว ติดกระดุมจนถึงคอ ด้านหน้าเสื้อมีกระเป๋าสสำหรับใส่ซอง ใส่ชายเสื้อไว้ด้านในกางเกง ส่วนกางเกงเป็นกางเกงขาวยาว ทรงกระบอก และใส่เข็มขัด มีหมวกสำหรับป้องกันความร้อน

2.3.2 การแต่งกายของนักดนตรีหล่อแก้วในปัจจุบัน

ชุดในพิธีกรรมเชิญเจ้า

ภาพประกอบ 37 การแต่งกายของนักดนตรีหล่อแก้วในปัจจุบัน

ที่มา: ถ่ายเมื่อวันที่ 25 ตุลาคม พ.ศ. 2556

การแต่งกายของนักดนตรีหล่อโก้วสมาคมฮั่วเคี้ยวเฮียบหวย ในพิธีเชิญเจ้าออกจากศาล และพิธีส่งเจ้ากลับศาล นักดนตรีสวมใส่ เสื้อแขนยาวสีแดงคอจีน ด้านหน้าเสื้อมีอักษรจีนสีขาว เขียนว่าเคี้ยวเซี่ย แปลว่าดนตรีจีน กางเกงสีแดงทรงกระบอก ใส่รองเท้าผ้าใบสีขาวเพื่อความคล่องตัวในการเดิน

2.3.3 ชุดในพิธีกรรมแห่เป๊ย

ภาพประกอบ 38 การแต่งกายของนักดนตรีหล่อโก้วในพิธีกรรมแห่เป๊ย

ที่มา: ถ่ายเมื่อวันที่ 27 ตุลาคม พ.ศ. 2556

การแต่งกายของนักดนตรีหล่อโก้วสมาคมฮั่วเคี้ยวเฮียบหวย ในพิธีกรรมแห่เป๊ย เสื้อที่นักดนตรีใส่เป็นสีชมพูอ่อนแขนยาว มีเนื้อผ้ามันวาว เสื้อคอจีนติดกระดุมหน้าสีแดง ที่ปกคอ รองไหล่ และชายเสื้อ ใช้ริบบิ้นสีแดงตัดขอบ ด้านหน้าชายเสื้อพิมพ์ตกแต่งด้วยหมึกสีแดง กางเกงนั้นเป็นสีชมพูอ่อนสีเดียวกับเสื้อ ตะเข็บข้างของกางเกงมี ริบบิ้นสีแดงตัดขอบเพื่อความสวยงาม ตลอดทั้งขา ผ้าโพกศีรษะสีแดงใช้ริบบิ้นสีทองติดที่ขอบผ้า ด้านหน้าของผ้าโพกศีรษะ พิมพ์ตกแต่งด้วยหมึกสีขาวเป็นลายคล้ายดอกบัว มีกระจิงใส่ไว้ที่ด้านหน้าของผ้าโพกศีรษะเป็นทรงสามเหลี่ยมติดด้วยเพชรพลอย ส่วนที่เอวมีผ้าผูกเอวสีแดงผูกปมไปทางด้านข้างซ้ายของลำตัว

2.4 บทบาทของวงศ์ตระกูลที่มีต่อชุมชน

2.4.1 ด้านวัฒนธรรมวิถีชีวิตของชนจีนในอำเภอตะพานหินในปัจจุบันยังคงเหมือนเดิม ยังคงยึดถือขนบธรรมเนียมประเพณีที่มีมาแต่ดั้งเดิม ไม่ว่าจะเป็นความเชื่อและพิธีกรรมต่างๆ ที่สืบทอดกันมารุ่นต่อรุ่น ทั้งการนับถือและเคารพวิญญาณบรรพบุรุษ สิ่งศักดิ์สิทธิ์ และเทพเจ้า เพราะมีความเชื่อว่าการกระทำสิ่งเหล่านี้สามารถคุ้มครองลูกหลาน และครอบครัวได้ ในทุกๆ ปีชาวจีนในตะพานหินจะมีการจัดงานประจำปีเพื่อเป็นการตอบแทนคุณเทพเจ้า วงดนตรีหล่อโก้ว พิธีปวงจับเชียงเพื่ออัญเชิญเทพเจ้าออกจากศาล และแห่อัญเชิญจากศาลเจ้าที่ประทับมาสู่ศาลชั่วคราว เพื่อคู่จ้ว และแห่เทพเจ้าให้ชาวตะพานหินได้ทำความเคารพบูชา ทำให้เกิดกระบวนการวงดนตรีหล่อโก้วเชิญเจ้าเป็นวัฒนธรรมที่มีมายาวนานของชาวตะพานหิน เป็นความเชื่อและพิธีกรรมที่ส่งผลต่อวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของคนในอำเภอตะพานหิน รวมทั้งการให้วงดนตรีหล่อโก้วเป็นส่วนหนึ่ง งานวัฒนธรรมประเพณี สามารถช่วยส่งเสริมให้เยาวชนคนรุ่นหลังเป็นคนที่มีรัก รักและห่วงหาเหินความเป็นเอกลักษณ์ของท้องถิ่นของตน และช่วยสืบสานและอนุรักษ์วงดนตรีหล่อโก้วของชาวตะพานหินให้มีสืบต่อไป

2.4.2 ด้านจิตใจ ชาวตะพานหินมีความเคารพและศรัทธาเจ้าพ่อ เจ้าแม่ จัดให้มีงานฉลองเป็นประจำทุกปี ทุกครั้งที่อัญเชิญเจ้าพ่อเจ้าแม่ออกจากศาล จะต้องมียวงดนตรีหล่อโก้วทำพิธี ปวงจับเชียง และอยู่หน้าขบวน เสด็จเจ้าพ่อเจ้าแม่ ทุกๆ ปีจะมีขบวนแห่เจ้าประจำปี ที่เรียกว่าขบวนเจี้ยเปี้ย หรือแห่เปี้ย (ป้ายผ้า) มีความเชื่อว่าตลอดเส้นทางที่ขบวนเจ้าแห่ผ่าน จะเกิดความร่มเย็นเป็นสุข ทำให้ผู้พบเห็นและชาวอำเภอตะพานหิน เกิดความอุ่นใจ ชาวบ้านในชุมชนจะ รักใคร่ปรองดอง ฝนตกต้องตามฤดูกาล พืชพันธุ์ธัญญาหารอุดมสมบูรณ์ และไม่เกิดโรค トラบดีที่งานประจำปีมีวงดนตรีหล่อโก้ว แห่นำหน้าขบวนเสด็จเจ้าพ่อเจ้าแม่ ก็จะทำให้ชาวบ้านในอำเภอตะพานหินไม่ว่าจะเป็นคนจีนหรือคนไทย เกิดความสงบร่มเย็น รักใคร่กลมเกลียว และเชื่อว่าเทพเจ้าทุกพระองค์จะรักษาและคุ้มครองให้ปลอดภัยและแคล้วคลาดจากภัยอันตรายทั้งปวง วงดนตรีหล่อโก้วยังคงรักษาวัฒนธรรมที่ดีงามมาจนถึงปัจจุบันนี้ และยังคงมีบทบาทในการบรรเลงประกอบพิธีกรรมเชิญเจ้า แห่เปี้ย การขึ้นเสาทึงเต็ง

2.4.3 ด้านเศรษฐกิจ การจัดงานประจำปี เจ้าพ่อเจ้าแม่บึงท้าวกงม่า อำเภอตะพานหิน จังหวัดพิจิตร นั้นช่วยกระตุ้นเศรษฐกิจ และส่งเสริมการท่องเที่ยว ในอำเภอตะพานหิน การจัดงานช่วยส่งเสริมการค้าขายในท้องถิ่น การจัดงานประจำปี ต้องมีการจัด เตรียม พิธีกรรมและมีการซื้อสิ่งของหลายอย่างเพื่อประกอบพิธีกรรม อีกทั้ง ชาวบ้านในอำเภอตะพานหินและอำเภอใกล้เคียง ต่างพา ลูกหลานมาชมริ้วขบวนแห่เปี้ยและการแสดงการละเล่นพื้นบ้านแต่จิวในเวลากลางคืน ทำให้เกิดการกระจายรายได้สู่ชุมชน ได้มากยิ่งขึ้น วงดนตรีหล่อโก้วสมาคมฮั่วเกี้ยวเหียบหวย ยังรับบรรเลงพิธีปวงจับเชียง ให้กับศาลเจ้าจากอำเภอต่างๆ ในจังหวัดพิจิตร และจังหวัดใกล้เคียง ทำให่วงดนตรีหล่อโก้วสมาคมฮั่วเกี้ยวเหียบหวยของชาวอำเภอตะพานหินเป็นที่รู้จักและมีชื่อเสียง

3. ศึกษาวงดนตรีหล่อแก้วสมาคมฮั่วเคี้ยวเฮียบหวย อำเภอตะพานหิน จังหวัดพิจิตร

3.1 วิธีการถ่ายทอดทางดนตรี

ในปัจจุบันวงดนตรีหล่อแก้วสมาคมฮั่วเคี้ยวเฮียบหวย อ. ตะพานหิน จ. พิจิตร มีอาจารย์ผู้สอน 2 ท่านคือ อาจารย์ไมตรี ศศิณิรัตชัย เป็นผู้สอนหล่อแก้ว (เครื่องดนตรีประเภท ออบังหะ) และอาจารย์ศิริระ อุดมรัตน์ เป็นผู้สอนเอาแป้ (เครื่องดนตรีดำเนินทำนอง)

3.1.1. อาจารย์ไมตรี ศศิณิรัตชัย

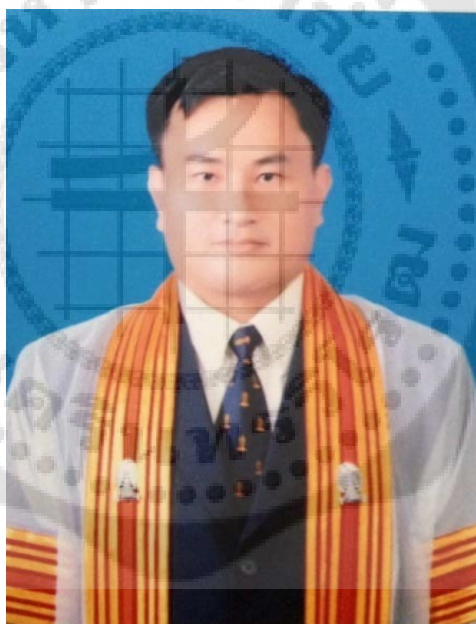
ภาพประกอบ 39 อาจารย์ไมตรี ศศิณิรัตชัย

ที่มา: ถ่ายเมื่อวันที่ 27 ตุลาคม พ.ศ. 2556

อาจารย์ไมตรี ศศิณิรัตชัย (อาแปะลิบ) ลักษณะการถ่ายทอดทางดนตรีของอาแปะลิบจะถ่ายทอดโดยวิธีการมุขปาฐะ คือต่อเพลงด้วยเสียงร้อง และจับมือสอนบรรเลง ฟีกทบทวน เป็นการสอนแบบปากต่อปาก ตัวต่อตัวให้ศิษย์ ก่อนการสอนก็จะกล่าวถึง ประวัติความเป็นมา วงดนตรี เพื่อให้เด็กใหม่ที่เข้ามาเล่นเกิดความรักและเข้าใจ ถึงหน้าที่ของตนและหน้าที่ของวงดนตรีหล่อแก้ว อธิบายประเภทของบทเพลงที่ใช้บรรเลง และหน้าที่ของเครื่องดนตรีภายในวงที่จะต้องผสมกันเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกันเวลาบรรเลงเพลง จากนั้นจะสาธิตวิธีบรรเลง อาแปะลิบจะสาธิตการปฏิบัติเครื่องดนตรีแต่ละชิ้นเพื่อให้เข้าใจถึงทักษะวิธีการปฏิบัติ จากนั้นก็จะสาธิตวิธีการบรรเลงสี่ ชู้กเลียง (โหมโรง) เป็นวงใหญ่

และสาธิตการตีกลองเพื่อให้ลือ ฌาบ ฟังเสียง กลอง เพื่อการตีที่ถูกต้องในแ แต่ละเพลง เพราะกลอง เปรียบเสมือนหัวหน้าวงดนตรีทุกๆเครื่องภายในวงต้องฟังกลอง และเป็นหัวใจหลักในวงดนตรีหล่อแก้ว เพราะฉะนั้นจำเป็นอย่างมากที่จะต้องให้ลือ ฌาบ รู้ถึงคำสั่งจากเสียงกลอง จากนั้นก็จะสาธิต วิธีการ รับส่งทางดนตรี ระหว่างหล่อแก้ว (เครื่องดนตรีประเภทประกอบจังหวะ) กับเอาแป๊ะ (เครื่องดนตรี ประเภทดำเนินทำนองที่เล่นอยู่ด้านหลังของกลอง) โดยใช้เสียงกลองเป็นสัญลักษณ์ในการเริ่มบรรเลง และหยุดบรรเลง เป็นการถ่ายทอดวิธีปฏิบัติผ่านการแสดง เพื่อแสดงให้นักเรียนใหม่ ภายในวง ดูเป็น ตัวอย่าง การสาธิตเป็นวิธีการสำคัญต่อการเรียนปฏิบัติเครื่องดนตรี ทำให้เข้าใจมากยิ่งขึ้น และทำให้นักเรียนเกิดการเลียนแบบทางดนตรีถ้าเด็กนักเรียนไม่เข้าใจเอาแป๊ะลิบจะเปิดโอกาสให้ซักถามเอาแป๊ะลิบ ได้ประคิษฐ์โน้ตตัวเลขตามความเข้าใจของตนเองและสามารถถ่ายทอดออกมาเป็นทำนอง และ สามารถ ร้องโน้ตบอกเครื่องดนตรีในวงแต่ละชิ้นเพื่อความเข้าใจมากขึ้นอีกด้วย

3.1.2 อาจารย์ศิริระ อุดมรัตน์

ภาพประกอบ 40 นายศิริระ อุดมรัตน์

ที่มา: ถ่ายเมื่อวันที่ 27 ตุลาคม พ.ศ. 2556

อาจารย์ศิริระ อุดมรัตน์ (ครูดี) ครูดีได้รับถ่ายทอดทางดนตรีจื๋นมาจากบิดา อาจารย์เหียนของ แซ่ลิ้ม ซึ่งในขณะนั้นเป็นครูสอน เอาแป๊ะให้กับวงดนตรีหล่อแก้วสมาคมฮั่วเกี้ยวเหียบหวย เทคนิค าร สอนของครูดี มีลักษณะการสอนไม่ได้วางไว้ตายตัว ปัจจัยแรกคือเด็กต้องมีใจรักทางดนตรี อยากเรียนรู้ อยากได้ออยากเป็น บางคนเห็นตัวอย่างจากรุ่นพี่ อยากที่จะเล่นจึงมีใจรัก อดทนและมีมานะที่อยากเรียน

มากกว่าเด็กที่ถูกบังคับ ครูตีเน้นการสอนแบบพูดคุย เล่าประสบการณ์ ทางดนตรีของตนเอง เพื่อให้ นักเรียนสนใจและรักในเครื่องดนตรี จากนั้นสอนเน้นปฏิบัติควบคู่กับการอ่านโน้ต โน้ตที่ใช้เป็นโน้ต ตัวเลข มีการใช้สัญลักษณ์เน้นที่จังหวะตกของโน้ตตัวเลข ซึ่งก่อนจะทำการปฏิบัติเครื่องดนตรีนักเรียน ทุกคนต้องอ่านโน้ตให้จำได้ เพื่อเข้าใจทำนอง ซึ่งครูตีร้องทำนองและจะปฏิบัติให้ดูเป็นตัวอย่าง เมื่อทุกคนจำทำนองได้ก็มาหัดเครื่องดนตรี ถ้านักเรียนคนไหนจะหัดช่วยเด็ก (ขลุ่ยผิวแนวขวาง) ครูตีให้เด็กไป ฝึกกับขลุ่ยคูลก่อน ถ้านักเรียนคนไหนหัดขลุ่ยคูลแล้ว ครูตีสอนการเป่าเครื่องเสียง และสอนบรรเลงเพลง ครูตียังแนะนำให้เด็กนักเรียนที่อยู่ในชุมนุมดนตรีจีนมาบรรเลงให้กับวงดนตรีหล่อแก้วสมาคมฮั่วเกี้ยว เขียวหวยเพื่อฝึกความกล้าแสดงออกและประสบการณ์ทางดนตรี

3.2 นักดนตรี

1. อาจารย์ไมตรี ศศิณิรัตศัย

ภาพประกอบ 41 อาจารย์ไมตรี ศศิณิรัตศัย

ที่มา: ถ่ายเมื่อวันที่ 2 กันยายน พ.ศ. 2556

อาจารย์ไมตรี ศศิณิรัตศัย ชื่อเล่น ลิบ เกิดวันที่ 14 เดือน กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2490 อายุ 66 ปี อาชีพ ค้าขาย ตำแหน่ง อาจารย์ผู้สอน , หัวหน้าวงดนตรีหล่อแก้ว สมาคมฮั่วเกี้ยวเขียวหวย อำเภอ ตะพานหิน จังหวัด พิจิตร และกรรมการที่ปรึกษาและหัวหน้าฝ่ายดนตรีฯ องค์สมาคมส่งเสริมดนตรี ปากน้ำโพ อำเภอเมือง จังหวัดนครสวรรค์ ทำหน้าที่ควบคุมและสอนวงดนตรีหล่อแก้วให้กับสมาคม จบการศึกษาจาก โรงเรียนชินนิมิตวิทยา ปัจจุบันอยู่บ้านเลขที่ 9/6 ถนนสวัสดิชาติ ตำบลปากน้ำโพ อำเภอเมือง จังหวัดนครสวรรค์ เครื่องดนตรีที่เล่น คือ ตัวโก้ว (กลอง)

เริ่มเรียนดนตรีครั้งแรกเพราะคนในสมาคมดนตรี มาขออนุญาตบิดา เนื่องจากตอนนั้นขาดนักดนตรี ต้องการขอให้อาแปะลืบไปหัดเรียนดนตรีหล่อก้าวเพื่อเล่นในงานแห่เจ้าพ่อเจ้าแม่ประจำปีของชาวตะพานหิน ซึ่งตอนนั้นอายุเพียง 11 ปี พ.ศ. 2501 เครื่องดนตรีที่เล่นคือ ฉิ่งเดียว อาจารย์ผู้สอนไม่ทราบชื่อมาจากจีนแผ่นดินใหญ่ จากนั้น 3 ปี ได้เรียนดนตรีกับอาจารย์ไ้วซึ่งเป็นอาจารย์และเป็นรุ่นพี่ในวงหล่อก้าว เริ่มเรียนเครื่องดนตรีอื่นๆ เช่น ล้อ ฉาบ และฝึกการตีกลองจ นชำนาญจากอาจารย์ไ้ว เมื่อประมาณปีพ.ศ. 2520 อาจารย์ไ้วย้ายไปอยู่ที่จังหวัดขอนแก่น จึงขอให้อาแปะลืบดูแลและสอนวงดนตรี หล่อก้าว ซึ่งปัจจุบันดำรงตำแหน่ง อาจารย์ผู้สอน หัวหน้าวงดนตรีหล่อก้าวสมาคมฮั่วเคี้ยวเหียบหวย อำเภอตะพานหิน จังหวัดพิจิตร

ต่อมา พ.ศ. 2531 อาแปะลืบ ได้ย้ายถิ่นที่อยู่ไปจังหวัดนครสวรรค์ เมื่อสมาคมส่งเสริมดนตรีปากน้ำโพ รู้ข่าวว่าอาแปะลืบย้ายมา จัง หวัด นครสวรรค์ จึงเชิญให้มาเป็นกรรมการที่ปรึกษา และหัวหน้าฝ่ายดนตรีของสมาคมส่งเสริมดนตรีปากน้ำโพ อำเภอเมือง จังหวัดนครสวรรค์ ทำหน้าที่ควบคุมและสอนวงดนตรีหล่อก้าวให้กับสมาคม ทุกครั้งที่มีการประจำปีเจ้าพ่อเจ้าแม่อาแปะลืบก็กับมาช่วยดูแลและสอนดนตรีให้กับวงดนตรีหล่อก้าวสมาคมฮั่วเคี้ยวเหียบหวย

ผลงาน

สอนวงดนตรีหล่อก้าวให้สมาคมส่งเสริมดนตรีแก่งคอย จังหวัดสระบุรี

สอนวงดนตรีหล่อก้าวให้อำเภอเก้าเลี้ยว จังหวัดนครสวรรค์

สอนวงดนตรีหล่อก้าวให้สมาคมฮั่วเคี้ยวเหียบหวย จังหวัดพิจิตร

ภาพประกอบ 42 ใบประกาศเกียรติคุณที่ได้รับจากสมาคมส่งเสริมดนตรีปากน้ำโพ

ที่มา: ถ่ายเมื่อวันที่ 2 กันยายน พ.ศ. 2556

2. นายสรารุท วังพยนต์

ภาพประกอบ 43 นายสรารุท วังพยนต์

ที่มา: ถ่ายเมื่อวันที่ 4 กันยายน 2556

นายสรารุท วังพยนต์ ชื่อเล่น อาร์ต เกิดวันที่ 5 เดือน กรกฎาคม พ.ศ. 2534 อายุ 22 ปี อาชีพ เจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครองอำเภอตะพานหิน จบการศึกษาจาก มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม สาขาพัฒนาชุมชน ปัจจุบันอยู่บ้านเลขที่ 46 ซอย 2 ถนนร่มเกล้า ตำบลตะพานหิน อำเภอตะพานหิน จังหวัดพิจิตร เครื่องดนตรีที่เล่น คือ ตัวโก้ว (กลอง) , ตีต้า (ปี่) , ผู้ช่วยอาจารย์ควบคุมวงดนตรี

เริ่มเรียนตีกลองครั้งแรกตอนอายุ 8 ขวบ ตอนนั้นจำได้ว่าพ่อมีการซ้อมวง ดนตรีหล่อโก้ว ในช่วงเดือนพฤศจิกายน ตนก็จะปั่นจักรยานมาดูตลอด เพราะสนใจและชอบในเสียงกลอง พอเวลาเค้าพักวงด้วยความที่เป็นเด็กไม่รู้ประสา จึงเดินไปหยิบไม้กลองแล้วตีตามเสียงที่ได้ยิน จากนั้นอาแปะลิบได้เห็นการตีกลองของตน จึงเข้ามาพูดคุยว่า เห็นมาวิ่งเล่นอยู่แถวนี้บ่อยๆ อยากเรียนตีกลองอย่างจริงจังไหมอาแปะจะสอนให้ แล้วที่หนูตีไปสักพักนั้นเป็นโหมโรง เค้าเรียกว่าบท 1 ด้วยความที่อยากเรียนอยู่แล้วจึงได้ตอบตกลง เรียน จากนั้นมาอาแปะลิบได้จับมือสอน การตีกลอง บท 1 ถึง บท 4 , ป่วง จับเชียง , เพลงบรรเลง สอนร้องโน้ตเพลงบรรเลง ฯลฯ จากนั้นก็ให้ตน เป็นมือกลองของวงมา ตลอด พอเข้ามัธยมศึกษาปีที่ 1 ได้เข้าเป็นครูยาคของโรงเรียน ได้ฝึกตีเบสดรัม แซกโซโฟน ชูซาโฟน จากนั้นได้นำพื้นฐานจากดนตรีสากลมาหัดเป่า ตีต้า (ปี่) ด้วยตัวเอง นอกจากเป็นนักดนตรีของวงดนตรีหล่อโก้วแล้วยังเป็นผู้ช่วยสอนให้กับอาแปะลิบอีกด้วย

3.นางสาวจุไรรัตน์ เหลืองโชติช่วง

ภาพประกอบ 44 นางสาวจุไรรัตน์ เหลืองโชติช่วง

ที่มา: ถ่ายเมื่อวันที่ 20 กันยายน 2556

นางสาวจุไรรัตน์ เหลืองโชติช่วง ชื่อเล่น แตน เกิดวันที่ 4 เดือน กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2535 อายุ 21 ปี อาชีพ ค้าขาย ปัจจุบันอยู่บ้านเลขที่ 149 ถนนรถไฟ ตำบลตะพานหิน อำเภอตะพานหิน จังหวัดพิจิตร เครื่องดนตรีที่เล่น คือ ตีต้า (ปี่)

เริ่มเข้าวงดนตรีห่อแก้ว ตอนอายุ 11 ปี จากคำชวนของเพื่อนข้างบ้านที่เคยเล่นมาก่อน อีกทั้งมีบ้านอยู่ใกล้กับโรงเรียนหัวเฉียว เป็นสถานที่ซ้อมของวงดนตรีห่อแก้ว ทำให้ได้ยินเสียงห่อแก้วมาตั้งแต่ยังเด็ก ทำให้คุ้นชินกับบทเพลงและท่วงทำนองกลอง ทำให้ง่ายต่อการเล่นดนตรีห่อแก้ว เครื่องดนตรีชิ้นแรกที่เริ่มเรียนคือ คง (ฆ้องเล็กมีปี่ม) จากนั้นก็เลื่อนตำแหน่งจากฆ้องมาเล่น ฉาบ และ ฆิมปอ (ฆ้องใหญ่ไม่มีปี่ม) และเรียนเครื่องดนตรีบรรเลงทำนอง คือฮ่วยเต็ก (ขลุ่ยผิวแนวขวาง) และ ตีต้า มีประสบการณ์ในการเล่นวงดนตรีห่อแก้ว 10 ปี

4. นายรัฐดิ บุญมา

ภาพประกอบ 45 นายรัฐดิ บุญมา

ที่มา:ถ่ายเมื่อวันที่ 15 กันยายน 2556

นายรัฐดิ บุญมา ชื่อเล่น ม่อน เกิดวันที่ 26 เดือน กรกฎาคม พ.ศ. 2535 อายุ 21 ปี อาชีพ นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ ชั้นปีที่ 3 ปัจจุบันอยู่บ้านเลขที่ 98/2 หมู่ 3 ตำบลจี้ราย อำเภอดงหลวง จังหวัดพิจิตร เครื่องดนตรีที่เล่น คือ ดีด้า (ปี่)

เริ่มเรียนดนตรีจีน ตอนอายุ 13 ปี มัธยมศึกษาปีที่ 1 จากโรงเรียนชุมชนบัณฑิตศึกษา มีกิจกรรมชุมนุมให้เด็กนักเรียนได้เลือกเรียนอย่างอิสระ ตัวเองจึงเลือกที่จะเรียนชุมนุมดนตรีจีน ซึ่งก็มีเครื่องดนตรีหลายอย่างให้เลือกเรียน จึง เริ่มเรียนช่วยเต็ก (ขลุ่ยผิวด้านข้าง) ได้รับการสอนและการถ่ายทอดความรู้จาก อาจารย์ศิริ อุดมรัตน์ ซึ่งเป็นอาจารย์ผู้สอนเป็ดร้องเสียง เทคนิคการวางปาก และสอนอ่านโน้ตทำนองเพลงจีน เมื่ออายุได้ 16 ปี ได้เข้าร่วมวงดนตรีหล่อแก้ว จากแนะนำ ของ อาจารย์ศิริ อุดมรัตน์ มีประสบการณ์การเล่นในวงดนตรีหล่อแก้วมา 6 ปี

5. นางสาวนิษฐา วังพยนต์

ภาพประกอบ 46 นางสาวนิษฐา วังพยนต์

ที่มา: ถ่ายเมื่อวันที่ 25 ตุลาคม 2556

นางสาวนิษฐา วังพยนต์ ชื่อเล่น พลอย เกิดวันที่ 4 เดือน กันยายน พ.ศ. 2532 อายุ 24 ปี อาชีพ กำลังศึกษาอยู่ปริญญาตรี ปัจจุบันอยู่บ้านเลขที่ 46 ซอย 2 ถนนร่มเกล้า ตำบลสะพานหิน อำเภอสะพานหิน จังหวัดพิจิตร เครื่องดนตรีที่เล่น คือ ตัวโก้ว (กลอง), ตีต้า (ปี่)

เริ่มเล่นหล่อก๊วตั้งแต่อายุ 10 ขวบ เครื่องดนตรีชิ้นแรกที่เล่น คือ ฉาบเล็ก, ฉิมปอ (ฆ้องใหญ่ไม่มีปุม), ตีต้า, ฮ่วยเต็ก (ขลุ่ยผิวด้านข้าง) จนเกิดความชำนาญในการอ่านโน้ตและบรรเลงเพลง เมื่ออายุ 13 ปี ได้ฝึกตีกลองบท 1 ถึง บท 4 เป็นโหมโรงของวงหล่อก๊ว และจำทำนองเพลงด้วยตนเอง หลังจากนั้นได้เริ่มเรียนตีกลองอย่างจริงจังกับอาแปะลิบ และได้รับการฝึกสอน บทเพลงป่วงจับเขียง เพลงบรรเลง ฯลฯ และฝึกการตีกลอง 3 เดือน พร้อมกับตีฉิ่งปี่ (กรับมือ) การหัดตีป่วงจับเขียง ต้องใช้เวลาพอสมควรเพราะต้องแยกประสาทในการตี ตัวโก้ว พร้อมกับตีฉิ่งปี่ ซึ่งก่อนหน้านี้ได้มีพื้นฐานในการเรียนรู้โน้ตตัวเลขและทำนองดนตรีมาบ้างแล้ว ทำให้การตีกลองการลงจังหวะง่ายขึ้น หน้าที่ภายในวงคือตีกลอง สลับกับเล่นตีต้า, ฮ่วยเต็ก มีประสบการณ์ในการเล่นวงดนตรีหล่อก๊ว 14 ปี

6. นางสาวสุริภรณ์ พิสมย์

ภาพประกอบ 47 นางสาวสุริภรณ์ พิสมย์

ที่มา: ถ่ายเมื่อวันที่ 27 ตุลาคม 2556

นางสาวสุริภรณ์ พิสมย์ ชื่อเล่น ออย เกิดวันที่ 15 เดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2540 อายุ 16 ปี อาชีพ กำลังศึกษาอยู่มัธยมศึกษาปีที่ 4 ปัจจุบันอยู่บ้านเลขที่ 27/2 หมู่ 5 ตำบลคงป่าคำ อำเภอเมือง จังหวัดพิจิตร เครื่องดนตรีที่เล่น คือ ฮ่วยเต็ก (ขลุ่ยผิวแนวขวาง)

เริ่มเรียนดนตรีตอนอายุ 12 ปี เครื่องดนตรีชิ้นแรกคือ ฮ่วยเต็ก โดยมีรุ่นพี่ในโรงเรียนครูณ บัณฑิตศึกษาลัยแนะนำให้เลือกเรียนกิจกรรมชุมนุมดนตรีจีน โดยการฝึกครั้งแรกมีรุ่นพี่และอาจารย์ศิริระ อดมรัตน์ สอน การอ่านโน้ต ทำนองเพลง รวมถึงวิธีการผิวปาก การเป่าเครื่องเสียง และ เทคนิคต่างๆ ในเวลาต่อมา ได้เข้าร่วมวงดนตรีหล่อโก้ว จาก คำแนะนำของอาจารย์ศิริระ อดมรัตน์ มีประสบการณ์ กับการเล่นในวงดนตรีหล่อโก้วมา 4 ปี

7.นางสาวสุริวรรณ พิศมัย

ภาพประกอบ 48 นางสาวสุริวรรณ พิศมัย

ที่มา: ถ่ายเมื่อวันที่ 27 ตุลาคม 2556

นางสาวสุริวรรณ พิศมัย ชื่อเล่น อาย เกิดวันที่ 15 เดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2540 อายุ 16 ปี อาชีพ กำลังศึกษาอยู่มัธยมศึกษาปีที่ 4 ปัจจุบันอยู่บ้านเลขที่ 27/2 หมู่ 5 ตำบลดงป่าคำ อำเภอเมือง จังหวัดพิจิตร เครื่องดนตรีที่เล่น คือ ฮ่วยเต็ก (ขลุ่ยผิวแนวขวาง)

เริ่มเรียนดนตรีตอนอายุ 12 ปี เครื่องดนตรีชิ้นแรกคือ ฮ่วยเต็ก โดยมีรุ่นพี่ในโรงเรียนครูณ บัณฑิตศึกษาลัยแนะนำให้เลือกเรียนกิจกรรมชุมนุมดนตรีจีน โดยการฝึกครั้งแรกมีรุ่นพี่และอาจารย์ศิริระ อุดมรัตน์ สอนการอ่านโน้ตการเกาะจังหวะเพลง รวมถึงวิธีการวางปาก การเป่าเครื่องเสียงพอเริ่มเป่าคล้อยได้ หลายเพลงและมีความชำนาญอาจารย์ศิริระ อุดมรัตน์ ได้ชวนให้เข้าร่วมวงดนตรีหล่อโก้ว มีประสบการณ์การเล่นในวงดนตรีหล่อโก้วมา 4 ปี

8. นายจารึก บุญมี

ภาพประกอบ 49 นายจารึก บุญมี

ที่มา: ถ่ายเมื่อวันที่ 27 ตุลาคม 2556

นายจารึก บุญมี ชื่อเล่น จีบ เกิดวันที่ 28 เดือน สิงหาคม พ.ศ. 2525 อายุ 31 ปี อาชีพ ค้าขาย ปัจจุบันอยู่บ้านเลขที่ 61 ถนนเศรษฐะทัตต์ ตำบลตะพานหิน อำเภอตะพานหิน จังหวัดพิจิตร เครื่องดนตรีที่เล่น คือ ฮ่วยเต็ก (ขลุ่ยผิวแนวขวาง)

เริ่มเรียนดนตรีครั้งแรกตั้งแต่อยู่ประถมศึกษาปีที่ 4 เครื่องดนตรีที่เล่นคือเมโลเดียน พอขึ้นมาเรียนมัธยมก็มาเล่นวงโยธวาทิตประจำโรงเรียนเครื่องดนตรีที่เรียนคือ ยูโฟเนียม ทรัมเป็ต แซกโซโฟน และดนตรีจีนเริ่มเล่นครั้งแรกตอนประถมศึกษาปีที่ 6 เครื่องดนตรีที่เล่นคือฮ่วยเต็ก อาจารย์ที่สอนให้คือ อาเจ็กวิเชียร หล่อทองไพศาล และ อาแปะลิบ หลังจากจบมัธยมศึกษาปีที่ 6 ไปทำงานอยู่ในกรุงเทพมหานคร แต่พอมีงานประจำปีเจ้าพ่อเจ้าแม่ ก็จะลงมาช่วยเล่นฮ่วยเต็กให้วงหล่อแก้วตลอด

9. ชัชฎาภรณ์ ดารากุล

ภาพประกอบ 50 นางสาวชัชฎาภรณ์ ดารากุล

ที่มา: ถ่ายเมื่อวันที่ 27 ตุลาคม 2556

นางสาวชัชฎาภรณ์ ดารากุล ชื่อเล่น ปังปอนด์ เกิดวันที่ 11 เดือน เมษายน พ.ศ. 2539 อายุ 17 ปี อาชีพ นักเรียน ปัจจุบันอยู่บ้านเลขที่ 176 หมู่ 2 ตำบลจี้วราย อำเภอตะพานหิน จังหวัด พิจิตร เครื่องดนตรีที่เล่น คือ ฮ่วยเต็ก (ขลุ่ยผิวแนวขวาง)

เริ่มเรียนดนตรีครั้งแรกตอนอยู่ประถมศึกษาปีที่ 5 เครื่องที่เล่นคือเมโลเดียน พอขึ้น มัธยมศึกษาปีที่ 1 ได้เปลี่ยนเครื่องมาเล่นแซกโซโฟน มีโอกาสได้เข้าแข่งขันวงดนตรีลูกทุ่งในงานศิลปะ หัตกรรมระดับภาคเหนือที่จังหวัดลำปาง และได้รับรางวัลชนะเลิศ และเข้าร่วมกิจกรรมทางด้านดนตรี ของโรงเรียนตลอดมา พออายุ 15 ปี โรงเรียนมีกิจกรรมชุมนุมดนตรีจีน และเข้าเรียนดนตรีจีน โดยเริ่ม จากเป่าฮ่วยเต็ก มีรุ่นพี่ที่อยู่ในวงหล่อแก้วสมาคมฮั่วเคี้ยวเหยียบหอย และอาจารย์ธีระ อุดมรัตน์สอนให้ จากนั้นไม่นานครูธีระ ได้แนะนำให้มาสมัครเป็นนักดนตรีเล่นเครื่องดนตรีบรรเลงทำนองที่วงหล่อแก้ว ของสมาคม มีประสบการณ์การเล่นในวงดนตรีหล่อแก้วมา 3 ปี

10. นางสาวสุภะรัตน์ อินทรโชติ

ภาพประกอบ 51 นางสาวสุภะรัตน์ อินทรโชติ

ที่มา: ถ่ายเมื่อวันที่ 27 ตุลาคม 2556

นางสาวสุภะรัตน์ อินทรโชติ ชื่อเล่น โอเปิ้ล เกิดวันที่ 2 เดือน พฤศจิกายน พ.ศ. 2539 อายุ 17 ปี อาชีพ นักเรียน ปัจจุบันอยู่บ้านเลขที่ 5 ถนนตะพานหิน-บางมูลนาก ตำบลตะพานหิน อำเภอตะพานหิน จังหวัดพิจิตร เครื่องดนตรีที่เล่น คือ ซอด้วง (ขลุ่ยผิวแนวขวาง)

เริ่มหัดเป่าซอด้วงครั้งแรกตอนอายุ 12 ปี โดยมีรุ่นพี่ที่อยู่วงดนตรีหล่อแก้วและอาจารย์ศิริระ อุดมรัตน์ เป็นผู้ฝึกสอนการเป่าซอด้วง จากนั้นก็ได้ มาเล่น ให้กับวงดนตรีหล่อแก้วของสมาคมจาก คำชวนของรุ่นพี่ และยังสามารถ ฝึกซ้อมและขอ จากชุมชนดนตรีจีนในโรงเรียนครูบัณฑิตศึกษา และยังสามารถเล่นเครื่องดนตรีสากลคือ คีย์บอร์ด มีประสบการณ์การเล่นในวงดนตรีหล่อแก้วมา 4 ปี

11. เด็กชายศักดิ์ดิพงษ์ จงเทพ

ภาพประกอบ 52 เด็กชายศักดิ์ดิพงษ์ จงเทพ

ที่มา: ถ่ายเมื่อวันที่ 25 ตุลาคม 2556

เด็กชายศักดิ์ดิพงษ์ จงเทพ ชื่อเล่น อาร์ม เกิดวันที่ 12 เดือน มกราคม พ.ศ. 2546 อายุ 10 ปี อาชีพ นักเรียน ปัจจุบันอยู่บ้านเลขที่ 260 ถนนริมถนน ตำบลตะพานหิน อำเภอตะพานหิน จังหวัด พิจิตร เครื่องดนตรีที่เล่น คือ ฮ่วยเต็ก (ขลุ่ยผิวแนวขวาง)

เริ่มเรียนฮ่วยเต็ก ตอนอายุ 8 ปี ที่โรงเรียนห้วยเจียวจากครูศิริวิชัย ล้อมถาวร และยังเป็น ครูยางค์ของโรงเรียน ได้เข้าร่วมวงดนตรีหล่อโก้วจาก คำชวนของรุ่นพี่ที่โรงเรียนที่อยู่ในวงดนตรีหล่อโก้วของสมาคม มีประสบการณ์การเล่นในวงดนตรีหล่อโก้วมา 2 ปี

12. นางสาวประวีร์ สิงหนาท

ภาพประกอบ 53 นางสาวประวีร์ สิงหนาท

ที่มา: ถ่ายเมื่อวันที่ 27 ตุลาคม 2556

นางสาวประวีร์ สิงหนาท ชื่อเล่น เฟิน เกิดวันที่ 4 เดือน กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2540 อายุ 16 ปี อาชีพ นักเรียน ปัจจุบันอยู่บ้านเลขที่ 142 หมู่ 5 ตำบลสะพานหิน อำเภอสะพานหิน จังหวัดพิจิตร เครื่องดนตรีที่เล่น คือ ฮ่วยเต็ก (ขลุ่ยผิวแนวขวาง)

เริ่มเล่นดนตรีครั้งแรกตอนอยู่มัธยมศึกษาปีที่ 1 เครื่องดนตรีที่เล่นคือ ฮ่วยเต็ก ได้รับการสอนจากรุ่นพี่ที่โรงเรียน และอาจารย์ศิริ อุดมรัตน์ ได้เข้าร่วมวงหล่อแก้วของสมาคมจากคำชวนของรุ่นพี่ที่เป็นนักดนตรีของวงหล่อแก้ว มีประสบการณ์การเล่นในวงดนตรีหล่อแก้วมา 5 ปี

13. นางสาวศุภสุดา รุ่งเรืองชัยสิทธิ์

ภาพประกอบ 54 นางสาวศุภสุดา รุ่งเรืองชัยสิทธิ์

ที่มา: ถ่ายเมื่อวันที่ 25 ตุลาคม 2556

นางสาวศุภสุดา รุ่งเรืองชัยสิทธิ์ ชื่อเล่น เฟิร์น เกิดวันที่ 19 เดือน กันยายน พ.ศ. 2535 อายุ 21 ปี อาชีพ นักศึกษา ปัจจุบันอยู่บ้านเลขที่ 395/2 หมู่ 3 ตำบลห้วยเกตุ อำเภอตะพานหิน จังหวัดพิจิตร เครื่องดนตรีที่เล่น คือ ฮ่วยเต็ก (ขลุ่ยผิวแนวขวาง)

เริ่มเรียนดนตรีครั้งแรกตอนอยู่ประถมศึกษาปีที่ 5 เครื่องดนตรีชิ้นแรกที่เรียนคือ ฮ่ วยเต็ก จากนั้นสองปีก็หัดตีจิม

14. นายสรรเพชร กลั่นทอง

ภาพประกอบ 55 นายสรรเพชร กลั่นทอง

ที่มา: ถ่ายเมื่อวันที่ 25 ตุลาคม 2556

นายสรรเพชร กลั่นทอง ชื่อเล่น เอสโซ่ เกิดวันที่ 13 เดือน สิงหาคม พ.ศ. 2541 อายุ ปี 16 อาชีพ นักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนตะพานหิน ปัจจุบันอยู่บ้านเลขที่ 536 ถนนริมถนน ตำบล ตะพานหิน อำเภอตะพานหิน จังหวัดพิจิตร เครื่องดนตรีที่เล่น คือ ฮ่วยเต็ก (ขลุ่ยผิวแนวขวาง)

เริ่มเรียนฮ่วยเต็กเพราะเป็นคนที่รักในเสียงดนตรี ชอบเรียนและเล่นดนตรีจึงได้สมัครเรียน ครั้งแรกกับครูสิริวิชัย ลีมถาวร ซึ่งเป็นผู้ฝึกสอนวงดนตรีไหหลำ และครูสิริวิชัยได้แนะนำให้ตน มาเป่าฮ่วยเต็กในวงดนตรีหล่อแก้ว ทั้งนี้ยังสามารถเล่นได้ทั้งดนตรีไทย ดนตรีสากล และยังช่วยสอน น้องสาวของตนให้เป่าฮ่วยเต็กและชวนน้องสาวมาเล่นอยู่ในวงดนตรีหล่อแก้วด้วยกัน มีประสบการณ์ การเล่นในวงดนตรีหล่อแก้วมา 2 ปี

14. เด็กหญิงเครือเพชร กลั่นทอง

ภาพประกอบ 56 เด็กหญิงเครือเพชร กลั่นทอง

ที่มา:ถ่ายเมื่อวันที่ 15 กันยายน 2556

เด็กหญิงเครือเพชร กลั่นทอง ชื่อเล่น จูน เกิดวันที่ 28 เดือน มิถุนายน พ.ศ. 2544 อายุ 13 ปี อาชีพ นักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนหัวเฉียว ปัจจุบันอยู่บ้านเลขที่ 536 ถนนริมถนน ตำบลตะพานหิน อำเภอตะพานหิน จังหวัดพิจิตร เครื่องดนตรีที่เล่น คือ ฮ่ วัยเด็ก (ขลุ่ยผิวแนวขวาง)

เริ่มหัดเรียนดนตรีครั้งแรกตอนอยู่ประถมศึกษาปีที่ 5 เครื่องดนตรีชิ้นแรกที่ เล่นคือ ขลุ่ยเพียงออ มีครูศิริวิษฐ์ ลิ้มถาวร ครูประจำวิชาดนตรีที่โรงเรียนหัวเฉียวเป็นผู้สอน และเริ่มเรียนเป่าฮ่ วัยเด็ก กับพี่เอสโซ่ เป็นพี่ชาย สอนให้ที่บ้าน ตอนแรกที่เรียนฮ่ วัยเด็กคิดว่ายากมาก เพราะมีการวางนิ้ว และเสียงที่เปลี่ยนไปจากขลุ่ยเพียงออ ทำให้ต้องใช้สมาธิในการเป่าอย่างมาก พี่ชายเป็นคนชวนให้มาเป็นนักดนตรีเป่าฮ่ วัยเด็กที่วงดนตรีหล่อแก้วของสมาคม มีประสบการณ์การเล่นในวงดนตรีหล่อแก้ว มา 2 ปี

15. นางสาวแพรววนิต ศรีสุพรรณ

ภาพประกอบ 57 นางสาวแพรววนิต ศรีสุพรรณ

ที่มา: ถ่ายเมื่อวันที่ 27 ตุลาคม 2556

นางสาวแพรววนิต ศรีสุพรรณ ชื่อเล่น ต้นหลิว เกิดวันที่ 17 เดือน เมษายน พ.ศ. 2541 อายุ 15 ปี อาชีพ นักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนเขาทราชคัลลอปิตยา ปัจจุบันอยู่บ้านเลขที่ 674/16 หมู่ 2 ตำบลทับคล้อ อำเภอทับคล้อ จังหวัดพิจิตร เครื่องดนตรีที่เล่น คือ ตัวโก้ว (กลอง)

16. เด็กหญิงสุภัทรา ศรีสุพรรณ

ภาพประกอบ 58 เด็กหญิงสุภัทรา ศรีสุพรรณ

ที่มา: ถ่ายเมื่อวันที่ 27 ตุลาคม 2556

เด็กหญิงสุภัทรา ศรีสุพรรณ ชื่อเล่น กิ่ง เกิดวันที่ 17 เดือน กรกฎาคม พ.ศ. 2547 อายุ 10 ปี อาชีพ นักเรียน โรงเรียนเยาวชนศึกษา ปัจจุบันอยู่บ้านเลขที่ 674/16 หมู่ 2 ตำบลทับคล้อ อำเภอทับคล้อ จังหวัดพิจิตร เครื่องดนตรีที่เล่น คือ ซิมปอ (ฆ้องใหญ่ไม่มีปี่ม)

ได้มาเป็นนักดนตรีในวงหล่อโก้วเพราะว่ามีพ่อเคยเป็นนักดนตรีเล่นดีด้า (ปี่) ให้กับวงมาก่อน พ่อจึงให้เข้ามาเล่นวงหล่อโก้ว เพราะอยากให้เรามีประสบการณ์ทางดนตรีหลายๆอย่าง พอมาอยู่วงอาแปะลิบจึงให้มาซิมปอ เพราะต้องเป็นคนที่ทำนองเพลงถึงจะดีได้ถูกต้อง

จากการศึกษาวงดนตรีหล่อโก้วสมาคมฮั่วเคี้ยวเฮียบหวย พบว่านักดนตรีเครื่องดนตรีประเภทประกอบจังหวะเช่น ล้อและฉาบต่างๆ หมายเลข 17 - หมายเลข 36 ไม่ได้บันทึกประวัติ เพราะไม่ได้รับอนุญาตจากผู้ปกครองให้ร่วมแสดงต่อมาบรรเลงเฉพาะงานประจำปี บางส่วนย้ายถิ่นตามผู้ปกครอง บางส่วนติดภารกิจทางครอบครัว

ภาพประกอบ 59 นักดนตรีหล่อโก้วตำแหน่งที่เล่น ล้อ (ฆ้องไม่มีปี่ม)

นักดนตรี ตำแหน่ง ล้อ เรียงลำดับ แฉกหน้าจากซ้ายไปขวา 17. นางสาวชนิตา ผันเฉย
18.นางสาวอาริกา ฐาต่าย 19.นางสาวจิตตรา คำขุนทด 20.นางสาวนุชนาถ ทมคำ 21. เด็กหญิงเบญจมาภรณ์
คำโสภา 22. เด็กหญิงอังศุมาลี สุริยันต์ 23. เด็กหญิงชาลิสา เพ็ญภาค

นักดนตรี ตำแหน่ง ล้อ เรียงลำดับ แฉกหลังจากซ้ายไปขวา 24.เด็กหญิงชลลัดดา จินดา
25.เด็กหญิงมินตรา ศรีสุพรรณ 26. เด็กหญิงธนาภรณ์ เกตุหาญ 27. เด็กหญิงอนุสรรา แก้วนุช
28.เด็กหญิงนิสาร์ตน์ แซ่มสกุล 29.เด็กหญิงวิมลวรรณ ชายตัน 30. เด็กหญิงอินทรา ชุ่มละมัย

ที่มา: ถ่ายเมื่อวันที่ 27 ตุลาคม 2556

ภาพประกอบ 60 นักดนตรีหล่อโก้วตำแหน่งที่เล่น ฉาบ

นักดนตรีตำแหน่งฉาบ เรียงลำดับ จากซ้ายไปขวา 31. เด็กหญิงจิราภรณ์ เจริญสุข
32.เด็กหญิงชนาฐิณาด คอนทองคำ 33.เด็กหญิงศุภนิดา ทิพวัน 34.เด็กหญิงพัฒนิตา อินทสินทร์
35.เด็กหญิงพรภา คำกลั่น 36.เด็กหญิงศันสนีย์ หาญชัยภูมิ ที่มา:ถ่ายเมื่อวันที่ 27 ตุลาคม 2556

ภาพประกอบ 61 นักดนตรีหล่อแก้วตำแหน่งแก้วคา (ข้างกลอง)

นักดนตรีตำแหน่ง แก้วคา เรียงลำดับจากซ้ายไปขวา 37.เด็กหญิงบงกชพร วงค์ษา
38.เด็กหญิงกิตติยาพร จินดา 39.เด็กหญิงนภัสวรรณ บุญธิแสง 40.เด็กหญิงสุทาทิพย์ เลิศศรี
41.เด็กหญิงหฤทัยกาญจน์ คำโสภา 42.เด็กหญิงนันทนา แซ่มสกุล 43.เด็กหญิงพรภา วงค์ษา

ที่มา: ถ่ายเมื่อวันที่ 27 ตุลาคม 2556

3.3 เครื่องดนตรีที่ใช้บรรเลงในวงดนตรีหล่อแก้วสมาคมฮั่วเคี้ยวเอียบหวย

สามารถแบ่งเครื่องดนตรีเป็น 2 ประเภทดังนี้

3.3.1 เครื่องดนตรีประเภทดำเนินทำนอง ได้แก่

3.3.1.1 ฮั่วเต็ก

3.3.1.2 ตี่ต้า

3.3.2 เครื่องดนตรีประเภทประกอบจังหวะ ได้แก่

3.3.2.1 ตั่วแก้ว

3.3.2.2 ฉาบ

3.3.2.3 ฉาบเล็ก

3.3.2.4 ล้อ

- 3.3.2.5 แต่งเล็ก
- 3.3.2.6 แต่งใหญ่
- 3.3.2.7 กง
- 3.3.2.8 จิ้งเคียว
- 3.3.2.9 ชิมปอ
- 3.3.2.10 ฉิวปั้ง

3.3.1.1 ฮ่วยเต็ก

ภาพประกอบ 62 ฮ่วยเต็ก

ที่มา: ถ่ายเมื่อวันที่ 30 ตุลาคม 2556

ฮ่วยเต็ก เป็นขลุ่ยผิวมีรูปิดเยื่อ เป่าแนวขวางชนิดหนึ่งของจีน เป็นที่นิยมแพร่หลายมาก เป็นเครื่องดนตรีที่ทำจากไม้ไผ่ ทอกลมยาว 70 เซนติเมตร มีเส้นผ่าศูนย์กลางภายใน 2 เซนติเมตร สกัดปล้องด้านในขลุ่ยออกให้เป็นทอกลวง มีขนาดเล็กและเบา นำไม้ไผ่มาเจาะรูด้านบนสุดสำหรับเป่า 1 รู รูถัดลงไปคือรูปิดเยื่อไผ่ โดยจะใช้เยื่อไผ่หรือเยื่อหอยบางๆ ปิดรู รูสำหรับกดเปิด-ปิดบังคับระดับเสียง 6 รู มีรูพิเศษ 2 รู อยู่ด้านปลายขลุ่ยบางครั้งปล่อยไว้หรือสำหรับร้อยเชือกแขวน ด้านนอกของขลุ่ยใช้ไหมหรือเชือกพันเพื่อความทนทานและไม่ให้ลื่น ฮ่วยเต็กแตก จากนั้นแกะสลักเป็นลวดลายต่างๆ เพื่อความสวยงาม ในปัจจุบันมีการพัฒนาใช้ข้อต่อที่ทำจากทองเหลืองเพื่อประโยชน์ในการเทียบเสียงให้เข้ากับเครื่องดนตรีอื่นๆ

การบรรเลงผู้เล่นสามารถบรรเลงได้ทั้งทำนองและ ทำยีน ให้หันปลายขลุ่ยไปทางขวามือเสมอ ใช้มือซ้ายกำทอกลมด้านบน ที่ถัดมาจากรูปิดเยื่อ ใช้นิ้วชี้ นิ้วกลาง นิ้วนาง จับ 3 รูบน ส่วนมือขวากำทอกลมด้านล่าง ใช้นิ้วชี้ นิ้วกลาง นิ้วนาง จับที่ 3 รูล่าง ผู้บรรเลงใช้ริมฝีปากล่างจรดที่รูเป่า กระแสลมจะ

สัมผัสเทือนภายใน เกิดเป็นเสียง การสัมผัสเทือนของเชื้อไฟ เวลาที่เป่าลมเข้านี้จะให้ ห่วงเด็กมีเสียงไฟเพราะนุ่มนวล สามารถเป่าได้ ทั้งเสียงที่ยาวต่อเนื่อง เสียงตัด เสียงเอื้อนสั้น เสียงลิ้นไถล และอื่นๆ สามารถแสดงอารมณ์ได้อย่างหลากหลาย เพลงเร็วที่มี ทำนองกระชับ มีชีวิตชีวา ทำนองเพลง ซ้ำที่อ่อนหวาน สามารถเลียนเสียงจากธรรมชาติ เช่น เลียนแบบเสียงนกได้ ห่วงเด็กจึงกลายเป็นที่นิยมอย่างกว้างขวาง สามารถเล่นในวงดนตรีพื้นเมือง การขับร้อง การแสดงพื้นเมือง บรรเลงเดี่ยวหรือบรรเลงร่วมกับดนตรีชนิดอื่นๆ

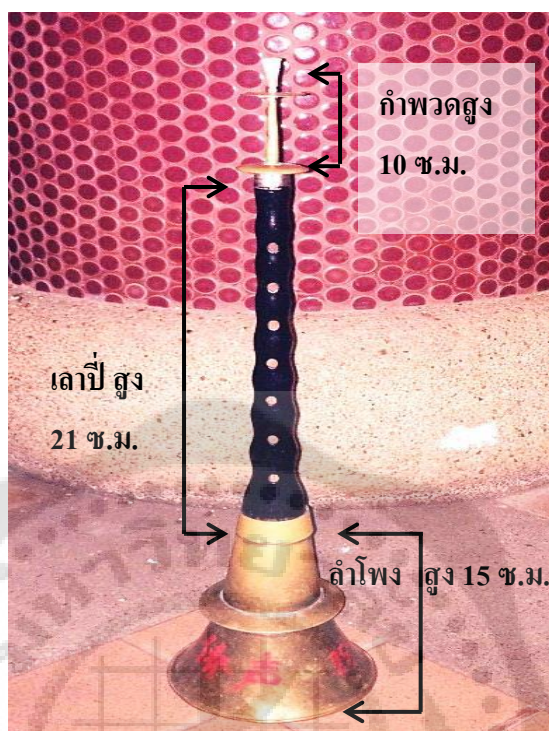
ตาราง 1 ตำแหน่งเสียงของห่วงเด็ก

มือ ซ้าย	●	●	●	●	●	●	○	○	●	●	●	●	○	○
	●	●	●	●	●	○	○	●	●	●	●	○	○	●
	●	●	●	●	○	○	○	●	●	●	●	○	○	○
มือ ขวา	●	●	●	○	○	○	○	●	●	○	○	○	○	○
	●	●	○	○	○	○	○	●	●	○	○	○	○	○
	●	○	○	○	○	○	○	●	○	○	○	○	○	●

● = ปิดรูนิ้ว ○ = เปิดรูนิ้ว

3.3.1.2 ตี๋ต้า

ภาพประกอบ 63 ตี๋ต้า

ที่มา: ถ่ายเมื่อวันที่ 30 ตุลาคม 2556

ตี๋ต้า เป็นเครื่องเป่าจำพวกปี่มีลำโพง ส่วนมากใช้บรรเลงเป็นเครื่องทำนองหลัก ประกอบไปด้วย 4 ส่วน คือ ลำโพง เลาปี กำพวด และลิ้นปี มีความยาวทั้งหมดประมาณ 48 เซนติเมตร

ปากลำโพงทำจากโลหะ สามารถเสียบเข้ากับเลาปี สามารถหมุนปรับทิศทางและถอดออกได้ มีเส้นผ่าศูนย์กลางประมาณ 11 เซนติเมตร มีความยาว 15 เซนติเมตร

เลาปี ตัวเลาปีกลึงจากไม้แดง มีความยาว 21 เซนติเมตร ลักษณะทรงกระบอกเป็นข้อๆ คล้ายไม้ไผ่ ด้านในกลวง บนเลาปีเจาะรู สำหรับกดเปิด-ปิดบังคับระดับเสียง รวมทั้งหมด 8 รู เป็นรูสำหรับระดับเสียง 7 รู และรูค้ำอีก 1 รู อยู่ด้านหลังเลาปี

กำพวด ทำมาจากโลหะ มีความยาวประมาณ 10 เซนติเมตร ลักษณะทรงกลมม้วนเป็นลำเล็กๆ ลักษณะเป็นท่อกว้างยาว มีแผ่นลมทำด้วยแผ่นโลหะทรงกลมสองแผ่น แผ่นโลหะบนใช้ปิดสนิทกับริมฝีปากบน ส่วนด้านล่างปิดสนิทกับเลาปีเพื่อเป็นที่กักลมและบังคับแรงลม

ลั่นปี่ เป็นส่วนที่เชื่อมต่อจากปลายกำพวด มีความยาวประมาณ 2 ซม. ลั่นปี่ทำจากต้นออและพลาสติก ด้านแบนเรียบคล้ายปากเป็ดใช้เป่า ส่วนปลายอีกด้านเป็นทรงกลมพันด้วยลวดใช้เสียบเข้าที่ปลายปากกำพวด โดยเลือกขนาดให้พอเหมาะกับกำพวด และลั่นที่ใช้ต้นออปล้องของต้นข้าว ผู้เล่นต้องนำไปแช่น้ำเพื่อให้ลั่นปี่นี้มีความอ่อนตัว ถ้าปล่อยให้แห้งจะแตกง่าย

ตีต้า มักประสมกับเครื่องประกอบจังหวะจำพวก โหม่ง กลอง ใช้ในงานรื่นเริงและบรรยาการเฉลิมฉลองในชนบท ใช้บรรเลงในงานเลี้ยง เฉลิมฉลองการเก็บเกี่ยวผลผลิตทางการเกษตร เทศกาล พิธีการต่างๆ ใช้บรรเลงเดี่ยวหรือบรรเลงร่วมกับเครื่องดนตรีชนิดอื่น ใช้บรรเลงในการประกอบการร้องและเต้นรำ การบรรเลงสามารถบรรเลงได้ทั้งทำนองและทำขึ้น ใช้มือข้างหนึ่งกำท่อนมปีด้านบน ใช้นิ้วชี้ นิ้วกลางและนิ้วนาง ปิด 3 รูด้านบน และใช้นิ้วโป้งปิดรูที่อยู่ด้านหลังเลาปี จากนั้นใช้มือข้างที่เหลือวางลักษณะเดียวกันกับมือบน และเพิ่มนิ้วก้อยเพื่อบังคับรูที่อยู่ล่างสุดของปี

ตาราง 2 ตำแหน่งเสียงของตีต้า

●	●	●	●	●	●	●	●
●	●	●	●	●	●	○	○
●	●	●	●	○	○	○	○
●	●	●	○	○	○	○	○
●	●	○	○	○	○	○	○
●	○	○	○	○	○	○	○

● = ปิดรูนิ้ว ○ = เปิดรูนิ้ว

3.3.2.1 ตัวโก้ว

ภาพประกอบ 64 ตัวโก้ว

ที่มา: ถ่ายเมื่อวันที่ 30 ตุลาคม 2556

ตัวโก้ว เป็นกลองขนาดใหญ่รูปทรงกระบอกป่องตรงกลางรอบเอว นิยมทำจากไม้ซุง ไม้ยางพาราหรือไม้หว้าหรือไม้จามรีทั้งสองด้าน ตีด้วยหมุดรอบกลอง ในลำตัวกลองฝังสปริง 3 ตัว เพื่อให้การสั่นสะเทือนของหน้ากลองมีความไพเราะยิ่งขึ้น กลางลำตัวกลองฝังห่วง 3 ห่วง ใช้สำหรับเป็นที่จับหรือใช้แขวน มีความสูง 67 เซนติเมตร มีเส้นผ่าศูนย์กลางหน้ากลอง 60 เซนติเมตร จะวางกลองไว้บนรถเข็นที่มีล้อสามล้อเคลื่อนที่ได้ระหว่างบรรเลงเพลง กลองไม่เพียงแต่ใช้ในการเล่นเช่น ไหว้และการเดินรำนั่น ยังใช้เพื่อโจมตีศัตรู ขับไล่สัตว์ป่า และยังเป็นอุปกรณ์บอกเวลาและแจ้งเหตุร้าย เมื่อสังคมเกิดการพัฒนาขึ้น การใช้กลองกว้างขวางขึ้นเช่น วงดนตรีพื้นเมือง อุปรากรจีน การเดินรำ เป็นต้น

การบรรเลง ใช้ไม้ตีสองด้าน ทำจากไม้แดงหรือไม้เนื้อแข็งชนิดอื่นๆ ใช้บรรเลงประกอบดนตรี การแสดง การละเล่นพื้นเมือง รวมไปถึงเทศกาลรื่นเริงต่างๆ เพื่อสร้างบรรยากาศครื้นเครงในงาน ตัวโก้วมีเสียงดังหนักแน่น จังหวะหนักแน่น กระชับ ทำให้ผู้ฟังเกิดการฮึกเหิม เร้าใจ หรือสร้างความศักดิ์สิทธิ์ในพิธีกรรม

การตีมีวิธีการและจังหวะที่หลากหลาย เช่น ตีเดี่ยว ตีคู่ ตีรว ตีแล้วหยุดเสียงด้วยมือทันที ตีไล่ร่วจากกลางกลองไปยังริมกลอง ตีจากเสียงดังไปเสียงเบา เป็นต้น เสียงตุง ตีบริเวณกลางหน้ากลอง เสียงเตี๋ย ตีบริเวณริมข้างหน้ากลอง เสียงกัก ตีบริเวณขอบไม้ข้างกลอง เสียงจุ ใช้ไม้ตีกดที่หน้ากลอง เทคนิควิธีการตีที่แตกต่างกันนี้สามารถให้เสียงและอารมณ์ความรู้สึกที่แตกต่างกันออกไป และเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัวของตัวโก้ว

3.3.2.2 ฉาบ

ภาพประกอบ 65 ฉาบ

ที่มา: ถ่ายเมื่อวันที่ 30 ตุลาคม 2556

ฉาบ ทำมาจากโลหะทองเหลือง รูปร่างเป็นแผ่นโลหะทรงกลม ตรงกลางนูนขึ้นเป็นรูปครึ่งวงกลมเป็นจุดศูนย์กลางของฉาบที่จุดศูนย์กลางของฉาบเจาะรูเล็กๆ สำหรับร้อยผ้าพันมือเวลาตีฉาบ มีเส้นผ่าศูนย์กลาง 28 ซม. ฉาบเล็กมีเส้นผ่าศูนย์กลาง 20 ซม. ผู้บรรเลงขึ้นในท่ายืน มือทั้งสองข้างถือฉาบด้านละข้าง ใช้ผ้าพันให้แน่นเพื่อจับฉาบให้มั่นคง นำฉาบทั้งสองข้าง กระแทกกันให้เกิดเสียง เมื่อฉาบทั้งสองข้างกระแทกกันขณะตีประกบกันก็ จะเกิดเสียง ฉาบ ถ้าตีแล้วเปิดเสียงก็จะได้ เสียง แฉ่ง มีเสียงดังกังวาน แกร่งกาว และมีพลัง ให้เสียงออกมาต่ำ เหมาะกับการสร้างบรรยากาศให้เข้มแข็ง ยิ่งใหญ่

3.3.2.3 ฉาบเล็ก

ภาพประกอบ 66 ฉาบเล็ก

ที่มา: ถ่ายเมื่อวันที่ 30 ตุลาคม 2556

ฉาบเล็ก เป็นเครื่องดนตรี ประกอบจังหวะที่อยู่ข้างกลอง ทำมาจากโลหะทองเหลือง รูปร่างเป็นแผ่นโลหะทรงกลม ตรงกลางนูนขึ้นเป็นรูปครึ่งวงกลม และเป็นจุดศูนย์กลางของฉาบ ที่ จุดศูนย์กลางของฉาบเจาะรูเล็กๆ สำหรับร้อยผ้าพันมือเวลาตี มีเส้นผ่าศูนย์กลาง 20 ซม. ผู้บรรเลงยืนในท่ายืน มือทั้งสองข้าง ถือฉาบด้านละข้าง ใช้ผ้าพันให้แน่นเพื่อจับฉาบให้มั่นคง นำฉาบทั้งสองข้างกระทบกันให้เกิดเสียง เมื่อฉาบทั้งสองข้างกระทบกันขณะตีประกบกันก็ จะเกิดเสียง ฉาบ ถ้าตีแล้วเปิดเสียงก็จะได้เสียง แฉ่ง แต่จะมีเสียงเล็กสูง สดใสเร้าใจ และแหลมกว่าฉาบใหญ่ ในวงดนตรีหล่อโก้วสมาคมฮั่วเคี้ยวเหียบฮวย มักบรรเลงคู่กับคง (ฆ้องเล็กมีปุม) แต่ง และฉิ่งเดี่ยว ในประเทศจีนใช้ฉาบเล็กเป็นเครื่องประกอบจังหวะในวงดนตรีประกอบการแสดงอุปรากรจีน

3.3.2.4 ล้อ

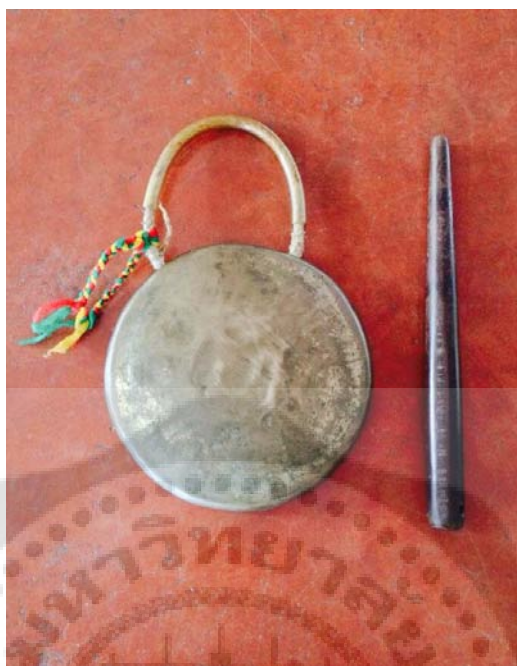
ภาพประกอบ 67 ล้อ

ที่มา:ถ่ายเมื่อวันที่ 30 ตุลาคม 2556

ล้อ ในภาษาจีนลำเนียงแต้จิ๋วหมายถึง หม้อไม่มีปุ่ม เป็นเครื่องดนตรีที่ทำจากโลหะทองเหลือง มีส่วนประกอบไม่สลับซับซ้อน ดี โลหะเป็นรูปวงกลม มีขอบยื่นลงมารอบตัว ตรงกลางเรียบแบน มีเส้นผ่าศูนย์กลาง 34 ซม. มีความหนาจากขอบลึก 6 ซม. ความหนาบางเป็นตัวกำหนดเสียงสูงต่ำ ล้อเป็นเครื่องดนตรีของชนกลุ่มน้อย มีประวัติความเป็นมาที่ยาวนานและมีหลากหลายชนิด แต่ละชนิดมีเอกลักษณ์เฉพาะตัว แต่ก่อนใช้ล้อเป็นเสียงสัญญาณในการทำศึกสงคราม ต่อมาใช้ล้อเป็นเครื่องดนตรีในพิธีกรรมความเชื่อต่างๆและงานในราชสำนัก ล้อมีเสียงดังกังวานและแตกพร่า

วิธีการบรรเลงใช้มือที่ถนัดจับ ไม้ ข้างที่ไม่ถนัดให้จับที่ ขอบล้อ ตีตรงกลางให้เกิดเสียงดังระหว่างตีให้ยกล้อขึ้นลงเพื่อความกังวานของเสียง

3.3.2.5 แต่งใหญ่

ภาพประกอบ 68 แต่งใหญ่

ที่มา: ถ่ายเมื่อวันที่ 30 ตุลาคม 2556

แต่งใหญ่ ข้องเล็กไม่มีปุม เป็นเครื่องดนตรีประกอบจังหวะที่อยู่ข้างกลอง เครื่องดนตรีที่ทำจากโลหะทองเหลือง มีส่วนประกอบไม่สลับซับซ้อน ดีโลหะเป็นรูปวงกลม มีขอบยื่นลงมารอบตัว ตรงกลางเรียบแบน มีเส้นผ่าศูนย์กลาง 18 ซม. มีความหนาจากขอบถึง 2 ซม. ที่ขอบแต่งเจาะรู 2 รู สำหรับแขวนเชือกใช้ถือเวลาบรรเลง มีเสียงสูงแหลม ไม่กังวาน ดังชัดเจน เสียงที่ตีออกมาได้เสียงว่า แต่ง จึงตั้งชื่อตามเสียงที่ได้ยิน

วิธีการบรรเลงใช้มือที่ถนัดจับ ไม้ ข้างที่ไม่ถนัดให้จับที่ สายคล้อง แต่ง ดีตรงกลางให้เกิดเสียงดัง มักใช้เด็กผู้หญิงตีเวลาบรรเลง เพราะมีน้ำหนักเบา

3.3.2.6 แต่งเล็ก

ภาพประกอบ 69 แต่งเล็ก

ที่มา: ถ่ายเมื่อวันที่ 30 ตุลาคม 2556

แต่งเล็ก ข้องเล็กไม่มีปุม เป็นเครื่องดนตรีประกอบจังหวะที่อยู่ข้างกลอง เป็นเครื่องดนตรีที่ทำจากโลหะทองเหลือง มีส่วนประกอบไม่สลับซับซ้อน ดีโลหะเป็นรูปวงกลม มีขอบยื่นลงมารอบตัว ตรงกลางเรียบแบน มีเส้นผ่าศูนย์กลาง 9 ซม. มีความหนาจากขอบลึก 1.5 ซม. ที่ขอบแต่งเจาะรู 2 รู สำหรับแขวนเชือกใช้ถือเวลาบรรเลง มีเสียงสูงแหลม ไม่กังวาน ดังชัดเจน เสียงที่ตีออกมาได้เสียงว่า แต่ง จึงตั้งชื่อตามเสียงที่ได้ยิน

วิธีการบรรเลงใช้มือที่ถนัดจับไม้ มือข้างที่ไม่ถนัดวางแต่งเล็กไว้บนฝ่ามือ ดีตรงกลางให้เกิดเสียงดัง มักใช้เด็กผู้หญิงตีวงเล็กบรรเลง เพราะมีน้ำหนักเบา

3.3.2.7 คง

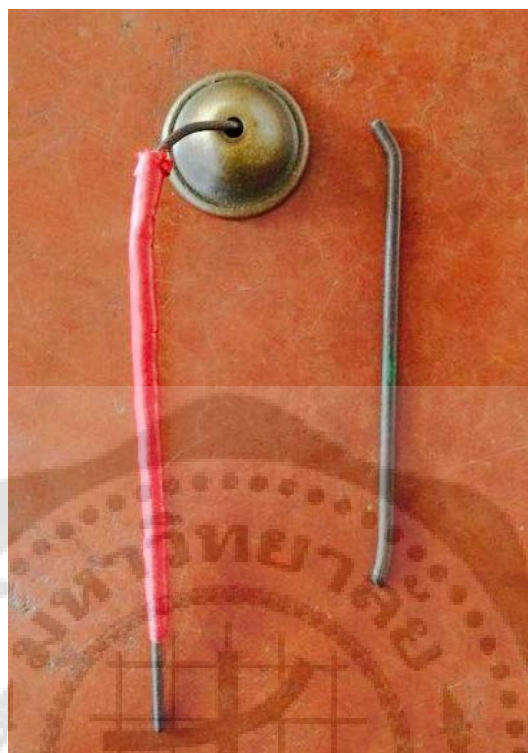
ภาพประกอบ 70 คง

ที่มา: ถ่ายเมื่อวันที่ 30 ตุลาคม 2556

คอง ฆ้องเล็กมีปทุม เครื่องดนตรี ประกอบจังหวะที่อยู่ข้างกลอง เครื่องดนตรีที่ทำจากโลหะ ดี โลหะเป็นรูปวงกลม มีขอบยื่นลงมารอบตัว ตรงกลางมีปทุมนูนขึ้นเป็นรูปครึ่งวงกลม มีเส้นผ่าศูนย์กลาง 26 ซม. มีความหนาจากขอบลึก 4 ซม. ไม้ตีคองปลายข้างหนึ่งพันด้วยผ้าหรือสวมยาง ทำให้ คองมีเสียง นุ่มนวล และสึกหรอน้อยใช้ได้นาน หน้าที่ของคอง คือการลงจังหวะที่ต้องการเน้นหนักในทำนองเพลง พร้อมกับซิมปอ และตีขัดกับฉาบเวลาบรรเลงเพลง

วิธีการบรรเลงควดตีตรงกลาง ปทุมให้เกิดเสียงดัง ใช้มือที่ถนัดจับไม้ ข้างที่ไม่ถนัดให้จับ ที่ สายคล้อง

3.3.2.8 จิ้งเดียว

ภาพประกอบ 71 จิ้งเดียว

ที่มา: ถ่ายเมื่อวันที่ 30 ตุลาคม 2556

จิ้งเดียว หรือนึ่งฝาดเดียวเป็นเครื่องดนตรีประกอบจังหวะที่อยู่ข้างกลองทำด้วยโลหะ มีลักษณะคล้ายถ้วยชาม หรือฝาดนมครกที่ไม่มีที่จับ จิ้งมีเส้นผ่าศูนย์กลาง ประมาณ 6-6.5 ซม. เจาะรูตรงกลาง สำหรับตะปู ที่ตีให้มีลักษณะ โคง ร้อยตะปูเข้ากับจิ้ง แล้วพันตะปูโยงเข้ากับด้ามเหล็กด้วยสก็อตเทป เพื่อถือได้สะดวก ไม่ตีใช้แท่งเหล็กกลมเล็กมีความยาวประมาณ 15 ซม.

วิธีการบรรเลง มือข้างที่ไม่ถนัดจับที่ด้ามจิ้งเดียวแล้วใช้มือด้านข้างที่ถนัดจับที่แท่งเหล็ก ตี ไปบริเวณขอบของฝาดจิ้งเดียว

3.3.2.9 ซิมปอ

ภาพประกอบ 72 ซิมปอ

ที่มา: ถ่ายเมื่อวันที่ 30 ตุลาคม 2556

ซิมปอ เป็นฆ้อง ที่มีลักษณะ แบบขนาดใหญ่ เครื่องดนตรีที่ทำจากโลหะ ทองเหลืองหรือทองแดง มีส่วนประกอบไม้สลักซับซ้อน ติโลหะเป็นรูปวงกลม มีขอบยื่นลงมารอบตัว ตรงกลางเรียบแบน มีเส้นผ่าศูนย์กลาง 55 ซม. มีความหนาจากขอบ ลึก 15 ซม. ไม้ตีข้างในใส่ ฟองน้ำแล้วพันด้วยผ้าสีสันสดใส ลักษณะเป็นทรงกลมต่อกับด้ามจับคล้ายกับค้อน ทำให้เวลาตีมีเสียง ทุ้มนุ่ม เนื่องจากมีเนื้อโลหะที่หนาและขอบหนา จึงทำให้เสียงต่ำหนักแน่นและกังวาน หน้าที่ของซิมปอคือการลงจังหวะที่ต้องการเน้นหนัก ในทำนองเพลง สามารถเล่นได้หลากหลายอารมณ์เพลง ทั้งเพลงพิธีกรรม เพลงสนุ กสสนาน และเพลงโศก

วิธีการบรรเลงควรตีตรงกลางให้เกิดเสียงดัง ใช้มือที่ถนัดจับไม้ ข้างที่ไม่ถนัดให้จับที่ด้านในซิมปอ ผู้บรรเลงต้องใช้มืออีกข้างหนึ่งคอยหยุดเสียงด้านในของซิมปอ เพื่อไม่ให้ก้องกังวานมากเกินไป

3.3.2.10 จิวปั้ง

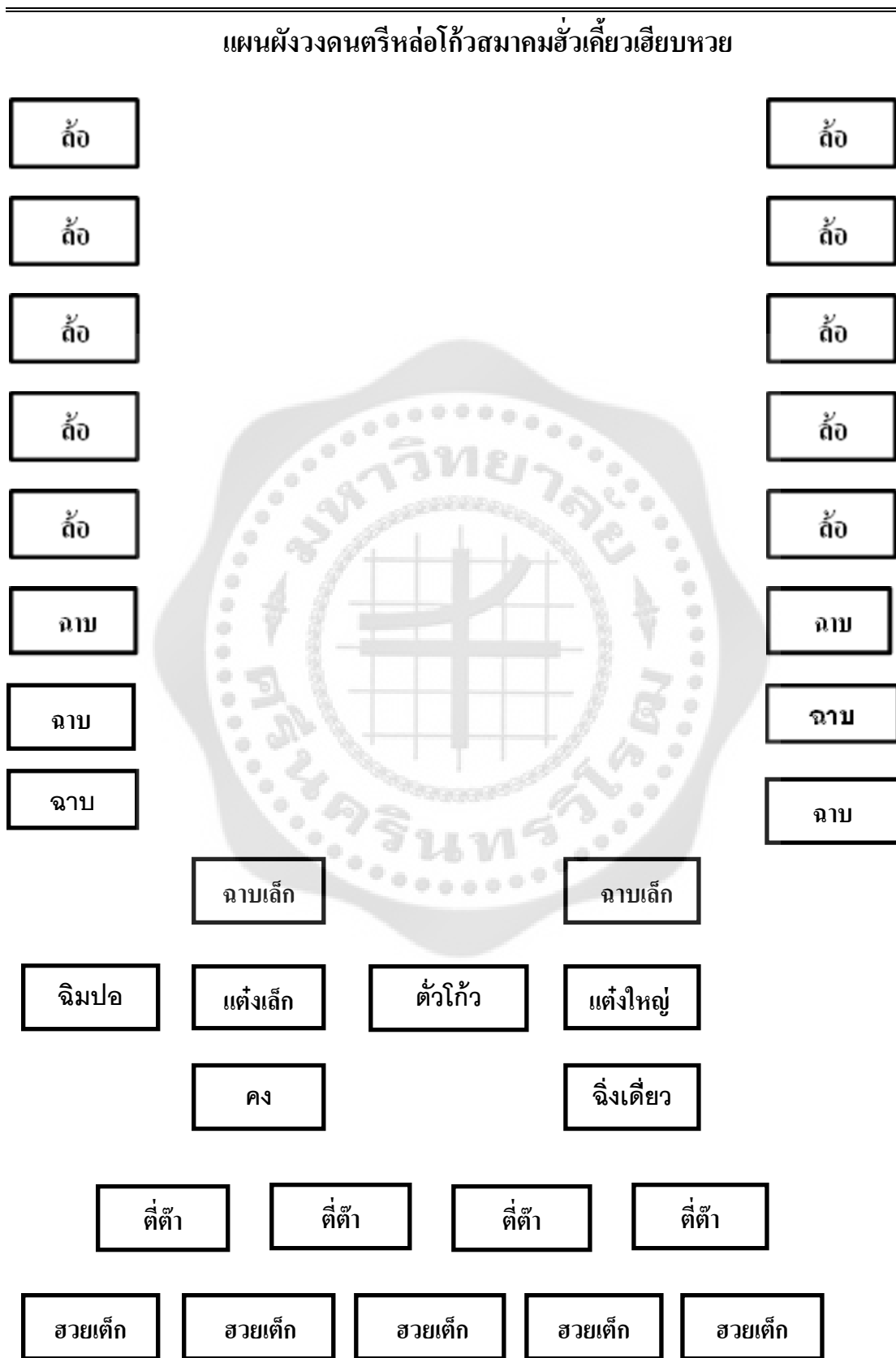
ภาพประกอบ 73 จิวปั้ง

ที่มา: ถ่ายเมื่อวันที่ 30 ตุลาคม 2556

จิวปั้ง หรือกรับพวงกลอง นิยมทำมาจากไม้จันทร์ ไม้แดง หรือไม้เนื้อแข็งชนิดอื่นๆ ไม้ที่ไ้ ้ ต้องเป็นไม้เนื้อแข็ง แห้งสนิท ไม้แตกร้าว เสียงที่กระทบออกมาสั้นๆ แต่มี ความดังแน่น เสียงคมสูง มีพลัง ไส้กังวาน จิวปั้งมักใช้บรรเลงร่วมกับกลอง เป็นเครื่องดนตรีที่ใช้ในพิธีกรรมปวงจับเขียง ประกอบขึ้นด้วยไม้แผ่น 2 ชิ้น แต่ละชิ้นมีความหนา 10 ซม. และ 5 ซม. แต่ละแผ่นยาว 22 ซม. ปลาย ด้านบนและล่างกว้าง 5 ซม. ส่วนที่เว้าตรงกลางนั้นมีความกว้าง 4 ซม. จากปลายด้านบนลงมาประมาณ 10 ซม. เเจาะรูสำหรับร้อยเชือกหรือผ้าให้กรับทั้ง 2 อยู่คู่กัน

วิธีการบรรเลงผู้บรรเลงใช้มือซ้ายจับกรับด้านที่บางกว่า กรับด้านที่หนากว่าปล่อยไว้ข้างมือ ให้ผ้าแพรพาดผ่านระหว่างหัวแม่มือและนิ้วชี้ แล้วใช้ข้อมือสับดกรับด้านที่หนากว่าออก ด้านข้างมือ เพื่อให้ตก กระทบกับกรับด้านที่จับไว้เพื่อเกิดเสียง ต้องใช้ระยะเวลาในการฝึกซ้อมเพื่อให้เกิดความชำนาญระหว่างบรรเลงจิวปั้งคู่กับการตีกลอง

ตาราง 3 พังวงดนตรีหล่อโก้วสมาคมฮั่วเคี้ยวเฮียบหวย

ภาพประกอบ 74 ตำแหน่งการขึ้นบรรเลงดนตรีหล่อโก้วหน้าศาลเจ้า

ที่มา: ถ่ายเมื่อวันที่ 25 ตุลาคม 2556

ภาพประกอบ 75 ตำแหน่ง การบรรเลงดนตรีในพิธีกรรมแห่เป๊ย

ที่มา: ถ่ายเมื่อวันที่ 27 ตุลาคม 2556

3.4 บทเพลง

เพลงที่ใช้บรรเลงใน พิธีกรรมแห่เป็ย ของ วงดนตรีห่ล่อไ่้วสมาคมฮั่วเกี้ยวเฮียบหวย อำเภอตะพานหิน จังหวัดพิจิตร นั้นแบ่งเป็น 2 ประเภท คือ 1. เพลงประกอบพิธีกรรม 2. เพลงบรรเลงทั่วไป ดังต่อไปนี้

3.4.1 เพลงประกอบพิธีกรรมหรือพิธีปวงจับเซียงประกอบด้วยเพลงดังต่อไปนี้

- บุ่งเตียมกัง
- ช่งซุยกั้ว
- ชิงจุยหลง
- เซียงกอ
- ตัวซุยกั้ว
- ไ่้วบูยจื่อ
- เซ็งกังอึ้ง
- เกียกวง
- ช่งกั๊ยจื่อ
- กั๊ยอึ้ง
- ห่งหยี่เล้าะ

3.4.2 เพลงบรรเลงทั่วไปหรือเจียโฮลั่วเกีย

- เซียวไปตั้ง
- เกาเหลียงฮ้าง
- กิมหม่อเซีย

การแทนสัญลักษณ์ของโน้ตดนตรีสากล บทเพลงในพิธีกรรมแห่เป็ย เป็นดังนี้

ตาราง 4 การแทนสัญลักษณ์ของโน้ตดนตรีสากล

เครื่องดนตรี	สัญลักษณ์	กุญแจ
ตีต่ำ		
กลอง		
กรับ		
ฉาบ		
ฉาบเล็ก		
ลื้อ		

บ่วงเตียมกั๋ง

♩ = 60

ต๋าด้า-ฮวยเต็ก

กลอง-กรับ

ฉาบ

ฉาบเล็ก

สอ

6

11

16

Musical score for measures 16-20. The score consists of five staves. The first staff is a treble clef with whole rests. The second staff is a bass clef with eighth and quarter notes. The third staff is a bass clef with eighth and quarter notes, some marked with 'x'. The fourth staff is a bass clef with whole rests. The fifth staff is a bass clef with eighth and quarter notes, some marked with 'x'.

21

Musical score for measures 21-25. The score consists of five staves. The first staff is a treble clef with whole rests. The second staff is a bass clef with eighth and quarter notes. The third staff is a bass clef with eighth and quarter notes, some marked with 'x'. The fourth staff is a bass clef with whole rests. The fifth staff is a bass clef with eighth and quarter notes, some marked with 'x'.

26

Musical score for measures 26-30. The score consists of one staff in treble clef with eighth and quarter notes.

31

Measures 31-35. The score consists of five staves. The top staff is in treble clef, and the others are in alto clef. The music features a melody in the top staff and accompaniment in the lower staves. A large, faint watermark of a university seal is visible in the background.

36

Measures 36-40. The score consists of five staves. The top staff is in treble clef, and the others are in alto clef. The music features a melody in the top staff and accompaniment in the lower staves. A large, faint watermark of a university seal is visible in the background.

41

Measures 41-45. The score consists of two staves. The top staff is in treble clef, and the bottom staff is in alto clef. The music features a melody in the top staff and accompaniment in the bottom staff. A large, faint watermark of a university seal is visible in the background.

46

System 46: Treble clef staff with a whole note G4, a whole note A4, and a whole note B4. Bass clef staff with a whole note G3, a whole note A3, and a whole note B3. Percussion staff with a whole note G2, a whole note A2, and a whole note B2. Two empty bass clef staves.

51

System 51: Treble clef staff with a half note G4, a half note A4, a half note B4, and a half note C5. Bass clef staff with a half note G3, a half note A3, a half note B3, and a half note C4. Percussion staff with a half note G2, a half note A2, a half note B2, and a half note C3. Two empty bass clef staves.

56

System 56: Treble clef staff with a half note G4, a half note A4, a half note B4, and a half note C5. Bass clef staff with a half note G3, a half note A3, a half note B3, and a half note C4. Percussion staff with a half note G2, a half note A2, a half note B2, and a half note C3. Two empty bass clef staves.

ซังขุยกั้ว

♩=120

ดีด้า-ฮ่วยเต็ก

กลอง

ฉาบ

ฉาบเล็ก

ล๊อ

16

21

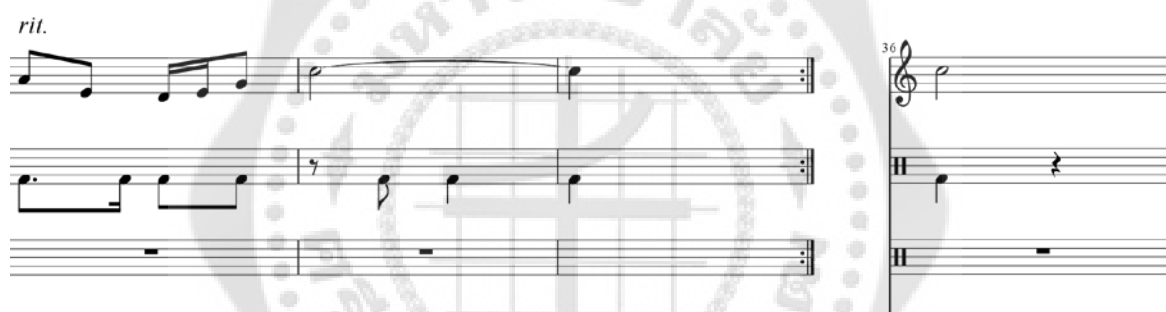
26

31

rit.

36

ขิงจยเพลง

♩ = 60

ตีต้า-ฮ่วยเต็ก

กลอง-กรับ

ฉาบเล็ก

6

11

16

The musical score for 'The Rose Tree' is presented in three staves. The first staff is a treble clef with a key signature of one sharp (F#) and a 2/4 time signature. The melody begins with a whole rest, followed by a quarter note G4, an eighth note A4, and a quarter note B4. The second staff is a bass clef with a key signature of one sharp (F#) and a 2/4 time signature. It begins with a whole rest, followed by a quarter note G3, an eighth note A3, and a quarter note B3. The third staff is a bass clef with a key signature of one sharp (F#) and a 2/4 time signature. It begins with a whole rest, followed by a quarter note G3, an eighth note A3, and a quarter note B3. The score is divided into five measures, each containing a measure of music for each staff.

26

Musical score for 'The Rose Tree' (Meisterlied). The score is written for three parts: Treble Clef (Soprano/Alto), Bass Clef (Tenor/Bass), and a third Bass Clef (likely a basso continuo or a second bass part). The key signature is one sharp (F#), and the time signature is 3/4. The melody in the Treble Clef part is: G4 (quarter), A4-B4 (beamed eighth notes), C5 (quarter), B4-A4 (beamed eighth notes), G4 (quarter), F#4 (half). The Bass Clef part provides harmonic support with chords and single notes. The third Bass Clef part contains rests and occasional rhythmic figures.

31

Musical score for 'The Rose Tree' (March). The score is written for three staves: Treble Clef (Melody), Bass Clef (Bass), and Bass Clef (Piano/Drum). The melody is in G major and 2/4 time. The piano part features a rhythmic pattern of eighth and sixteenth notes. The drum part features a simple pattern of eighth and sixteenth notes.

36

Musical score for 'The Rose Tree' (Measures 36-40). The score is written for three staves: Treble Clef (Melody), Bass Clef (Bass), and Bass Clef (Piano/Chords). The melody features a sequence of eighth and quarter notes, followed by a half note and a whole note. The bass line consists of eighth and quarter notes, followed by a half note and a whole note. The piano part is indicated by a whole note rest in each measure.

41

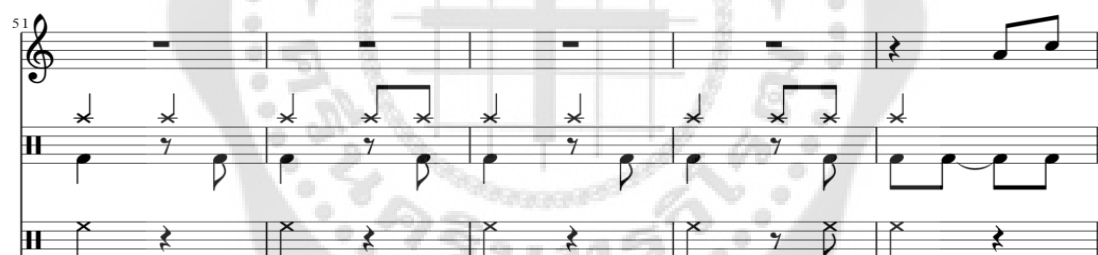
System 41: Treble clef, 5/4 time signature. The system contains five measures. The first four measures have a whole rest in the treble and a half note in the bass. The fifth measure has a half note in the treble and a half note in the bass. The bass line consists of eighth notes and quarter notes.

46

System 46: Treble clef, 5/4 time signature. The system contains five measures. The first four measures have a half note in the treble and a half note in the bass. The fifth measure has a half note in the treble and a half note in the bass. The bass line consists of eighth notes and quarter notes.

51

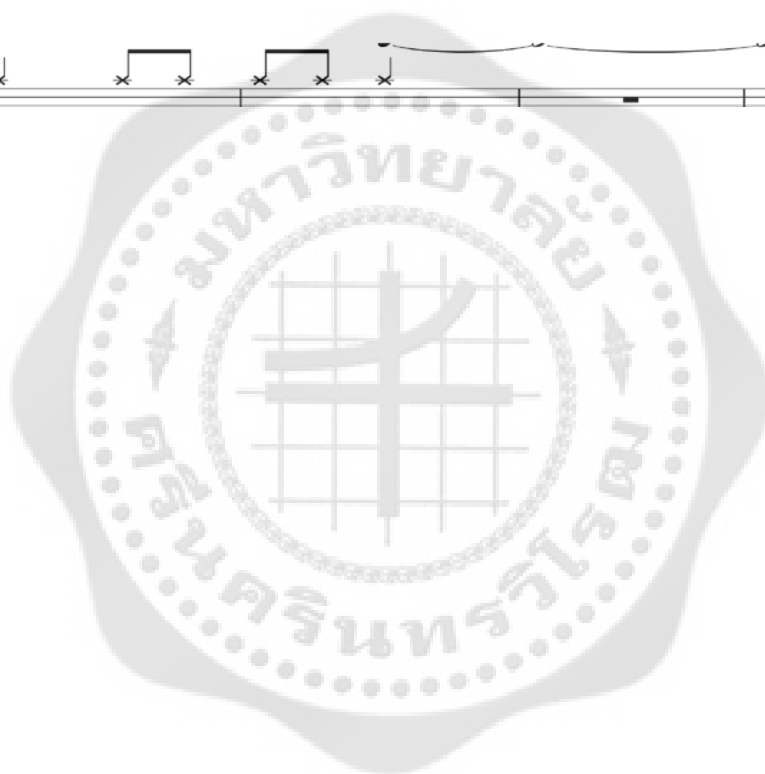

System 51: Treble clef, 5/4 time signature. The system contains five measures. The first four measures have a whole rest in the treble and a half note in the bass. The fifth measure has a half note in the treble and a half note in the bass. The bass line consists of eighth notes and quarter notes.

56

System 56: Treble clef, 5/4 time signature. The system contains five measures. The first four measures have a half note in the treble and a half note in the bass. The fifth measure has a half note in the treble and a half note in the bass. The bass line consists of eighth notes and quarter notes.

เขื่องกอ

♩ = 60

คีตา-ช่วยเต็ก

กลอง-กรับ

ฉาบเล็ก

6

11

16

21

Musical score for measures 21-25. The top staff is a treble clef with a melody of eighth and sixteenth notes. The middle staff is a bass clef with a melody of eighth and sixteenth notes, some marked with an asterisk. The bottom staff is a bass clef with a simple harmonic accompaniment of quarter notes marked with an asterisk.

Musical score for measures 26-30. The top staff is a treble clef with a melody of eighth and sixteenth notes. The middle staff is a bass clef with a melody of eighth and sixteenth notes, some marked with an asterisk. The bottom staff is a bass clef with a simple harmonic accompaniment of quarter notes marked with an asterisk.

26

Musical score for measures 26-30. The top staff is a treble clef with a melody of eighth and sixteenth notes. The middle staff is a bass clef with a melody of eighth and sixteenth notes, some marked with an asterisk. The bottom staff is a bass clef with a simple harmonic accompaniment of quarter notes marked with an asterisk.

Musical score for measures 31-35. The top staff is a treble clef with a melody of eighth and sixteenth notes. The middle staff is a bass clef with a melody of eighth and sixteenth notes, some marked with an asterisk. The bottom staff is a bass clef with a simple harmonic accompaniment of quarter notes marked with an asterisk.

31

Musical score for measures 31-35. The top staff is a treble clef with a melody of eighth and sixteenth notes. The middle staff is a bass clef with a melody of eighth and sixteenth notes, some marked with an asterisk. The bottom staff is a bass clef with a simple harmonic accompaniment of quarter notes marked with an asterisk.

Musical score for measures 36-40. The top staff is a treble clef with a melody of eighth and sixteenth notes. The middle staff is a bass clef with a melody of eighth and sixteenth notes, some marked with an asterisk. The bottom staff is a bass clef with a simple harmonic accompaniment of quarter notes marked with an asterisk.

Musical score for measures 36-40. The top staff is a treble clef with a melody of eighth and sixteenth notes. The middle staff is a bass clef with a melody of eighth and sixteenth notes, some marked with an asterisk. The bottom staff is a bass clef with a simple harmonic accompaniment of quarter notes marked with an asterisk.

Musical score for measures 41-45. The top staff is a treble clef with a melody of eighth and sixteenth notes. The middle staff is a bass clef with a melody of eighth and sixteenth notes, some marked with an asterisk. The bottom staff is a bass clef with a simple harmonic accompaniment of quarter notes marked with an asterisk.

36

Musical score for measures 41-45. The top staff is a treble clef with a melody of eighth and sixteenth notes. The middle staff is a bass clef with a melody of eighth and sixteenth notes, some marked with an asterisk. The bottom staff is a bass clef with a simple harmonic accompaniment of quarter notes marked with an asterisk.

The musical score is presented in a multi-staff format, typical of traditional Thai music notation. The notation includes various note values, rests, and accidentals (sharps and flats). The score is organized into systems, with measures 41, 46, and 51 clearly marked. A large, faint watermark of a Thai university seal is visible in the background, featuring the text "มหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรเวศน์" (Mahavithayalai Rajabhat Wachiravee).

Measure 41: The first system shows a treble clef staff with a series of eighth and sixteenth notes, and a bass clef staff with a series of eighth notes. The second system shows a treble clef staff with a series of eighth and sixteenth notes, and a bass clef staff with a series of eighth notes.

Measure 46: The third system shows a treble clef staff with a series of eighth and sixteenth notes, and a bass clef staff with a series of eighth notes. The fourth system shows a treble clef staff with a series of eighth and sixteenth notes, and a bass clef staff with a series of eighth notes.

Measure 51: The fifth system shows a treble clef staff with a series of eighth and sixteenth notes, and a bass clef staff with a series of eighth notes. The sixth system shows a treble clef staff with a series of eighth and sixteenth notes, and a bass clef staff with a series of eighth notes.

The image displays a musical score for a piece, featuring a large watermark of Mahachulalongkornrajavidyalaya University in the background. The score is written on a grand staff (treble and bass clefs) and includes a piano (p) dynamic marking. The notation includes various musical symbols such as notes, rests, and accidentals. The score is divided into measures, with measure numbers 61, 66, and 71 indicated. The watermark is a circular seal with the university's name in Thai and English, and a central emblem.

61

66

71

ตัวขุยกั้ว

♩ = 120

ตีตา-ช่วยเด็ก

กลอง-กรับ

ฉาบเล็ก

rit.

16

โกวุ่นยี่จื่อ

♩ = 60

ตีต้า-ช่วยเต็ก

กลอง-กรับ

ฉาบเล็ก

6

11

16

21

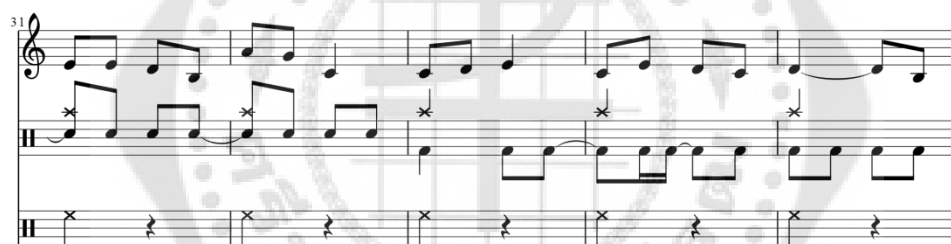
System 21: Treble and Bass staves. Treble staff contains a melody of eighth and quarter notes. Bass staff contains a rhythmic accompaniment with eighth notes and rests. A third staff below is empty.

26

System 26: Treble and Bass staves. Treble staff contains a melody of eighth and quarter notes. Bass staff contains a rhythmic accompaniment with eighth notes and rests. A third staff below is empty.

31

System 31: Treble and Bass staves. Treble staff contains a melody of eighth and quarter notes. Bass staff contains a rhythmic accompaniment with eighth notes and rests. A third staff below is empty.

36

System 36: Treble and Bass staves. Treble staff contains a melody of eighth and quarter notes. Bass staff contains a rhythmic accompaniment with eighth notes and rests. A third staff below is empty.

rit.

41

The musical score for measures 41-46 is as follows:

Measure	Staff 1 (Treble)	Staff 2 (Bass)	Staff 3 (Bass)
41	Quarter note G4, eighth note A4, eighth note B4	Quarter note G3, eighth note A3, eighth note B3	X
42	Quarter note A4, eighth note B4, eighth note C5	Quarter note A3, eighth note B3, eighth note C4	X
43	Quarter note B4, eighth note C5, eighth note D5	Quarter note B3, eighth note C4, eighth note D4	X
44	Quarter note C5, eighth note D5, eighth note E5	Quarter note C4, eighth note D4, eighth note E4	X
45	Quarter note D5, eighth note E5, eighth note F5	Quarter note D4, eighth note E4, eighth note F4	X
46	Quarter note E5, eighth note F5, eighth note G5, quarter rest	Quarter note E4, eighth note F4, eighth note G4	X

เซิ้งกั๊ง

♩=112

ต๋ำ-ฮ่วยเต็ก

กลอง-กรับ

ฉาบเล็ก

6

11

เกี้ยววง

$\text{♩} = 80$

กลอง-กรับ

ฉาบเล็ก

6

11

16

21

26

31

ซังกัยจื่อ

♩ = 100

ตีตา-ฮ่วยเด็ก

กลอง-กรับ

ฉาบเล็ก

6

11

16

21

26

31

36

41

Musical score for measures 41-45. The score consists of three staves. The top staff is in treble clef, the middle in alto clef, and the bottom in bass clef. Measures 41-45 show a melodic line in the top staff and a rhythmic accompaniment in the middle and bottom staves. The accompaniment features eighth and sixteenth notes with 'x' marks above them.

46

Musical score for measures 46-50. The score consists of three staves. The top staff is in treble clef, the middle in alto clef, and the bottom in bass clef. Measures 46-50 show a melodic line in the top staff and a rhythmic accompaniment in the middle and bottom staves. The accompaniment features eighth and sixteenth notes with 'x' marks above them.

51

Musical score for measures 51-54. The score consists of two staves. The top staff is in treble clef, and the bottom is in bass clef. Measures 51-54 show a melodic line in the top staff and a rhythmic accompaniment in the bottom staff. The accompaniment features eighth and sixteenth notes with 'x' marks above them.

Musical score for measures 55-58. The score consists of two staves. The top staff is in treble clef, and the bottom is in bass clef. Measures 55-58 show a melodic line in the top staff and a rhythmic accompaniment in the bottom staff. The accompaniment features eighth and sixteenth notes with 'x' marks above them.

55

Musical score for measures 59-60. The score consists of two staves. The top staff is in treble clef, and the bottom is in bass clef. Measures 59-60 show a melodic line in the top staff and a rhythmic accompaniment in the bottom staff. The accompaniment features eighth and sixteenth notes with 'x' marks above them.

กั๋งยี่จู้ย

♩ = 70

ตีดา-ฮ่วยเต็ก

กลอง-กรับ

ฉาบเล็ก

6

11

16

The musical score is presented on page 128 and consists of several systems of staves. The first system, starting at measure 21, features a treble clef staff with a melodic line and a lower staff with a rhythmic accompaniment of eighth notes marked with 'x'. The second system, starting at measure 26, continues the melodic and rhythmic patterns. The third system, starting at measure 31, shows a change in the lower staff's accompaniment. The fourth system, starting at measure 36, features a more complex melodic line with sixteenth notes. A large, faint watermark of a circular emblem with Thai script is overlaid on the center of the page.

21

26

31

36

41

Musical score for measures 41-45. The score consists of three staves. The top staff is in treble clef and contains a melody of eighth and sixteenth notes. The middle staff is in bass clef and contains a bass line with asterisks on the first note of each measure. The bottom staff is in bass clef and contains a simple bass line with quarter notes and rests.

46

Musical score for measures 46-50. The score consists of three staves. The top staff is in treble clef and contains a melody of eighth and sixteenth notes. The middle staff is in bass clef and contains a bass line with asterisks on the first note of each measure. The bottom staff is in bass clef and contains a simple bass line with quarter notes and rests.

51

Musical score for measures 51-55. The score consists of three staves. The top staff is in treble clef and contains a melody of eighth and sixteenth notes. The middle staff is in bass clef and contains a bass line with asterisks on the first note of each measure. The bottom staff is in bass clef and contains a simple bass line with quarter notes and rests.

56

Musical score for measures 56-60. The score consists of three staves. The top staff is in treble clef and contains a melody of eighth and sixteenth notes. The middle staff is in bass clef and contains a bass line with asterisks on the first note of each measure. The bottom staff is in bass clef and contains a simple bass line with quarter notes and rests.

#

The musical score is written on five systems of staves. The first system (measures 21-25) consists of a treble staff with a melody, a middle staff with a rhythmic accompaniment featuring eighth and sixteenth notes, and a bass staff with a simple accompaniment. The second system (measures 26-29) continues the melody in the treble staff, with the middle staff providing a steady accompaniment. The third system (measures 30-33) shows the melody moving to the middle staff, while the treble staff provides a rhythmic accompaniment. The fourth system (measures 34-37) continues the melody in the middle staff, with the treble staff providing a rhythmic accompaniment. The fifth system (measures 38-41) shows the melody moving back to the treble staff, with the middle staff providing a rhythmic accompaniment. The score is written in a key with one flat (B-flat) and a 4/4 time signature. A large, faint watermark of a university seal is visible in the background.

21

26

30

เขี้ยวไปตั้ง

♩ = 100

ต๋าด้า-ฮ่วยเด็ก

กลอง

ฉาบ

ฉาบเล็ก

ฉิ่ง

The musical score is written for a traditional Thai ensemble. It features a melody line for 'ต๋าด้า-ฮ่วยเด็ก' (Ta-da-huey-dek) in treble clef, and percussion parts for 'กลอง' (long), 'ฉาบ' (chab), 'ฉาบเล็ก' (chab lek), and 'ฉิ่ง' (ching). The tempo is marked as ♩ = 100. The score is divided into several systems, with a large watermark of a Thai university seal in the background.

16

16

17

17

21

21

25

25

26

26

เกาเหลียงฮ้าง

♩ = 90

คีตา-ช่วยเด็ก

กลอง

ฉาบ

ฉาบเล็ก

ล้อ

The image displays a musical score for a piece, likely a Thai traditional instrument, featuring a large watermark of a university seal in the background. The score is written on five staves, with the first staff using a treble clef and the others using a different clef. The notation includes various musical symbols such as notes, rests, and accidentals. The score is divided into three systems, with measures 16, 21, and 26 marked at the beginning of each system. The watermark is a circular seal with Thai text and a central emblem.

16

21

26

กิมหม่อเชี่ย

♩ = 90

คีตา-ฮ่วยเต็ก

กลอง

ฉาบ

ฉาบเล็ก

สอ

The musical score is written in Thai notation. It consists of several staves. The first staff is for 'คีตา-ฮ่วยเต็ก' (Kitha-Huay Dek), which is the vocal line. The second staff is for 'กลอง' (Glong), the drum. The third staff is for 'ฉาบ' (Chab), the gong. The fourth staff is for 'ฉาบเล็ก' (Chab Lek), the small gong. The fifth staff is for 'สอ' (Sao), the fiddle. The tempo is marked as ♩ = 90. The score is written in Thai notation with a large watermark of a Thai university seal in the background.

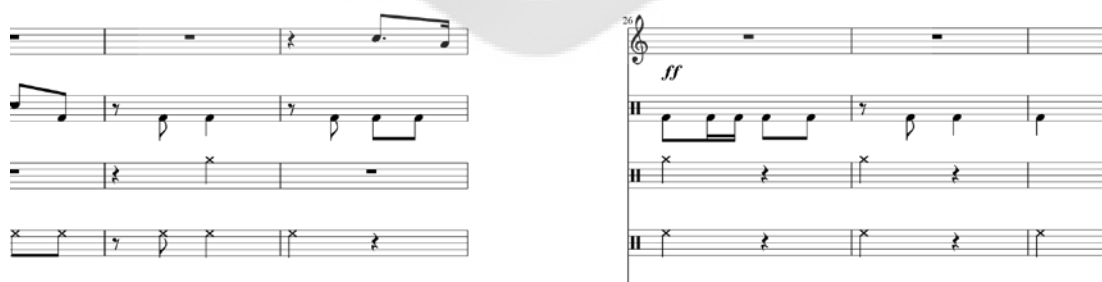
16

21

26

31

System 31: Five staves of music. The first staff is in treble clef, and the others are in alto clef. The music consists of eighth and sixteenth notes, with some rests and ties.

System 32: Five staves of music. The first staff is in treble clef, and the others are in alto clef. The music consists of eighth and sixteenth notes, with some rests and ties.

36

System 36: Five staves of music. The first staff is in treble clef, and the others are in alto clef. The music consists of eighth and sixteenth notes, with some rests and ties.

System 37: Five staves of music. The first staff is in treble clef, and the others are in alto clef. The music consists of eighth and sixteenth notes, with some rests and ties.

41

System 41: Five staves of music. The first staff is in treble clef, and the others are in alto clef. The music consists of eighth and sixteenth notes, with some rests and ties.

46

51

56

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

สรุปผลการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาวงดนตรีหล่อโก้วสมาคมฮั่วเคี้ยวเฮียบหวย อำเภอตะพานหิน จังหวัดพิจิตรในครั้งนี้ ผู้วิจัยมีจุดประสงค์เพื่อต้องการทราบถึงประวัติความเป็นมาของวงดนตรีหล่อโก้วสมาคมฮั่วเคี้ยวเฮียบหวย วัฒนธรรม ต่างๆที่เกี่ยวข้อง กับวงดนตรีหล่อโก้ว เช่น ความเชื่อที่เกี่ยวข้องกับวงดนตรี พิธีกรรม ที่เกี่ยวข้องกับการบรรเลง การแต่งกาย ของนักดนตรี บทบาทของวงดนตรีที่มีต่อชุมชน และศึกษาวงดนตรีหล่อโก้ว เช่น วิธีการถ่ายทอดทางดนตรี นักดนตรี เครื่องดนตรี ที่ใช้บรรเลง นอกจากนี้ยังศึกษาบทเพลงที่ใช้ในการประกอบพิธีกรรมแห่เปียบ พร้อมทั้งบันทึกบทเพลงทั้งหมดเป็นโน้ตสากล ซึ่งในการดำเนินงานวิจัยได้จำแนกข้อมูลออกเป็นส่วนต่างๆ สรุปผลได้ดังนี้

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. ศึกษา ประวัติความเป็นมาและวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับวงดนตรีหล่อโก้ว สมาคมฮั่วเคี้ยวเฮียบหวยอำเภอตะพานหิน จังหวัดพิจิตร
2. ศึกษาวงดนตรีหล่อโก้วสมาคมฮั่วเคี้ยวเฮียบหวย อำเภอตะพานหิน จังหวัดพิจิตร

ความสำคัญของการศึกษาวิจัย

ดนตรีหล่อโก้วเป็นดนตรีจีนแต้จิ๋ว เป็นวงดนตรีจีนที่สมบูรณ์และเก่าแก่ ซึ่งในจังหวัดพิจิตร มีดนตรีวงหล่อโก้วของสมาคมฮั่วเคี้ยวเฮียบหวยเป็นวงหลัก และเป็นวงเดียวที่เป็นวงดนตรีเต็มรูปแบบ ที่ใช้บรรเลงดนตรีในพิธีกรรมต่างๆ ของคนไทยเชื้อสายจีนในจังหวัดพิจิตร การศึกษาวงดนตรีหล่อโก้ว สมาคมฮั่วเคี้ยวเฮียบหวย ทำให้รู้ถึง ประวัติความเป็นมาของ วงดนตรี หล่อโก้วของชาวจีน ที่เข้ามาในอำเภอตะพานหิน การรู้ถึงสภาพของ วงดนตรี หล่อโก้ว และรู้ถึง วัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับการบรรเลง วงดนตรีหล่อโก้วสมาคมฮั่วเคี้ยวเฮียบหวย อำเภอตะพานหิน จังหวัดพิจิตร

วิธีดำเนินงานวิจัย

การดำเนินงานวิจัยในครั้งนี้ ผู้ทำการวิจัยได้ศึกษาค้นคว้าข้อมูลต่างๆที่เกี่ยวข้องกับวงดนตรีหล่อโก้วและวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับวงดนตรีหล่อโก้วจากเอกสาร ตำราทางวิชาการ บทความ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นหลักฐานความรู้และใช้สำหรับการศึกษาข้อมูลต่างๆ ที่ได้กำหนดหัวข้อไว้

จากนั้นศึกษารวบรวมข้อมูลภาคสนาม จากการสังเกตและสัมภาษณ์ผู้ที่เกี่ยวข้องกับวงดนตรีหล่อโก้ว สมาคมฮั่วเกี้ยวเฮียบหวย อำเภอตะพานหิน จังหวัดพิจิตร และศึกษาการแสดงดนตรีหล่อโก้วจากการแสดงจริง ตลอดจนวัฒนธรรมต่างๆที่เกิดขึ้น และที่สำคัญจากการที่ได้ออกเก็บข้อมูลภาคสนามใช้ อุปกรณ์ที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล ที่ช่วยในการบันทึก เช่น เครื่องบันทึกเสียง เครื่องบันทึกภาพ ning เครื่องบันทึกภาพเคลื่อนไหว จากนั้นนำข้อมูลที่ได้มาทั้งหมดทำการแก้ไข ปรับปรุง เรียบเรียงเนื้อหา จัดลำดับสาระ และสรุปผลการวิจัยในลักษณะ รูปแบบพรรณนาวิเคราะห์ เป็นความเรียง แล้วนำเสนอข้อมูลตามวัตถุประสงค์ดังต่อไปนี้

1. ศึกษาประวัติความเป็นมาของวงดนตรีหล่อโก้วและวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้อง

1.1 ศึกษาประวัติความเป็นมาของวงดนตรีหล่อโก้วสมาคมฮั่วเกี้ยวเฮียบหวย

จากการศึกษาหลักฐานทางประวัติศาสตร์ไม่พบข้อมูลที่แน่ชัด ว่าคนจีนกลุ่มใดเป็นคนจีนกลุ่มแรกที่ย้ายถิ่นฐานเข้ามาอยู่ในอำเภอตะพานหิน จังหวัดพิจิตร ชาวจีนกลุ่มนี้ยังคงยึดถือวัฒนธรรมความเชื่อดั้งเดิมของตนด้วยการกราบไหว้ขอพรจากเทพเจ้าเพื่อความเจริญรุ่งเรืองทางการค้า ความสำเร็จในชีวิตของครอบครัว สำหรับ รับกลุ่มนักดนตรีชาวจีน ที่นำดนตรีเข้ามา ไม่ได้ยึดดนตรีเป็นอาชีพ แต่เป็นกลุ่มพ่อค้าชาวจีน ชาวจีนกลุ่มนี้เป็นชาวจีนแต้จิ๋ว ซึ่งสามารถเล่นดนตรีจีนที่ได้รับการถ่ายทอดมาจากประเทศจีน โดยสันนิษฐานว่าได้เริ่มนำดนตรีจีนดังกล่าวเข้ามา ในอำเภอตะพานหินในปี พ.ศ. 2480 (ทศพล เตียวประเสริฐกุล 2556: 12) และใช้เวลาว่างหลังการทำงาน ในการเล่นดนตรีเพื่อความเพลิดเพลิน และผ่อนคลาย ไปพร้อมกับการสังสรรค์พูดคุยและดื่มชา จากกิจกรรมดนตรีในลักษณะนี้ต่อมาได้พัฒนาจนเกิดเป็นสมาคมดนตรีจีนกู่หลักโป้ว ในเทศกาลไหว้เจ้าสมชากของสมาคมจะบรรเลงเครื่องดนตรีประเภทดำเนินทำนอง แต่เครื่องดนตรีประเภทประกอบจังหวะคือ ล้อ และฉาบต่างๆ ได้รวบรวมคนงานชาวจีน เพื่อรวมบรรเลงในวงดนตรีหล่อโก้ว โดยจัดเป็นขบวนเพื่ออัญเชิญเทพเจ้า

พ.ศ. 2501 ทางสมาคมดนตรีได้เชิญอาจารย์มาสอนจากจีนแผ่นดินใหญ่ จากนั้นมีอาจารย์ไ้วรับช่วงสอนต่อให้กับวงดนตรีหล่อโก้ว และอาจารย์เหียนของ แซ่ ลิม(ปัจจุบันเสียชีวิตแล้ว) ในปีนี้ทางสมาคมดนตรีได้จัดหาเด็กผู้ชายในอำเภอตะพานหิน เพื่อเข้าร่วมบรรเลงวงดนตรีหล่อโก้ว

พ.ศ. 2506 นายวิเชียร หล่อทองไพศาล (อาเจ็กวิเชียร) ดำรงตำแหน่ง เป็นประธานสมาคมดนตรีจีนกู่หลักโป้ว นายวิเชียรยังได้เปลี่ยนให้มีนักดนตรีผู้หญิง บรรเลงวงดนตรีหล่อโก้วแทนนักดนตรีผู้ชาย เพราะว่าผู้หญิงมีความอ่อนหวาน อ่อนช้อย นุ่มนวล เวลาเล่นและตีไม้แข็งแรงกระด้างเหมือนผู้ชาย ตั้งแต่นั้นมาวงดนตรีหล่อโก้วของคนตะพานหินก็ใช้ผู้หญิงบรรเลงมาตลอด

พ.ศ. 2520 อาจารย์ไ้วย้ายไปอยู่จังหวัดขอนแก่น อาจารย์ไ้วได้ขอให้ นายไมตรี ศิณิรัตศัย (อาแปะลิบ) ช่วยสานต่อและถ่ายทอดการสอนดนตรีหล่อโก้วต่อไป

พ.ศ. 2526 นายวิเชียร หล่อทองไพศาลและนายไมตรี ศศินิรัตศัย ได้ปรึกษาว่าควรที่จะเปลี่ยนผู้ดูแลดนตรีหล่อแก้ว เนื่องด้วย นายวิเชียร หล่อทองไพศาล มีอายุที่มากขึ้น ถ้าปีต่อไปอาจดูแลดนตรีได้ไม่เต็มที่ และที่สำคัญควรหาคนดูแลดนตรีที่หยั่งยืน และสามารถรักษาดูแลดนตรีหล่อแก้วให้สืบต่อไปยังชั่วลูกชั่วหลาน จึงส่งมอบวงดนตรีหล่อแก้วให้กับสมาคมฮั่วเคี้ยวเฮียบหวย จากนั้นนางดนตรีหล่อแก้วก็ได้อยู่ในความดูแลของสมาคมฮั่วเคี้ยวเฮียบหวยจนถึงปัจจุบัน

2. ศึกษาวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับวงดนตรีหล่อแก้วสมาคมฮั่วเคี้ยวเฮียบหวย

2.1 ความเชื่อที่เกี่ยวข้องกับวงหล่อแก้วสมาคมฮั่วเคี้ยวเฮียบหวย มีดังนี้

2.1.1 พิธีไหว้ครู ช่งง่วนส่วย ซึ่งเป็นเทพเจ้าแห่งศิลปศาสตร์ต่างๆ เช่น การดนตรี การแสดงและศิลปะแห่งการบันเทิงต่างๆ อุปรากรจีน มังกร เอ็งกอ ฯลฯ วงดนตรีหล่อแก้วทั้งหลายต่างนิยมเคารพกราบไหว้เทพช่งง่วนส่วยก่อนการแสดงแสดง เพื่อให้เกิดขวัญและกำลังใจเพื่อเป็นสิริมงคลแก่นักแสดง

2.1.2 การรับศิษย์ของวงดนตรีหล่อแก้ว การ นำส้ม ไปขออนุญาตกับครอบครัว นักดนตรี ในสมัยก่อนทางสมาคมดนตรีจีนจะนำส้มไปที่บ้านของนักดนตรี เพื่อเป็นการขออนุญาตทางผู้ปกครอง การนำส้มไปที่บ้านนั้น เป็นการประกาศให้ทราบ ว่า ลูกสาวไม่ได้ ทำในสิ่งที่เสื่อมเสียผิดจารีตประเพณี แต่เป็นการได้รับเกียรติและเป็นที่ยอมรับของสังคมและชุมชนชาวจีน

2.1.3 พิธีขอขมาเจ้าของหนังกลอง ผู้ที่ตีกลอง (ตัวแก้ว) จะต้องทำการขอขมาเจ้าของหนังกลอง จามรีหรือวัว ที่เสียสละชีวิตเพื่อเอาหนังมาทำเป็นเครื่องดนตรี

2.2 พิธีกรรมที่เกี่ยวข้องกับการบรรเลงวงหล่อแก้วสมาคมฮั่วเคี้ยวเฮียบหวย

พิธีกรรมที่เกี่ยวข้องกับการบรรเลงวงดนตรีหล่อแก้วสมาคมฮั่วเคี้ยวเฮียบหวย ย
อำเภอตะพานหิน จังหวัดพิจิตร นั้นประกอบไปด้วยพิธีกรรมที่เกี่ยวข้องดังต่อไปนี้

2.2.1 งานประจำปีเจ้าพ่อเจ้าแม่ ปึงท้าวกงม่า อำเภอตะพานหิน จังหวัดพิจิตร

2.2.1.1 พิธีกรรมเชิญเจ้า การเชิญเจ้าออกจากศาลเจ้าที่ประทับสู่ศาลเจ้าชั่วคราว นั้น จะจัดขึ้นในวันแรกของงาน และต้องเชิญเจ้าพ่อปึงท้าวกงซึ่งเป็นเทพเจ้าที่เป็นประธานในงานเจ้าออกจากศาลเจ้าก่อน พิธีกรรมเชิญเจ้านั้นต้องเชิญในวันแรกของงานที่จัดขึ้น การอัญเชิญเจ้านั้นจำต้อง มีวงดนตรีหล่อแก้วในการทำพิธีอัญเชิญ โดยจะใช้พิธีปวงจับเซียง เพื่ออัญเชิญเทพเจ้าและสิ่งมงคลต่างๆ จากนั้นถึงสามารถเคลื่อนย้ายองค์เจ้าพ่อทุกพระองค์ที่อยู่ในศาลออกจากแท่นที่ประทับสู่เคี้ยวเพื่อขึ้น ขบวนเสด็จเพื่อเข้าประทับในศาลเจ้าชั่วคราว

2.2.1.2 พิธีกรรมแห่เป็ย กำหนดให้เป็นวันแห่เจ้าหรือวันพระออกเที่ยวเพื่อโปรดสัตว์ ซึ่งอีกนัยหนึ่งคือ เหมือนกษัตริย์เสด็จเยี่ยมราษฎร ขบวนแห่จะมีการจัดการละเล่นพื้นบ้าน แต่จิวในริ้วขบวน สลับกับเป็ยอย่างสวยงาม ในระหว่างพิธีกรรมแห่เป็ย ชาวบ้านจะนำรูป ของตนมาเปลี่ยนกับรูปของเจ้าพ่อเจ้า แม่เพื่อนำไปบูชาต่อที่บ้าน วงดนตรีห่อไก่อ้วสมาคมฮั่วเคี้ยวเฮียบหวย บรรเลงเจ็ยโหล่วเก็ย สลับกับเพลงซังซุยโก่อ้วเพื่อให้พรแก่ชาวบ้านในอำเภอตะพานหิน

2.2.1.3 พิธีกรรมส่งเจ้า การส่งเจ้ากลับศาลเจ้าที่ประทับจะจัดขึ้นในวันสุดท้ายของงาน ก่อนจะเชิญเจ้าออกจากที่ประทับในศาลเจ้าชั่วคราวนั้น ต้องมีวงดนตรีห่อไก่อ้วมาทำพิธีปวงจับเซียงก่อนถึงจะสามารถอัญเชิญเทพเจ้าทุกๆพระองค์ออกจากศาลเจ้าชั่วคราว จัดขบวนส่งเสด็จเจ้ากับศาลเจ้าที่ประทับ ขบวนแห่เจ้านั้น ต้องเดินย้อนเข็มนาฬิกา แห่ไปรอบตลาดเพื่อให้ประชาชนชาวตลาดได้กราบไหว้และร่วมส่งเสด็จเจ้าพ่อเจ้าแม่กับศาล

2.2.1.4 พิธีขึ้นเสาที่กึ่งเต้ง งานจิวประจำปีเจ้าพ่อเจ้าแม่ จะเปิดประมุขวัดมุงกลของเจ้าพ่อเจ้าแม่ เพื่อความเป็นสิริมงคล แก่ผู้ร่วมงาน และผู้ที่ประมุข เสาที่กึ่งเต้ง ได้ ต้องทำพิธีขึ้นเสา โดยวงดนตรีห่อไก่อ้วต้องทำพิธีปวงจับเซียง ระหว่างที่วงดนตรีห่อไก่อ้วทำพิธีปวงจับเซียง ไฟทุกดวงในบ้านต้องเปิดไว้ และไหว้ที่ตู้ธูปเอี้ย เจ้าของบ้านเป็นคนนำไหว้เสาที่กึ่งเต้งตามด้วยสมาชิกทั้งหมดภายในบ้าน เพื่อความเป็นสิริมงคลแก่ครอบครัวผู้ที่ประมุข

2.3 การแต่งกายของนักดนตรีห่อไก่อ้ว

การแต่งกายของวงดนตรีห่อไก่อ้วสมาคมฮั่วเคี้ยวเฮียบหวย มีศิลปะการแต่งกายที่มีมาตั้งแต่อดีตปรับเปลี่ยนไปตามสภาพแวดล้อมและกาลเทศะ ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน การสวมใส่เสื้อผ้าของนักดนตรีไม่เพียงเน้นความสวยงามแต่ยังนึกถึงความสะดวกสบายในการสวมใส่ เพราะนักดนตรีต้องทำพิธีปวงจับเซียงในตอนเช้า และรวมถึงเดินแห่เป็ยในช่วงเช้ ถึงเย็น เสื้อผ้าที่นักดนตรีส รวมใส่ต้องระบายความร้อนและสามารถปองกันแสงแดดได้ สีของชุดจะเปลี่ยนไปในแต่ละปีตามแต่ความต้องการของคณะเท่านั้น

2.4 บทบาทของวงดนตรีที่มีต่อชุมชน

ความเชื่อและพิธีกรรมที่ส่งผลต่อวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของคนในอำเภอตะพานหิน รวมทั้งการให้วงดนตรีห่อไก่อ้วเป็นส่วนหนึ่งในวัฒนธรรมประเพณี สามารถช่วยส่งเสริมให้เยาวชนคนรุ่นหลังเป็นคนที่มีจักรักและห่วงแหนความเป็นเอกลักษณ์ของท้องถิ่นของตน และช่วยสืบสานและอนุรักษ์วงดนตรีห่อไก่อ้วของชาวตะพานหิน ชาวบ้านในอำเภอตะพานหินไม่ว่าจะเป็นคนจีนหรือคนไทย เกิดความสงบรวมเย็น รักใคร่กลมเกลียว และเชื่อว่าเทพเจ้าทุกพระองค์จะรักษาและคุ้มครองให้ปลอดภัยและแคล้วคลาดจากภยันตรายทั้งปวง การจัดงานประจำปี เจ้าพ่อเจ้าแม่ปึงท้าวกงม่า ช่วยกระตุ้นเศรษฐกิจและส่งเสริมการท่องเที่ยวในอำเภอตะพานหินอีกด้วย

3. ศึกษาวงดนตรีหล่อแก้วสมาคมฮั่วเกี้ยวเฮียบหวย อำเภอตะพานหิน จังหวัดพิจิตร

3.1 วิธีการถ่ายทอดทางดนตรี

ในปัจจุบันวงดนตรีหล่อแก้วสมาคมฮั่วเกี้ยวเฮียบหวย อ. ตะพานหิน จ. พิจิตร มีอาจารย์ผู้สอน 2 ท่านคือ อาจารย์ไมตรี ศศิณิรัตชัย เป็นผู้สอนหล่อแก้ว (เครื่องดนตรีประกอบจังหวะ) และอาจารย์ศิระ อุดม เป็นผู้สอนเอ๋อแป๊ะ (เครื่องดนตรีดำเนินทำนอง) โดยลักษณะการสอนของทั้งสองท่านจะมีแนวการสอนที่คล้ายกันคือแนวการสอนแบบมุขปาฐะ ปากต่อปาก ตัวต่อตัวให้กับศิษย์ และแนวการสอนด้วยการสาธิต สอนด้วยการปฏิบัติให้ดูเป็นตัวอย่าง เพื่อเกิดความเข้าใจง่ายต่อการจดจำและเลียนแบบ

3.2 นักดนตรี

นักดนตรีของวงดนตรีหล่อแก้ว ยุคแรกเป็นการรวบรวมจับกัง และสมาชิกสมาคมดนตรีจีน มาบรรเลงในงานแห่เจ้าพ่อเจ้าแม่ประจำปี หลายปีต่อมาทางสมาคม ดนตรีจีน นำเด็กผู้ชายในอำเภอตะพานหินมาหัดเรียนและบรรเลงให้กับวงดนตรีหล่อแก้ว ในปี พ.ศ. 2506 ทางสมาคมจึงได้เปลี่ยนจากนักดนตรีผู้ชายเป็นนักดนตรีผู้หญิง เพราะผู้หญิงมีความอ่อนหวาน อ่อนช้อย นุ่มนวล สมาชิกนักดนตรีในวงดนตรีหล่อแก้วสมาคมฮั่วเกี้ยวเฮียบหวยในปัจจุบันมีทั้งสิ้น 43 คน แบ่งเป็นเครื่องดนตรีประเภทบรรเลงทำนอง จำนวน 14 คน และเครื่องดนตรีประเภทประกอบจังหวะ จำนวน 29 คน

3.3 เครื่องดนตรี

เครื่องดนตรีของวงดนตรีหล่อแก้วสมาคมฮั่วเกี้ยวเฮียบหวยแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ

1. เครื่องดนตรีประเภทดำเนินทำนอง ได้แก่ 1.ฮวยเต็ก 2.ตีต้า
2. เครื่องดนตรีประเภทประกอบจังหวะ ได้แก่ 1. ตั่วโก้ว 2. ฉาบ 3. ฉาบเล็ก 4. ล้อ 5. แต่งเล็ก 6. แต่งใหญ่ 7. กง 8. ฉิ่งเดี่ยว 9. ฉิมป้อ 10. ขวี่ปั้ง

3.4 บทเพลง

เพลงที่ใช้บรรเลงในพิธีกรรมแห่เป๊ย ของวงดนตรีหล่อแก้วสมาคมฮั่วเกี้ยวเฮียบหวย อำเภอตะพานหิน จังหวัดพิจิตร นั้นแบ่งเป็น 2 ประเภท คือ 1. เพลงประกอบพิธีกรรม หรือพิธีปวงจับเซียง 2. เพลงบรรเลงทั่วไป หรือเจียโฮลว่เกีย เพลงประกอบพิธีกรรม ใช้บรรเลงเพื่อสักการะและอวยพรสิ่งศักดิ์สิทธิ์ และเพื่ออัญเชิญเทพเจ้าและสิ่งมงคล ส่วนเพลงบรรเลงทั่วไปใช้หลังจากที่เจ้าขึ้นเกี้ยวแล้วหรือบรรเลงระหว่างพิธีกรรมแห่เป๊ย

อภิปรายผล

จากการศึกษาวงดนตรีหล่อแก้วสมาคมฮั่วเกี้ยวเฮียบหวย อำเภอตะพานหิน จังหวัดพิจิตร ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพ โดย ทำการเก็บ รวบรวมข้อมูลที่มีความเกี่ยวเนื่องกันแล้วนำมาวิเคราะห์ตามลำดับ จากผลสรุปการศึกษางานวิจัยข้างต้นสามารถอภิปรายผลดังนี้

ชาวจีนโพ้นทะเลได้เข้ามาอาศัยในเมืองตะพานหิน จังหวัดพิจิตร ชาวจีนได้นำวัฒนธรรมดนตรีแต้จิ๋วเข้ามาเผยแพร่ในเมืองตะพานหิน ชาวจีนกลุ่มนี้สามารถเล่นดนตรีจีนที่ได้รับการถ่ายทอดมาจากประเทศจีน แผ่นดินใหญ่ และใช้เวลาว่างหลังการทำงาน ในการเล่นดนตรีผ่อนคลาย จากกิจกรรมดนตรีในลักษณะนี้ต่อมาได้พัฒนาจนเกิดเป็นสมาคมดนตรีจีน กู้หลักโป๊ว และได้ร่วมบรรเลงอัญเชิญเทพยดาฟ้าดินและสิ่งศักดิ์สิทธิ์ในงานเทศกาลไหว้เจ้าประจำปี ซึ่งประกอบไปด้วยพิธีกรรมเชิญเจ้าพิธีกรรมแห่เป๊ย พิธีกรรมส่งเจ้า และพิธีกรรมขึ้นเสาทึงเต็ง ซึ่งพิธีที่กล่าวมานี้จะปราศจากพิธีใดพิธีหนึ่งใน 4 พิธีนี้ไม่ได้เพราะจะเกิดความแห้งแล้ง ฝนไม่ตกต้องตามฤดูกาล ขาดความอุดมสมบูรณ์ เกิดโรคระบาดและเกิดภัยพิบัติขึ้นทันที งานไหว้เจ้าประจำปีจะจัดขึ้นในเดือนพฤศจิกายนของทุกปีหรือขึ้นอยู่กับการประชุมของคณะเถาวัล้งตามความเหมาะสม เป็นระยะเวลาทั้งหมด 7 - 10 วัน ซึ่งเทศกาลไหว้เจ้าประจำปีนั้นเป็นพิธีกรรมที่มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อวิถีชีวิตชุมชนชาวจีน -ไทย การกระตุ้นเศรษฐกิจและส่งเสริมการท่องเที่ยว การรักษารัชมเนียมประเพณีที่มีประวัติความเป็นมาที่ยาวนานและมีคุณค่าทางจิตใจ ซึ่งเห็นว่ามีผลสอดคล้องกับงานวิจัยของ วิเกียรติ มารคแมน(2539: 7) การย้ายถิ่นฐานของคนจีนมายังดินแดนไทยนี้ชาวจีนแต้จิ๋วได้นำศิลปะการแสดงชนิดนี้ติดตามาด้วย ที่ใดมีชาวจีนอาศัยอยู่เป็นกลุ่มใหญ่จะต้องมีการจ้างจ๊วทุกที่ไป ชาวจีนเป็นผู้ยึดถือในประเพณี วัฒนธรรม และความเชื่อแห่งศาสนาดั้งเดิมอย่างเคร่งครัด แม้จะอพยพเข้ามาตั้งหลักแหล่งใหม่และมีสิ่งแวดล้อมใหม่ก็ยังยึดมั่นปฏิบัติตนตามขนบธรรมเนียมประเพณีต่อไป หลักฐานสำคัญที่ยืนยันคำกล่าวข้างต้น คือการก่อสร้างศาสนสถานของชาวจีน เพื่อปฏิบัติพิธีกรรมทางศาสนา ศาสนสถานของชาวจีน

การถ่ายทอดทางดนตรีใช้การถ่ายทอดแบบมุขปาฐะ ต่อเพลงด้วยเสียงร้อง และจับมือสอนบรรเลง มีการบันทึกโน้ตไว้เป็นตัวเลข ตาม ความเข้าใจของอาจารย์ผู้สอน ทำให้การถ่ายทอดทางดนตรีไม่เป็นระเบียบแบบแผน ซึ่งการบันทึกโน้ตในลักษณะนี้ ทำให้ผู้ที่สนใจศึกษาไม่สามารถทำการศึกษาด้วยตนเองได้ ต้องอาศัยการร้องบอกโน้ตก่อน จึงจะรู้ถึงทำนองเพลงที่ถูกต้อง ทำให้การถ่ายทอดซ้ำและอาจเกิดความคลาดเคลื่อนของทำนองเพลงได้ ความแตกต่างระหว่าง นักดนตรีหล่อ โก้วสมัยก่อนกับปัจจุบัน นักดนตรีหล่อโก้วสมัยก่อนอาสาเข้า ร่วมบรรเลงแห่เจ้า เพื่อ ความเป็นสิริมงคลแก่ตนและครอบครัว สมัยนี้ต้องมีค่าตอบแทนให้กับนักดนตรี ปัจจุบันนี้มีความเจริญทางวัตถุและความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี ส่งผลให้ผู้สนใจฝึกหัดหล่อโก้วน้อยลง ขาดความเอาใจใส่ที่จะเข้าร่วมบรรเลงและสืบทอดจากเยาวชนคนรุ่นหลังอย่างจริงจัง

วงดนตรีหล่อโก้วเป็นวงดนตรีที่มีพลังและความขลัง มีความเชื่อว่าเสียงหล่อโก้ว สามารถส่งถึงเทพเจ้าให้รับรู้และสามารถขับไล่สิ่งชั่วร้ายได้ ซึ่งเห็นว่ามีผลสอดคล้องกับงานวิจัยของ จิตรา ก่อนันทเกียรติ (2542: 138-141) คนจีนโบราณเชื่อว่าเสียงดนตรีช่วยขับไล่สิ่งชั่วร้ายให้พ้นไป วงดนตรีหล่อโก้วเน้นเครื่องประกอบจังหวะที่เป็นโลหะ ดีทำให้เกิดเสียงดังกระวาน เครื่องดนตรีประเภทดำเนิน ทำนองผสมผสานกันอย่างลงตัว บทเพลงหรือดนตรีมีความสำคัญต่อพิธีกรรม เพราะดนตรีเป็นตัวกลาง

สื่ออารมณ์และความรู้สึก ทำให้ผู้ฟังเกิดความเชื่อศรัทธาและความศรัทธาของพิธีกรรมมากยิ่งขึ้น
ทั้งหมดนี้เกิดจากความร่วมมือของคนในชุมชนและการบริหารจัดการของสมาคม ทำให้วงดนตรีหล่อแก้ว
ซึ่งเป็นวัฒนธรรมของชาวจีน ดำรงอยู่อย่างเข้มแข็งและผสมผสานระหว่างวัฒนธรรมไทย ทำให้
วัฒนธรรมทั้งสองได้แทรกซึมเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของวิถีชีวิตของชาวตะพานหินจวบจนปัจจุบัน

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยต่อไป

1. ในอำเภอตะพานหิน จังหวัดพิจิตร มีวงดนตรีจีนอีกวงที่น่าทำการศึกษาวิจัย คือดนตรีจีน
ของชาวจีนไหหลำ
2. ศึกษาเทคนิคและวิธีการบรรเลงของเครื่องดนตรีแต่ละชิ้นในวงดนตรีหล่อแก้ว
3. ควรมีการจัดบันทึกโน้ตเพลงบรรเลง ที่มีความเกี่ยวข้อง กับพิธีกรรม แห่งเสียทั้งหมด
เพื่อความสะดวกในการเรียนรู้และฝึกหัดเพลง และป้องกันการสูญหายของบทเพลง

บรรณานุกรม

- กาญจนา อินทรสุนานนท์. (2542). **พื้นฐานมานุษยวิทยาภาควัฒนธรรม**. (เอกสารการสอน). กรุงเทพฯ: คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- (2543). **อิหร่าน: ภูมิลักษณะ ประชาชน และวัฒนธรรม** กรุงเทพฯ: สถาบันเอเชียแปซิฟิกศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ขนิษฐา วังพยนต์. (2556, 10 กันยายน). สัมภาษณ์โดย กฤติมณี พลประถม.
- เครือเพชร กลั่นทอง. (2556, 15 กันยายน). สัมภาษณ์โดย กฤติมณี พลประถม.
- จักรพงษ์ กลิ่นแก้ว. (2550). **ดนตรีประกอบพิธีงิ้วเต๋กไหหลำ : กรณีศึกษาคณะงิ้วเต๋ก ด้านเอ็งกุน (โกกุน)**. ปรินญานิพนธ์ ศป.ม. (มานุษยวิทยาคติวิทยา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- จารึก บุญมี. (2556, 21 กันยายน). สัมภาษณ์โดย กฤติมณี พลประถม.
- จิตร่า ก่อมนันทเกียรติ. (2542). **ธรรมเนียมนี้คือคำพร เสง เสง เสง ชก**. กรุงเทพฯ: แพร่สำนักพิมพ์.
- จิตร่า ก่อมนันทเกียรติ. (2542). **ธรรมเนียมนี้คือคำพร เสง เสง เสง ชก**. กรุงเทพฯ: แพร่สำนักพิมพ์.
- จุไรรัตน์ เหลืองโชติช่วง. (2556, 20 กันยายน). สัมภาษณ์โดย กฤติมณี พลประถม.
- จุลชีพ ชินวรรณโณ. (2528). **สัมพันธไมตรีไทย-จีน ทศวรรษแห่งมิตรภาพ**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- เจิ้ง ลือ หมิ่น. (1997). **จงกว๋อหยังจู่หมิงเจียนอิง หย่งเตอเกุยเป่า**. ใน: ไ่ลู่หัง(บรรณาธิการ), **เจาโจวอินเหยงซินไปโซ่ว**. (318-322). สาธารณรัฐประชาชนจีน. กรุงเทพฯ: จงกว๋อซู่จู่.
- เฉลิมศักดิ์ พิภูลศรี (2540). **ดนตรีเอเซียตะวันออก ขอนแก่น คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น** ----- (2540). **ดนตรีจีน**. ขอนแก่น: คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- (2542). **สังคีตนิยมว่าด้วยดนตรีไทย**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- (2538). **“วิธีการศึกษาดนตรีพื้นบ้าน,” ในดนตรีไทยอุดมศึกษา**. ครั้งที่ 26. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ชลอ บุญช่วย. (2532). **ความเชื่อที่ปรากฏในพิธีกรรมของชาวไทยเชื้อสายจีนในอำเภอเมืองสงขลา จังหวัดสงขลา**. ปรินญานิพนธ์ ศศ.ม.สงขลา: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ถ่ายเอกสาร.
- ชัชฎาภรณ์ ดารากุล. (2556, 15 กันยายน). สัมภาษณ์โดย กฤติมณี พลประถม.
- ดารารัตน์ เมตตาริกานนท์. (2532). **ชาวจีนในอำเภอ 2 แห่ง ของจังหวัดยโสธรกรณีศึกษาเปรียบเทียบ เฉพาะกรณี**. มหาวิทยาลัยขอนแก่น: ม.ป.พ.

คุณิต น้าฝน. (2525). การผสมผสานของจีนในสังคมไทย: คนจีน 200 ปีภายใต้พระบรมโพธิสมภาร
ภาค 2. เส้นทางเศรษฐกิจ. กรุงเทพฯ: ม.ป.พ.

ถาวร ลิกขโกศล. (2554). ^{*}แต่ใจ: จีนกลุ่มน้อยที่ยิ่งใหญ่. กรุงเทพฯ: มติชน.

ทรงพล สุขุมวาท. (2545). ^{*}ดนตรีจีนแต่ใจ : กรณีศึกษาวงดนตรีคลองเตยแหล่งหลักฮ้าง.

วิทยานิพนธ์ ศศ.ม.(ดนตรี). นครปฐม: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล. ถ่ายเอกสาร.
ธงชัย ลิขิตพรสวรรค์. (2556). ^{*}สะพานหินถิ่นของเรา. ใน ทศพล เตียวประเสริฐกุล (บรรณาธิการ),
ภาพเก่าเล่าขานตำนานสะพานหิน. (12-14). กรุงเทพฯ: เดือนตุลาคม.

นงเยาว์ ชาญณรงค์. (2531). ^{*}วัฒนธรรมและศาสนา. กรุงเทพฯ: นานการพิมพ์.

นัฐวุฒิ บุญมี. (2556, 15 กันยายน). สัมภาษณ์โดย กฤติ์มณี พลประถม.

นิสสารณธ์ ตรีเพ็ชร. (2549). การศึกษาดนตรีจีนในจังหวัดชลบุรี. วิทยานิพนธ์ ศป.ม. (มานุษยวิทยา).
กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

ประพัฒน์ มโนมัยวิบูลย์. (2554, ต.ค.-ธ.ค.). ชุมชนจีนในประเทศไทย: หลากหลายสำเนียงจีน.

วารสารราชบัณฑิตยสถาน. 3(4): ไม่ไปปรากฏเลขหน้า.

ประวีร์ สิงฆนาท. (2556, 22 กันยายน). สัมภาษณ์โดย กฤติ์มณี พลประถม.

ปัญญา รุ่งเรือง. (2544). ^{*}ดนตรีไทยอุดมศึกษาครั้งที่ 32. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยมหิดล.

-----, (2525). ^{*}ประวัติศาสตร์ดนตรีไทย (เอกสารประกอบคำสอน กรุงเทพฯ คณะศิลปกรรมศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

พรพรรณ จันทโรนานนท์. (2532). ^{*}จิ๋วชดเชิโรงเรื่องสิริมงคลของชาวจีนเมืองโบราณ. 22(1).

พลกฤต อังกนันท์. (2514). ^{*}บทบาทชาวจีนในประเทศไทยในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้า
^{*}เจ้าอยู่หัว. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
ถ่ายเอกสาร.

แพรววนิต ศรีสุพรรณ. (2556, 23 กันยายน). สัมภาษณ์โดย กฤติ์มณี พลประถม.

เพ็ญม ภูระยา. (2556, 22 พฤศจิกายน). สัมภาษณ์โดย กฤติ์มณี พลประถม.

มุลลินทร์ เพ็ชรรุ่ง. (2553). ^{*}การศึกษาบทบาทของชาวจีนใน อ.เมือง จ.เชียงใหม่ ในสมัยรัตนโกสินทร์.

วิทยานิพนธ์. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร. ถ่ายเอกสาร.

ไมตรี ศลินิรัตชัย. (2556, 2 กันยายน). สัมภาษณ์โดย กฤติ์มณี พลประถม.

ยรรยง จิระนคร. (2554). ^{*}จีนกับสังคมวัฒนธรรมหลากหลายชาติพันธุ์. พิมพ์ครั้งที่ 1 กรุงเทพฯ:

ลือคณินดีไซด์เวิร์ด. ถ่ายเอกสาร.

ยุพิน คล้ายมนต์ (2536). ^{*}อิทธิพลของวัฒนธรรมจีนที่มีต่อไทย รายงานการวิจัยสถาบันเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ศึกษา
กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

รัศมี เอื้ออารีย์ไพศาล. (2546). **ดนตรีพิพิธงเด็กจีนและ กรณีศึกษาโรงเรียน ซูอ่า**. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม.

(ดนตรี). นครปฐม: บัณฑิตวิทยา มหาวิทยาลัยมหิดล. ถ่ายเอกสาร.

รังสรรค์ เกสรคุปต์. (2556, 2 มิถุนายน). สัมภาษณ์โดย กฤติมณี พลประถม.

ราชบัณฑิตยสถาน. (2531). **พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525**. พิมพ์ครั้งที่ 4 กรุงเทพฯ:

ราชบัณฑิตยสถาน.

ริ้ววรรณ พิสมัย. (2556, 11 กันยายน). สัมภาษณ์โดย กฤติมณี พลประถม.

เรณู โกศินานนท์. (2542). **ดนตรีคือภาษา**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: อรุณ.

เรวดี อึ้งโพธิ์. (2547). **การศึกษาดนตรีประกอบพิพิธงเด็ก (แบบเต๋จิว) ในเขตเทศบาลนครหาดใหญ่**.

ในการประชุมวิชาการดนตรี ครั้งที่ 5. นครปฐม: วิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหิดล. ถ่ายเอกสาร.

วงศ์เดือน ภาณุวัฒนาภูล และสุรพงษ์ ยิ้มละมัย(2553). **อัตลักษณ์ของคนไทยเชื้อสายจีนในเมืองหาดใหญ่**

วารสารศิลปศาสตร์. 2(1): ไม่ปรากฏเลขหน้า.

วรวรรณ เหวียนระวี. (2552). **การศึกษาสภาพและบทบาทของดนตรีจีนในชุมชนตลาดพลู เขตธนบุรี**

จังหวัดกรุงเทพมหานคร.ปริญญานิพนธ์ ศป.ม. (มานุษยดุริยางควิทยา). กรุงเทพฯ:

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

วัลภา บุรุษพัฒน์. (2517). **ชาวจีนในประเทศไทย**. กรุงเทพฯ: แพร่พิทยา.

วิเกียรติ มารคแมน. (2539). **จิวเต๋จิวกับภาพสะท้อนทางวัฒนธรรมดนตรี:กรณีศึกษาคณะเหล่าบ่วงนี้**

ซุงปั้ง. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (วัฒนธรรมศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล. ถ่ายเอกสาร.

วิเชียร หล่อทองไพศาล. (2556, 27 ตุลาคม). สัมภาษณ์โดย กฤติมณี พลประถม

วิลาสวงศ์ พงศบุตร; และประพิณ มโนมัยวิบูลย์. (2548). **บรรณาธิการ. จากฮวงโหสู่เจ้าพระยา**.

กรุงเทพฯ: อัมรินทร์พรินต์ติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง.

ศรีจักร วัลติโกดม(2530). **จีนในไทยคนจีน200 ปี ภายใต้พระบรมโพธิสมภาร**2. เส้นทางเศรษฐกิจ

กรุงเทพฯ: ม.ป.พ.

ศักดิ์ดิพงษ์ จงเทพ. (2556, 15 กันยายน). สัมภาษณ์โดย กฤติมณี พลประถม.

ศิระ อุดมรัตน์. (2556, 2 พฤศจิกายน). สัมภาษณ์โดย กฤติมณี พลประถม.

ส.พลายน้อย. (2542). **ประเพณีจีน**. (พิมพ์ครั้งที่ 1). กรุงเทพฯ: เขตโล่การพิมพ์ข้าวฟ่าง.

สมมาตร นิมพลี; ทศพล เตียวประเสริฐกุล. (2556). **ตะพานหินถิ่นของเรา**. ใน **ทศพล เตียวประเสริฐกุล**

(บรรณาธิการ), **ภาพเก่าเล่าขานตำนานตะพานหิน**. (120-121). กรุงเทพฯ: เดือนตุลา.

สัจด์ ภูเขาทอง. (2545). **เพลงดนตรี**. ปีที่ 8 ฉบับที่ 2 กรุงเทพฯ: เพชรเกษมการพิมพ์.

----- (2545). **การดนตรีไทยและการเข้าสู่ดนตรีไทย**. กรุงเทพฯ: เรือนแก้วการพิมพ์.

- สรรพเพชร กลั่นทอง. (2556, 15 กันยายน). สัมภาษณ์โดย กฤติ์มณี พลประถม.
- สิงห์ สุธัญญ์. (2543). *ความสัมพันธ์ไทย-จีน เหลียวหลังแลหน้า*. กรุงเทพฯ: สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สิริรัตน์ ประพัฒน์ทอง. (2535). *การศึกษาเครื่องดนตรีจากหลักฐานทางประวัติศาสตร์และโบราณคดี ที่พบในประเทศไทยก่อนพุทธศตวรรษที่ 10*.
- สุขสมาน วงศ์สุวรรณ; สติติ วงศ์สุวรรณ; และบุญยืน ชัยสุโรจน. (2517). *สังคมวิทยาเบื้องต้น*. ลพบุรี: วิทยาลัยครูเทพสตรี.
- สุจิตต์ วงษ์เทศ. (2554). “ตัวหล่อแก้ว” กลองแต่จิ๋ว คือ กลองเพล กับกลองทัดไทย. *ถาวร ลิกขโกศล แต่จิ๋ว : จีนกลุ่มน้อยที่ยิ่งใหญ่*. 2554: 100. มติชน, สนพ.
- สุดา รุ่งเรืองชัยสิทธิ์. (2556, 1 พฤศจิกายน). สัมภาษณ์โดย กฤติ์มณี พลประถม.
- สุรพงศ์ เฝ้าวิธานนท์. (2556). หัวตาน. ใน *ทศพล เดียวประเสริฐกุล (บรรณาธิการ), ภาพเก่าเล่าขานตำนานสะพานหิน*. (49-56). กรุงเทพฯ: เดือนตุลา.
- สุพัตรา สุภาพ. (2523). *สังคมและวัฒนธรรมไทย พิมพ์ครั้งที่ 8*. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- สุภาภรณ์ จันทวานิช. (2542). *คนไทยเชื้อสายจีนในแหล่งในประเทศไทย*. กรุงเทพฯ: สมาคมไหหลำแห่งประเทศไทย.
- สุภะรัตน์ อินทรโชติ. (2556, 23 กันยายน). สัมภาษณ์โดย กฤติ์มณี พลประถม.
- สุภัทรา ศรีสุพรรณ. (2556, 25 กันยายน). สัมภาษณ์โดย กฤติ์มณี พลประถม.
- สราวุธ วังพนนต์. (2556, 4 กันยายน). สัมภาษณ์โดย กฤติ์มณี พลประถม.
- สุริธรณ์ พิสมัย. (2556, 2 กันยายน). สัมภาษณ์โดย กฤติ์มณี พลประถม.
- แสงอรุณ กนกพงศ์ชัย. (2542). *กตัญญูของชาวจีนที่สะท้อนผ่านพิธีกรรมงต๋อง: กรณีศึกษาพิธีงต๋องไหหลำในสังคมไทย*. งานวิจัย. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ.
- อมรา พงศาพิชญ์. (2525). *วัฒนธรรม ศาสนาและชาติพันธุ์ : วิเคราะห์สังคมไทยแนวมานุษยวิทยา*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อนุমানราชชน, พระยา. (2515). *ชาติ ศาสนา และวัฒนธรรมโดยเสถียรโกเศศ (นามแฝง)*. กรุงเทพฯ: บรรณาการ.
- อนุมานราช. (นุปผา ทวีสุข). (ม.ป.ป.). *คติชาวบ้าน*. ม.ป.พ.
- อรรณพ บรรจงศิลป์. (2534). *พื้นฐานดนตรี*. กรุงเทพฯ: ศูนย์หนังสือจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อภิโชค แซ่โล้ว. (2541). *จิ๋ว*. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ: คอมแพคท์พรีน.

- Kartomi ,M. J. (1990). **Concept and classification of musical instrument**. U.S.A.: The University of Chicago.
- VanKhe,T. (1980). **Vietnam**.In the **Grove Dictionary of music and musicians**. (vol 1 pp 744-752). London.
- Skinner,G William. (1957). **Chinese society in Thailand : An Analytical History**.Ithaca, New York: Cornell Univercity Press.
- Yang, Mu. (1994). The Use of Chinese Luogujing in Classroom Music. **The International Journal of Music Education**. 23: 17–23.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
โน้ตเพลงของวงดนตรีห่อแก้ว

บุงเตียมกั๋ง

----	-ถ-ช	-ถ-ช	-ม-ถ	-ม-ช	-ช-ม	-ค-ถ	---ร
----	---ร	----	---ร	----	----	----	----
----	---ถ	-ช-ม	-ร-ม	-ค-ช	-ถ-ม	-ร-ท	-ถ-ช
---ช	---ช	----	---ช	----	---ช	----	---ช
----	----	----	---ถ	-ช-ม	-ค-ถ	-ช-ม	-ถ-ม
---ช	---ช	----	---ช	----	---ช	----	----
----	----	----	---ช	-ม-ร	-ม-ค	-ช-ถ	-ร-ค
-ท-ถ	-ม--	---ช	---ช	----	---ช	----	---ช
----	----	----	---ถ	-ช-ถ	-ช-ถ	-ท-ถ	-ช-ม
---ช	-ม-ร	---ช	-ม-ร	---ค	-ร-ม	-ร-ค	-ช-ม
---ช	---ช						

ซังซุยกั๊ว

---ช	-ถ-ค	---ถ	-ค-ร	-ช-ม	---ร	-ม-ค	-ร-ม
---ม	-ร-ค	---ค	-ช--	-ค-ร	-ม-ร	-ค-ถ	-ช-ถ
---ม	-ช-ถ	---ร	-ม-ร	-ช-ม	---ร	-ม-ร	-ค-ช
-ร-ท	-ถ-ช	---ม	-ช--	-ถ-ช	-ถ-ค	---ค	-ถ-ค
---ถ	-ม-ช	---ถ	-ค-ช	---ม	-ช---	-ค-ถ	-ช-ม
---ม	-ร-ค	---ค	-ช-ม	---ม	-ร-ค	---ค	-ช--
-ค-ร	-ม-ร	-ค-ถ	-ช-ถ	---ม	-ช-ถ	---ร	-ม-ร
-ช-ม	---ร	-ม-ร	-ค-ช	-ร-ท	-ถ-ช	---ม	-ช--
-ถ-ช	-ถ-ค	----	---ถ	-ม-ร	มช-ค	----	---ค

ชิงจุยหลง

-ล-ช	-ช-ม	-ล-ค	-ล-ช	-ล-ค	-ร-ม	-ช-ฟ	---ม
----	---ม	----	----	----	----	----	----
-ล-ช	-ล-ท	-ล-ช	-ม-ล	-ค-ร	-ม-ช	-ม-ร	-ค-ช
---ท	----	---ล	---ล	----	---ล	----	----
----	----	----	----	----	----	----	----
---ช	-ร-ร	-ค-ช	-ฟ-ม	-ร-ม	-ค-ช	-ล-ร	-ล-ช
---ค	----	----	----	----	----	----	----
----	----	----	----	----	----	---ค	-ล-ช
-ม-ช	-ล-ร	-ค-ท	-ล-ม	----	---ช	----	---ช
----	----	----	----	----	----	----	----
----	----	----ล	-ค-ร	-ม-ช	-ม-ร	-ล-ช	-ค--
----	---ค	----	----	----	----	----ท	-ล-ช
-ล-ช	---ม	-ล-ช	---ม	-ล-ช	---ฟ	---ม	---ช
----ร	-ฟ-ม	-ร-ค	---ค	----	---ค	----	----

ตัวชุยไ้ว

---ช	-ล-ค	---ล	-ค-ร	-ช-ม	---ร	-ม-ค	-ร-ม
---ม	-ร-ค	---ค	-ช--	-ค-ร	-ม-ร	-ค-ล	-ช-ล
---ม	-ช-ล	---ร	-ม-ร	-ช-ม	---ร	-ม-ร	-ค-ช
-ร-ท	-ล-ช	---ม	-ช--	-ล-ช	-ล-ค	----	---ล
-ม-ร	มช-ค						

ໂຄ້ວນຸຍຈື້

----	---ດ	---ຮ	---ຄ	---ຮ	---ຄ	---ຣ	---ດ
---ຮ	---ຣ	---ມ	---ດ	---ຮ	-ດ--	-ຣ-ມ	-ຮ-ມ
----	---ດ	---ຄ	---ຮ	---ມ	-ຮ-ຮ	-ຄ-ດ	-ດ-ຄ
---ຮ	-ຣ-ດ	----	---ຄ	---ຮ	---ມ	---ຣ	-ຮມຣ
-ຟມ-	-ມ-ຣ	-ທ-ຄ	-ຮ-ດ	---ຣ	-ມ-ດ	-ມ-ຣ	-ທ-ຄ
-ຮ-ດ	---ຣ	-ມ-ດ	-ມ-ຣ	-ດ-ຣ	-ມ-ດ	---ຣ	-ມ-ດ
-ມ-ຣ	-ດ-ຄ	-ຮ-ດ	---ຣ	-ມ-ດ	---ຄ	-ຮ-ມ	---ຄ
-ມ-ຣ	-ຟ-ມ	-ມ-ຣ	-ທ-ຄ	-ຮ-ດ	---ດ	-ຣ-ມ	---ດ
-ມ-ຣ	-ດ-ຣ	----	-ທ-ຄ	-ຮ-ຄ	-ດ-ຮ	---ຮ	-ດ-ຮ
---ດ	-ຣ-ມ	---ຮ	-ມ-ຣ	-ຟ-ຟ	-ມ-ຣ	-ທ-ຄ	-ຮ-ດ
---ຄ	-ດ-ຮ	-ທ-ຄ					

ເຮັ່ງກັງອື່ງ

----	---ດ	-ດ-ຣ	---ມ	-ຄ-ຮ	-ມ-ຣ	-ມ-ດ	-ມ-ຣ
-ຄ-ຄ	---ດ	-ຄ-ຮ	-ຄ-ຮ	-ຄ-ຣ	-ຄ--	-ຮ-ມ	---ມ
-ຄ-ຮ	---ຣ	-ມ-ດ	---ຣ	-ມ-ດ	---ຣ	-ມ-ມ	---ຮ
-ຄ-ມ	---ຄ	-ຮ-ຣ	-ມ-ດ				

ซังกั๊ยจื้อ

---ม	-ร-ค	---ม	-ร-ค	---ค	-ค-ร	-ม-รค	---ม
-ซ-ร	-ม-ค	---ค	-ซ-ค	-ค-ซ	---ม	-ค-ซ	-ม-ร
-ซ-ม	---ม	-ค--	-ค-ร	-ม-ค	---ม	-ซ-ร	-ม-ค
---ร	-ค-ค	-ค-ซ	-ฟ-ม	---ร	-ค-ค	-ม-ร	-ม-ค
---ค	-ค-ซ	-ค-ค	---ค	-ค-ค	-ค-ร	-ม-ค	---ม
-ซ-ร	-ม-ค	---ค	-ซ-ค	-ค-ซ	---ม	-ค-ซ	-ม-ร
-ฟ-ม	---ม	-ค--	-ค-ร	-ม-ค	---ม	-ซ-ร	-ม-ค
---ร	-ค-ค	-ค-ซ	-ฟ-ม	---ร	-ค-ค	-ม-ร	-ม-ค

กั๊ยจื้อ

----	---ค	-ซ-ฟ	-ม-ร	-ม-ค	-ซ-ท	-ค-ซ	-ค-ค
-ค-ซ	-ค-ค	-ร-ม	-ซ-ฟ	----	---ม	----	----
----	---ม	-ค-ซ	-ฟ-ค	-ค-ร	-ม-ซ	-ม-ร	-ค-ซ
-ท-ค	---ค	----	---ซ	-ร-ร	-ม-ซ	-ฟ-ม	-ร-ม
-ค-ซ	-ค-ร	-ค-ซ	-ค--	----	---ซ	-ฟ-ม	-ร-ม
-ค-ซ	-ท-ค	-ซ-ค	-ค-ค	-ซ-ค	-ค-ร	-ม-ซ	-ม-ร
-ค-ม	-ค-ม	-ค-ร	-ม-ซ	-ม-ซ	-ท--	---ค	

หังหยี่ไถ้ะ

----	----ค	---ล	-ช-ล	-ค-ล	-ฟ-ม	---ช	-ท-ล
-ช-ม	-ร-ร	-ช--	-ฟม-	-ม-ร	-ม-ค	-ทลช	-ล-ค
-ลมร	-ค--	-ท-ล	-ช-ม	---ล	-ม-ร	-มลช	-ลช-
-ม-ร	-ท-ล	-ช-ร	-ค--	-ช-ช	-ล-ค	-ร-ค	-ค--
-ท-ล	-ช-ม	-ชมร	-ฟม-	-ม-ร	-ม-ค	-ทลช	-ล-ค
-ลรค	-ร-ท	---ล	-ช-ล	-ชล-	-ค-ล	-ช-ม	---ล
-ม-ช	-ล-ช	-ฟม-	-ร-ค	-ม-ร	----ม	-ม-ร	-ท-ล
-ช-ค	----	-ม-ร	-ท-ล	-ช-ค	---ล	-ค-ช	-ท-ล

เขี้ยวไต้

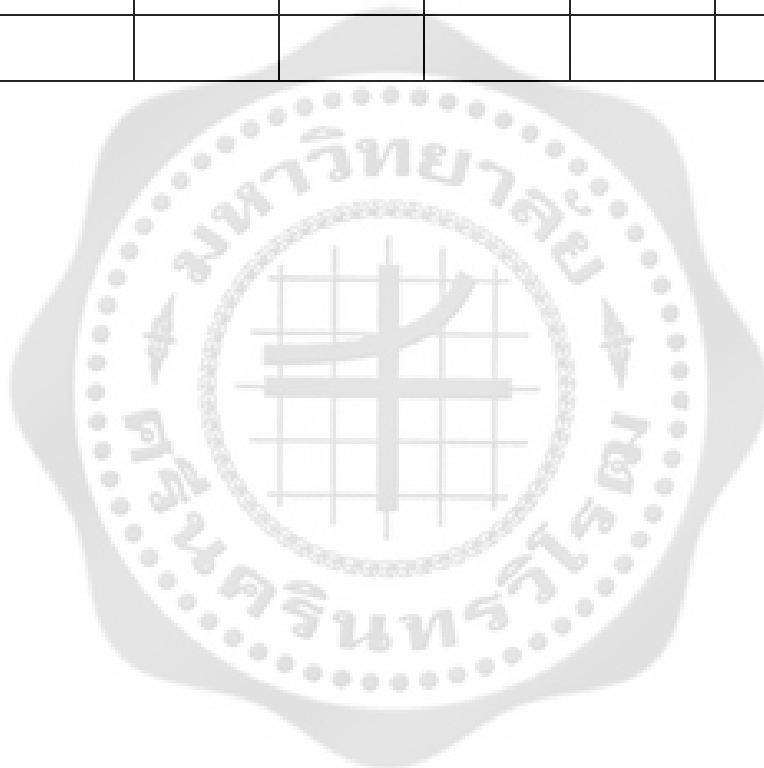
----	---ร	-ค-ล	คชทล	----	-มชร	-ค-ล	คลชฟ
---ล	คลชฟ	-ม-ร	มคลร	----	---ร	-ช--	-มรค
-ม-ร	-มค-	-ร-ค	-ร-ช	---ฟ	-ลช-	-ฟ-ม	รคลช

เกาเหลียงฮ้วง

----	---ร	-ล-ช	-มชร	----	---ช	-ช-ล	-ค-ร
-ค-ท	รทลช	-----	---ค	--ค	-คชล	---ช	ลทลล
----	---ล	-ช-ล	-ค-ร	-ค-ท	รทลช	----	---ล
--ค	-ช-ม	-รฟม	---ช	--ค	-ช-ม	ชรฟม	---ช
-ร-ม	---ร	ครมช	---ม	--ชช	-ล-ค	-ม-ร	ครมค

กิมหม่อเจีย

---ค	--คค	---ช	--มช	---ล	--ชม	-ช-ร	----
---ช	--มช	---ร	--มร	---ล	-ล--	-ค-ร	---ท
--คช	----	---ล	-ล-ค	---ร	-ค-ร	---ร	--มช
-ท-ล	----	---ช	--มช	---ร	--มร	---ล	-ล--
-ม-ร	---ท	--คช	----	---ท	-ท--	-ล-ช	----
---ท	-ท-ท	-ล-ช	-ล-ค	---ล	--ชม	-ร-ช	---ล
--คช							

Improvise

③ ²ซอซอขย 6 ทล 9

6 5 5 3 6 1 6 5 6 1 2 3 5 4 3

6 5 6 7 6 5 3 6 1 2 3 5 3 2 1 5 7 6

5 2 2 1 5 4 3 2 3 1 5 6 2 6 5 1

1 6 5 3 5 6 2 1 7 6 3 5

6 1 2 3 5 3 2 6 5 1 7 6 5 6 5 3 6 5 3 6 5

4 3 5 2 4 3 2 1

④

²ซอซอขย 6 ทล 9

⑤ เซียงกอ

532 1576...

2 35212 3635 6532 35212 3522 35 35
 165322 53253 3231 6561211 7653 57653
 2253253 3216165 6261211 1653 57653232
 3535 165322 53253 1116165 6261211 65
 3.5765656 3231 561211 165356 3231 561
 62127 65656 16536356565 3231 56121
 1 1653 56 3231561 621276 5656 1653635
 15 43 2132 36532 3132 16 165 6261

⑥

ตัวชงโกว

(7) ไก่จตุรพักตรพิมาน

1 5 6 5 6 2 1 6 3 2 1 6 1 2 3 5 3 ...
 1 6 5 3 5 5 6 6 1 5 6 2 1 6 5 3 5 3 2 4 3
 3 2 7 6 1 2 3 1 3 2 7 6 5 1 2 3 1 3 2 1 2 3 1 2 3 1 3 2
 1 6 5 1 2 3 1 6 5 3 6 5 2 4 3 3 2 7 6 5 1 1 2 3
 1 3 2 1 2 7 6 5 6 1 5 6 1 5 1 2 3 5 3 2 4 3 3 2 7 6 1
 6 1 5 7 6

(8) ไก่จตุรพักตรพิมาน

1 1 2 3 6 5 3 2 3 1 3 2 7 6 ...
 1 6 5 6 5 6 2 1 6 6 5 3 3 5 6
 2 3 1 2 3 1 3 2 3 5 4 3 6 3 2 3 1

(9) ไก่จตุรพักตรพิมาน

(10) ไก่จตุรพักตรพิมาน

(๑๕๕๕ - ๑๕๕๕)

(11) ① ថ្ងៃកុម្ភៈ

321321 61231-35231 65615 3653253 361231
 35231 2161543 2163231 6156161231-35231
 665615 3653243 361231 35231 2161543 21632
 31

(12)

ថ្ងៃសុក្រ

6543231 57656165 612 35 4 3
 365 361235321 5 76
 522 1543231 562 65 1
 543231 57656165/61235321 8131 2353
 5 76

(តា)

6765 6213276 7653 53 561565 4322
 36532 32132 7653 53243 32761123 53953
 3276521 5 61 76765611 4352312
 434321 434321 434321 232176

เลขประจำตัว
เลขประจำตัว

เลขประจำตัว

เลขประจำตัว

161576352167654 67654
323162 255321 3231 2125 465
432162

เลขประจำตัว

166352 55612 172765 112156
56726 66612 172765 61653243
616535243 323 21235 35561 321231

เลขประจำตัว

55 35 61 21 655 3 56 1 61
5112 1655 11 11 11 55 55 55 1 11
11 11 11 165 61 61 165 61 6

ได้อีก

536 5343 51 21 (67)
 536 5343 22 1232 66 12765
 35 21 276561 35 21 276561
 165 1561 165165343 51 231

ได้อีก

22 12352 652343 33 61231
 7272615 655 322 655 4323
 54 6532 25534321 5365 165352
 67653 512352 66 55 44 33 22 11
 77 66 565 76 762765

အဘဗ်ဗ်ဗ် ဘာဗ်ဗ်

6 56 1231 65 5615 6123

5165 6312 61 656132 765 (i) 72567

672561 76726 5356 61516 535235

35615 6312

အဘဗ်ဗ်ဗ် ဘာဗ်ဗ်

3 3565615 35 653 3565615 35

516 16535235 1632 172765 (i)

653 3565615 35 32323521 2321765

16535 65 23216 1231 //

๗๗๑๑๑ (๗๗=๑) (๑๑=๑๑๑๑)

3235323 6161312 123

5321 6161312 532612 *

551 561

2.* 65 6532 25 43212162765

3 35365 16532 35365 16532

3261 212765 65 6561 21 *

27651635

4 6121232 55532551232

72765 765 166356 532

325 356 53255 1232

5 6535656 1165323 51653 2161

2323 665 365325321 16 123 *

216 2156

โลกของผี

๑..๑๖ ๕๖๕๑๕ ๑๔๓๑๑ ๖...๖๑

๑๓๑๖๕ ๖..๑๗๖๕๖ ๖๑ ๑๖๑ ๖๑

๓๑๑๖๕ ๑๖ ๔๕ ๑๓๔๖๔๑๓ ๑..๑๖

๕๖๕๑๕ ๑..๔๓๑๑ ๖..๖๑ ๑๓๑๖๕ ๖..๑๗๖๕

๖..๖๑๓๑๑๖๕ ๑๕๓๑๑

1 2
A76788

3̣ 6̣ 5̣ 2̣ 1̣ 6̣ 5̣ 3̣ 5̣ 6̣ 7̣ 3̣ 4̣ 5̣ 7̣ 3̣ 4̣ 5̣ 6̣

5̣ 6̣ 7̣ 6̣ 5̣ 1̣ 6̣ 1̣ 6̣ 5̣ 3̣ 5̣ 2̣ 3̣ 5̣ 4̣ 3̣ 2̣

3̣ 6̣ 5̣ 2̣ 1̣ 6̣ 5̣ 3̣ 5̣ 6̣ 7̣ 3̣ 4̣ 5̣ 7̣ 3̣ 4̣ 6̣ 5̣ 6̣ 5̣ 6̣ 7̣ 6̣ 5̣ 1̣

6̣ 1̣ 6̣ 5̣ 3̣ 5̣ 2̣ 3̣ 5̣ 3̣ 6̣ 2̣ 1̣

6̣ 7̣ 2̣ 7̣ 6̣ 5̣ 3̣ 6̣ 5̣ 3̣ 5̣ 1̣ 2̣ 1̣ 6̣ 5̣ 3̣ 3̣ 4̣ 5̣ 7̣

5̣ 6̣ 5̣ 3̣ 5̣ 2̣ 2̣ 1̣ 6̣ 5̣ 3̣ 3̣ 5̣ 6̣ 2̣ 1̣ 6̣ 5̣ 3̣

3̣ 6̣ 5̣ 2̣ 1̣ 6̣ 5̣ 3̣ 5̣ 6̣ 7̣ 3̣ 4̣ 5̣ 7̣ 3̣ 4̣ 6̣ 5̣ 6̣

5̣ 6̣ 7̣ 6̣ 5̣ 1̣ 6̣ 1̣ 6̣ 5̣ 3̣ 5̣ 2̣ 3̣ 5̣ 3̣ 2̣ 6̣ 1̣

ภาคผนวก ข

แบบสัมภาษณ์

แบบสัมภาษณ์

ชื่อ-นามสกุล _____

ตำแหน่ง/สถานที่ทำงาน _____

ที่อยู่ _____

เครื่องดนตรีที่สอน _____

ประวัติการศึกษาดนตรีจีน

วิธีการสอน

ขั้นที่ 1.

ขั้นที่ 2

ขั้นที่ 3

ขั้นที่ 4

ขั้นที่ 5

ลงชื่อ _____

ผู้ให้ข้อมูล

_____/_____/____

ภาคผนวก ค

ภาพการลงพื้นที่ภาคสนาม

ผู้วิจัยร่วมตีล้อ ระหว่างลงภาคสนาม

ภาพบรรยากาศ การซ้อมวงดนตรีหล่อแก้ว

ผู้วิจัยได้ร่วมบรรเลงสวดยเต็กในปีพ.ศ. 2557

คณะมังกรเงินมังกรทอง เข้าสักการะศาลเจ้าพ่อปู่ท้าวทองใบพื้เชิญเจ้า

สิงโตสมาคมลูกพ่อค้าตะพานหินในพิธีกรรมแห่เปียบ

คณะเอ็งกอแสดงระหว่างพิธีกรรมแห่เปียบ

ศาลเจ้าพ่อungท้าวกง

ประวัติย่อผู้วิจัย

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ ชื่อสกุล	นางสาวกฤติ์ณิ พลประถม
วันเดือนปีเกิด	วันที่ 21 สิงหาคม พ.ศ. 2531
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	81 ซ. 4 ถ. ชมภูระเวช ต. ตะพานหิน อ. ตะพานหิน จ. พิจิตร 66110
สถานที่ทำงาน	โรงเรียนท่าตะโกพิทยาคม จ. นครสวรรค์
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2543	ระดับประถมศึกษา จาก โรงเรียนเทศบาลตะพานหินวิทยาการ
พ.ศ. 2549	ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จาก โรงเรียนตะพานหิน
พ.ศ. 2552	ระดับปริญญาตรี คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ สาขาวิชาดนตรีสากล จาก มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
พ.ศ. 2558	ระดับปริญญาโท สาขามานุษยวิทยากวีทยา จาก มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร